

**İLKÖĞRETİM SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
YAZILI SINAVLARDA YAPTIKLARI
ANLATIM BOZUKLUKLARI ÜZERİNE
BİR İNCELEME**

Murat YİĞİT

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Celal DEMİR

Ağustos, 2009

Afyonkarahisar

T.C

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**İLKÖĞRETİM SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
YAZILI SINAVLARDA YAPTIKLARI ANLATIM
BOZUKLUKLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Hazırlayan

Murat YİĞİT

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Celal DEMİR

AFYONKARAHİSAR-2009

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “*İlköğretim Öğrencilerinin Yazılı Sınavlarda Yaptıkları Anlatım Bozuklukları Üzerine Bir İnceleme*” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../ 2009

İMZA

Adı Soyadı

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

ADI SOYADI

İMZA

Tez Danışmanı :

Yrd. Doç. Dr. Celal DEMİR

Jüri Üyeleri:

.....

.....

.....

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans/doktora/sanatta yeterlilik öğrencisi Murat Yiğit'in "*İlköğretim Öğrencilerinin Yazılı Sınavlarda Yaptıkları Anlatım Bozuklukları Üzerine Bir İnceleme*" başlıklı tezi .../.../ 2009 tarihinde, saat 'da Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Mehmet KARAKAŞ

MÜDÜR

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

İLKÖĞRETİM SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI SINAVLARDA YAPTIKLARI ANLATIM BOZUKLUKLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Murat YİĞİT

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

Ağustos 2009

TEZ DANIŞMANI: Yrd. Doç. Dr. Celal DEMİR

“İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Sınavlarda Yaptıkları Anlatım Bozuklukları Üzerine Bir İnceleme” başlıklı çalışmamız, öncelikle bir alan araştırmasıdır. Araştırma, Ankara ili, Pursaklar ilçesi Azmi Ertuğrul İlköğretim Okulu’na devam eden 8-A, 8-B ve 8-C şubelerinden rastgele seçilen 50 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Bu öğrencilerin yazılı kâğıtlarındaki (Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi) anlatım bozuklukları incelenerek istatistiksel veriler halinde tablolara dönüştürülmüştür. Çıkan sonuçlardan hareketle öğrencilerin yaptığı bu anlatım bozukluklarının sebepleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın bilimsel çerçevesi çizilmeye çalışılmıştır. İkinci bölümde “İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Programında Dil Becerileri” üzerine bir inceleme yapılmıştır. Üçüncü bölümde, “Anlatım Bozuklukları ve Sebepleri” üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın son bölümünde ise; bulgu ve yorumlar aktarılmış, öğrencilerimizde karşılaştığımız anlatım bozukluklarını gidermek için nasıl bir yol izlenmesi gerektiği hakkında görüşlerimiz ortaya konulmuştur. Dil eğitimi ve öğretiminde hangi yanlış kural ve tutumların hangi anlatım bozukluklarının doğmasında etkili olduğu bulunmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anlatım, anlatım bozukluğu, dil becerisi, öğretim, öğrenci başarısı.

ABSTRACT OF MASTER’S DEGREE THESIS

**A STUDY ON THE EXPRESSION ERRORS IN THE WRITTEN
EXAMINATIONS OF THE 8TH GRADE PRIMARY SCHOOL PUPILS**

Murat YİĞİT

**AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
SOCIAL SCIENCES INSTITUTE
TURKISH LANGUAGE TEACHING DEPARTMENT**

August 2009

Thesis Supervisor: Assistant Professor Celal DEMİR

First of all our Study On The Expression Disorders In the Examination Papers of the 8th Grade Primary School Pupils is a field study. The study has been made on 50 random students from the 8-A, 8-B and 8-C branches of the Azmi Ertuğrul Primary School in Pursaklar District of Ankara. The expression errors in the examination papers of these students (Turkish, Social Knowledge, Religious Culture and Moral Knowledge) have been studied and converted into tables of statistical data. It has been attempted to determine the reasons of the expression errors of the students based on these results.

The study consists of four sections. The first section deals with the scientific framework of the research. The second section studies the “Language Skills in the Primary Education Second Level Turkish Program”. The third section focuses on the “Expression Errors and Their Causes”.

The last section of the research contains findings and comments as well as our views on which method to follow to eliminate the expression errors found in our pupils. It has been attempted to find out the relations between the wrong rules and attitudes and the expression errors in language teaching.

Key Words: Expression, expression error, language skill, teaching, student success.

ÖNSÖZ

Dinleme, konuşma, okuma ve yazma dört temel dil becerisidir. Bunlar olmadan kaliteli bir iletişim ve sorunsuz bir insan yaşamından söz etmek mümkün olmayacaktır. “Ne kadar bilersen bil; bildiklerin karşındakinin anlayabildiği kadardır.” özdeyişi “anlatım”ın ve “anlama”nın insan yaşamındaki önemini yeterince açıklamaktadır.

Dil hayatın vazgeçilmez bir parçası ve insanı diğer varlıklardan ayıran en önemli özelliklerden biridir. Dil ile düşünce arasında çok sıkı bir bağ vardır. Düşüncelerin aktarımında dili, sözlü ve yazılı olarak doğru ve anlaşılır bir şekilde kullanmak gerekir. İlköğretim sürecinden geçmiş herkesin düşündüğünü ve duyduğunu karşındakinine doğru, güzel, etkili, anlaşılır bir şekilde aktarabilir düzeyde olması beklenir. Ana dili öğretiminin ana hedefi öğrencilere “dinleme”, “konuşma”, “okuma”, “yazma” gibi dört temel dil becerisi kazandırmaktır.

Bu çalışmada, dört temel dil becerisi içinde sözlü anlatıma göre etkisi ve kalıcılığı daha fazla olan “yazılı anlatım” becerisi ele alınmıştır. Bu bağlamda “İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Sınavlarda Yaptıkları Anlatım Bozuklukları Üzerine Bir İnceleme” yapılarak ilköğretim sürecini bitirmek üzere olan sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri tahlil edilmeye çalışılmıştır.

Çalışmada ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinde görülen anlatım bozuklukları tespit ederek bunların giderilmesi yolunda ne tür metotlar kullanılabileceği hakkında görüşler ifade etmeye çalıştık. Özellikle bu alanda çalışma yapmak istememizin başlıca sebebi, dil yanlışlarının giderilmesinin dil eğitiminin temel sorunlardan biri olduğuna olan inancımızdandır. Öğrencilerdeki dil yanlışlarının tespitinin ileriki sınıflara yönelik program hazırlıklarına ve ders etkinliklerine katkı sağlayacağı düşüncesiyle inceleme grubu olarak ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerini seçtik.

Bu alanda yapılmış çalışmalara bakıldığında öğrencilerin sadece Türkçe dersindeki yazılı anlatım becerilerin ele alındığı görülmektedir. Biz bu çalışmamızda duruma daha genel bakmayı denedik ve öğrencilerin diğer sosyal derslerdeki (Sosyal

Bilgiler, Din Kùltürü ve Ahlak Bilgisi) yazılı anlatım becerilerini de çalışmamıza dâhil ettik.

Yüksek lisans eğitimimizde bize anlayış ve sabırla yaklaşan, bilgisini bizden esirgemeyen, tez çalışmamda da aynı samimi duygularla bana yardımcı olan danışmanım Yrd. Doç. Dr. Celal DEMİR'e ve hocalarım; Prof. Dr. Mustafa ERGÜN'e, Prof. Dr. Erdoğan BOZ'a, Doç. Dr. Ahmet AKÇATAŞ'a, Yrd. Doç. Dr. M. Hilmi UÇAN'a, Yrd. Doç. Dr. Mahmut BABACAN'a, Yrd. Doç. Dr. Kenan ÇAĞAN'a teşekkürü bir borç biliyorum.

Ayrıca yüksek lisans eğitimim boyunca sevgi, anlayış ve sabırla çalışmalarıma destek olan eşim Eda YİĞİT'e teşekkür ediyorum.

Murat Yiğit

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
YEMİN METNİ	ii
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI	iii
YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ	iv
ABSTRACT OF MASTER’S DEGREE THESIS	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xii
KISALTMALAR	xiii
GİRİŞ	1
1. Araştırmanın Önemi.....	2
2. Araştırmanın Amacı	3
3. Araştırmanın Hipotezi	3
4. Varsayımlar	3
5. Sınırlılıklar	4
6. Evren ve Örneklem.....	4
7. Araştırma Yöntemi.....	4
8. Veri Toplama Yöntemi	5
9. Toplanan Verilerin Analizi	5

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAM ALANI

1. DİL	6
1.1. Dilin Tanımı ve Önemi	6
1.2. Dilin Doğuşu	9
1.3. Dil Edinimi	11
1.4. Dil ve İletişim	14
1.5. Dil Öğretimi	17
2. ANA DİLİ	21
2.1. Ana Dili Öğretimi	22
3. TÜRKÇE EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ	25
3.1. Türkçe Eğitimi ve Öğretiminin Genel Özellikleri	27
3.2. Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar	30
3.3. Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları.....	35

İKİNCİ BÖLÜM

İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE PROGRAMINDA

DİL BECERİLERİ

1. 2005 İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE PROGRAMI	36
1.1. Yazma (Yazılı Anlatım).....	36
1.2. Dil Bilgisi (8. Sınıf)	42
2. ANA DİLİ ÖĞRETİMİNİN GENEL AMAÇLARI	43
3. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNDE OLMASI BEKLENEN DİL KAZANIMLARI	45
4. İYİ VE DOĞRU ANLATIMIN ÖZELLİKLERİ	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1. ANLATIM BOZUKLUKLARI VE SEBEPLERİ	48
1.1. Sözcük ya da Eklerin Yanlış Kullanılması (Fazlalık).....	49
1.2. Sözcük ya da Eklerin Eksik Kullanılması (Eksiklik).....	50
1.3. Sözcüklerin Yanlış Yerde Kullanılması (Sırasızlık).....	50
1.4. Özne-Yüklem Uyumsuzluğu	51
1.5. Nesne-Yüklem Uyumsuzluğu	51
1.6. Zarf-Yüklem Uyumsuzluğu	52
1.7. Yer Tamlayıcısı-Yüklem Uyumsuzluğu	52
1.8. Sıfat-İsim Uyumsuzluğu	53
1.9. Tamlayan-Tamlanan Uyumsuzluğu	53
1.10. Bağlaç-Yüklem Uyumsuzluğu	54
1.11. Tekrarlar.....	54
1.12. Çatı Uyumsuzluğu.....	55
1.13. Mantıksızlık	55
1.14. Zincirleme	56
1.15. Fiilimsilerin Yanlış Kullanımı	56
1.16. Sözcüğün Yanlış Anlamda Kullanılması	56

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1. BULGULAR VE YORUMLAR	58
1.1. Sözcük ya da Eklerin Yanlış Kullanılması (Fazlalık).....	59
1.2. Sözcük ya da Eklerin Eksik Kullanılması (Eksiklik).....	60
1.3. Sözcüklerin Yanlış Yerde Kullanılması (Sırasızlık).....	61
1.4. Özne-Yüklem Uyumsuzluğu	63

1.5. Nesne-Yüklem Uyumsuzluğu	63
1.6. Zarf-Yüklem Uyumsuzluğu	65
1.7. Yer Tamlayıcısı-Yüklem Uyumsuzluğu	66
1.8. Sıfat-İsim Uyumsuzluğu	66
1.9. Tamlayan-Tamlanan Uyumsuzluğu	67
1.10. Bağlaç-Yüklem Uyumsuzluğu	68
1.11. Tekrarlar	68
1.12. Çatı Uyumsuzluğu.....	69
1.13. Mantıksızlık	70
1.14. Zincirleme	71
1.15. Fiilimsilerin Yanlış Kullanımı	72
1.16. Sözcüğün Yanlış Anlamda Kullanılması	73
2. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	81
KAYNAKÇA	86
EKLER	89

TABLÖLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo-1: Yapılan Anlatım Bozuklarının Sebeplerine Göre Dağılımı	58
Tablo-2: Cümle Sayısı, Hata Sayısı ile Hata ve Cümle Sayılarının Birbirine Olan Oranının Öğrencilere (Deneklere) Göre Dağılımı.....	75
Tablo-3: Toplam Hata, Toplam Cümle Sayısının Derslere Göre Dağılımı.....	76
Tablo-4: Ortalama Hata, Ortalama Cümle Sayısı ve Birbirine Oranı	77
Tablo-5: Yapılan Anlatım Bozukluğu Hatalarının Derse Göre Dağılımı	78

KISALTMALAR

akt.: Aktaran
Ar.: Araştırma
Ed.: Editör
Kom.: Komisyonu
Rap.: Raporu
YL: Yüksek Lisans

GİRİŞ

İnsan, dil aracılığıyla düşünür, anlam üretir ve paylaşır. Dolayısıyla dil; düşünme, anlam üretme, kendini ifade etme (duygu, düşünce, istek ve ihtiyaçları iletme) ve diğer insanların ürettiği anlamları (duygu, düşünce, istek ve ihtiyaçları) doğru anlama açısından son derece önemlidir. Çünkü birey dili ne kadar iyi bilirse, kelimelerin anlamlarına ve dilin kurallarına ne kadar hakim olursa düşünme, kendini etkin ve doğru ifade etme ve başkalarıyla iletişim kurma yeteneği o kadar gelişir. Bu bağlamda her bireyin bir toplumda dünyaya geldiği ve ilgili toplumun dil yapısı içerisinde yetiştiğini göz önüne aldığımız zaman ana dilini doğru ve tam öğrenmenin birey ve toplum açısından ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır. Ancak ana dilini doğru ve tam öğrenmeyi sağlamak sadece Türkçe derslerinin görevi değildir. Ana dili eğitimi kapsamında okuyan, sorgulayan, çok yönlü düşünebilen yaratıcı kuşaklar yetiştirmek istiyorsak; öncelikle ana dili öğretiminin amaçlarını iyice gözden geçirip sadece “Türkçe derslerinde dikkat edilmesi gereken dilbilgisi kurallarıdır” anlayışından uzaklaşmamız gerekir. Dil (gerek ana dili, gerek yabancı dil) öğretiminin sadece bir derse hapsedilmesi amaca ulaşılmasını sağlamayacaktır. Dolayısıyla ana dilinin doğru ve tam öğrenilmesinde Türkçe derslerinin yanı sıra diğer tüm derslerin de önemli bir payı vardır; olmalıdır. Ancak genel olarak “ana dili eğitimi görevi sadece Türkçe dersine özgüdür” yönünde bir anlayış olduğu için diğer derslerde dilin doğru kullanılmasına, anlatıma yeterince önem verilmemektedir. Bu nedenle de öğrenciler Türkçe dersinde dili doğru kullanmaya özen göstermeye koşullanırken diğer derslerde aynı özeni göstermemektedir. Bu da dili doğru kullanma bilincinin oluşmasını olumsuz yönde etkilemektedir.

Öğrenci, ilköğretimden yükseköğretime kadar ana dili öğretimi bağlamında aldığı şekil, kelime, cümle bilgisini bir metnin bünyesinde derin ve yüzeysel yapısıyla kavrayamadıktan, Türkçenin kendine has özellikleri içinde doğru ve güçlü cümleler kuramadıktan sonra öğrenilen bilgiler ezberden öteye geçemeyecek; dilin anlatım gücü ve zevkini yakalayamayacaktır. Bu açıdan da öğrencinin Türkçe dersinde öğrendiği dile ilişkin özellik ve kuralları özümsemesi için diğer derslerde de doğru kullanmasına önem verilmelidir. Türkçe derslerinde anlam ve anlatım

(okuduğunu anlama ve anladığını güzel ve etkili bir şekilde yazılı ve sözlü olarak ifade etme) ne kadar önemli ise diğer sosyal derslerde, hatta sayısal derslerde de aynı öneme sahiptir.

Anlatımı düşünce, istek ve yargıların sözlü veya yazılı bir şekilde aktarılması olarak ele alırsak iyi bir anlatımın ise dilin doğru ve güzel kullanılmasına bağlı olduğu sonucu ortaya çıkar. Dolayısıyla her cümle, ifade edeceği anlamı anlaşılır, açık, akıcı, doğru ve güzel bir şekilde ortaya koymalıdır. Bunun için de cümle; gereksiz sözcük, çelişkili, belirsiz, mantıksız, yanlış anlamlı ifadeler içermemeli; dil bilgisi kurallarına da uygun olmalıdır. Bu özellikleri taşımayan bir cümlede anlatım bozukluğu yapılmış demektir.

Bu çalışmada anlatım bozukluklarında, en çok tekrar eden dil ve anlatım hatalarının neler olduğu, bu hataların farklı derslere göre farklılık gösterip göstermediği, yapılan hataların önüne nasıl geçilebileceği gibi konular incelenmiştir. Araştırma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın bilimsel çerçevesi çizilmeye çalışılmıştır. İkinci bölümde “İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Programında Dil Becerileri” üzerine bir inceleme yapılmıştır. Üçüncü bölümde, “Anlatım Bozuklukları ve Sebepleri” üzerinde durulmuştur.

Son bölümde ise; Türkçe, Sosyal Bilgiler ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerine ait yazılı sınav kâğıtları çalışmanın konusu, amacı ve varsayımları kapsamında analiz edilmiştir.

1. Araştırmanın Önemi

İlköğretimde bağımsız bir konu olarak işlenen “anlatım bozuklukları” daha konunun başında öğrenciler tarafından önyargıyla karşılanmaktadır. Aslında anlatım bozukluklarında ilk kez karşılaştığını sandığı bilgiler, öğrencilerimizin daha önceki derslerde gördüğü konuların uygulamaya yönelik çalışmalarından başka bir şey değildir. Kelimeleri tüm anlam boyutuyla tanıyan, eklerin görevlerini bilen, Türkçe cümle yapısını tam olarak kavrayan bir öğrenci anlatım bozukluğu konusunda herhangi bir sorun yaşamayacaktır.

Günlük hayatta en kısa yoldan duygu ve düşüncelerimizi anlatabilmek adına

Türkçemizin o kendine has güzellik ve inceliklerini bir kenara bırakıp anlaşılmaz cümleler kuruyoruz; sonra da karşımızdakinin bizi anlamadığından yakınıyoruz. Hâlbuki yarım yamalak konuşmak ve kısa konuşmak aynı şey değildir. Kısa konuşma adına kurduğumuz yarım cümleler (argo) anlaşılmamızı engellediği kadar dilimizin kurallarını da zedelemektedir. Demek ki dilimizin korunmasında anlatım kuralları oldukça önemlidir. Bu bilince öğrencileri eriştirmek adına anlatım bozuklukları üzerinde durmak kaçınılmazdır.

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmamızın amacı; İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Türkçe, Sosyal Bilgiler ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alanlarında “yazılı anlatım” becerilerinin birbirlerine oranla nasıl bir durum sergilediğinin ve “Ana dili Eğitimi”nin ana hedefleri doğrultusunda gelişip gelişmediğinin ortaya konulmasıdır.

3. Araştırmanın Hipotezi

İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerindeki yazılı anlatımları arasında anlatım bozukları açısından fark vardır.

4. Varsayımlar

1. İlköğretim sekizinci sınıf öğrencileri yazılı sınavlarda Türkçe dersinde yazılı anlatımlarına dikkat ederken; diğeri sosyal derslerde (Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi) aynı dikkati göstermemektedirler.
2. İlköğretim sekizinci sınıf öğrencileri yazılı anlatımlarında anlatım hatalarına dikkat etmemektedirler.
3. Türkçe öğretmenleri öğrencilerin yazılı sınav kâğıtlarındaki ‘dil ve anlatım’ unsurunu değerlendirmeye katarken; Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin öğretmenleri ‘dil ve anlatım’ı değerlendirmeye katmamaktadırlar.

5. Sınırlılıklar

Bir konunun öğretiminde her öğretmen değişik öğretim strateji ve yöntemleri kullanacaktır. Bunların en iyisini belirlemek, işlenen malzemeyi yani öğrenciyi gözleyerek ortaya çıkarılabilir. Öğrencinin bir bilgiyi davranış hâline getirdiğini bizler çok değişik yollarla ölçebiliriz. Konumuz “anlatım bozuklukları” ve ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin dili doğru kullanma gücü olunca yazılı ve sözlü ifade şekilleri bizim için yeterli ölçme aracı olacaktır. Ancak öğrencilerin sözlü anlatım becerileri bütün öğretmenler tarafından gözlemlenip düzeltilebileceği gibi özellikle Türkçe dersi dışındaki sosyal derslerin yazılı anlatımına dayalı dil yanlışları normal karşılanmaktadır.

İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerimizin Türkçe dersi dışındaki sosyal derslerde (sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi) temelde yazılı anlatım becerisine dayanan sınavlar farklı sayı ve yapılarda dil yanlışları barındırmaktadır. Bu sebeple Türkçe dersi ve Türkçe dersi dışındaki sosyal derslerdeki durumu görmek ve değerlendirmek, ana dili öğretiminin sınırları içerisinde düşünülmelidir.

6. Evren-Örneklem

2008-2009 öğretim yılı güz döneminde Ankara İli, Pursaklar İlçesi Azmi Ertuğrul İlköğretim Okulu'na devam eden 8. Sınıf öğrencilerinin tamamı araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise; Azmi Ertuğrul İlköğretim Okulu'nun 8-A, 8-B ve 8-C şubelerinde okuyan 50 öğrenci oluşturmaktadır.

7. Araştırma Yöntemi

Çalışmamız, öncelikle bir alan araştırmasıdır. Ankara İli, Pursaklar İlçesi Azmi Ertuğrul İlköğretim Okulu'na devam eden 8-A, 8-B ve 8-C şubelerinden örneklem olarak 50 öğrenci seçilmiştir. Bu öğrenciler rastlantısal (random) yöntemle seçilmişlerdir.

İlköğretim düzeyinde gerekli Türkçe eğitimini almış olduğu düşünülen, dil bilgisi konularını az çok öğrenmiş, sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı sınavlarda

yaptıkları dil yanlışları, öğrencilerin “yazılı anlatım sınav kâğıtları” taranarak veriler tablolara aktarılmıştır. Tablolara aktarılan veriler analiz edilmiş, tespit edilen dil yanlışlarının nasıl giderileceği konusunda görüşler belirtilmiştir.

8. Veri Toplama Yöntemi

Ankara İli Pursaklar İlçesi Azmi Ertuğrul İlköğretim Okulu 8-A, 8-B ve 8-C şubelerinden örneklem olarak seçtiğimiz 50 öğrencinin Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerindeki durumlarını ölçmeye yönelik uygulanmış olan yazılı sınav kâğıtları, dersi okutan öğretmenlerden alınarak incelenmiştir. Bu inceleme sonucu her bir öğrencinin Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinden yaptığı anlatım bozukluğu sayısı ve türleri tespit edilmiş, elde edilen veriler tablolara dönüştürülerek analiz edilmiştir.

9. Toplanan Verilerin Analizi

Öğrencilerin yazılı kâğıtlarından elde edilen veriler Excel Programı kullanılarak analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. Öğrencilerin dil yanlışlarına ilişkin verileri tek tek hesaplanmış ve Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde uygulanmış olan yazılı sınavlarda dersler arasındaki dil yanlışları farklarına dikkat çekilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAM ALANI

1. DİL

1.1. Dilin Tanımı ve Önemi

Dil üzerine geçmişten günümüze kadar dili anlamaya, araştırmaya ve geliştirmeye yönelik sayısız çalışma yapılmış, ancak dilin tanımıyla ilgili bir görüş birliğine varılamamıştır. Bunun en önemli sebeplerinden biri, dilin gelişmiş ve karmaşık bir sistem olmasıdır. Dünya genelinde birçok bilim adamı tarafından dil üzerine birçok tanım yapılmıştır. Bu tanımlar dilin yapısını irdelemeye ve dolayısıyla anlamaya yönelik çabalar olarak görülebilir.

Dil üzerine yapılmış temel tanımlar üzerinde bir inceleme yapınca, dilin temel yapısı hakkında genel yargılara ulaşılabılır.

Dil kelimesinin kökünün “Eski ve Orta Türkçede “tıl” olarak geçen sözcüğün “til”, “demek” kökünden geldiği düşünülmektedir. Eylemden ad yapma eki olan art damaksıl –l sayesinde kalın türeve geçmiştir”(Eren, 1999: 112). Zamanla “t” sert ünsüzü yumuşayarak “d” sesine dönüşmesiyle “dil” kelimesinin Türkiye Türkçesinde yumuşak haliyle kullanıldığı görülmektedir. Dil kelimesinin kullanımının yanında fonksiyonları da önemlidir. Dil, “Düşünce ve isteklerin bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanarak başkasına aktarmasına yarayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir.”(Aksan, 2000: 55)

Dil, anlam üretme ve paylaşma için kullanılan semboller/işaretler sistemidir, insanlar arasında iletişimi sağlayan araçtır. Dil ile insan kendini ve çevresini anlamlandırır, tanımlar; kendisiyle ve çevresiyle ilişki kurar (Erdoğan, 2003).

Dilin içerisinde saf kelime kullanımından ziyade düşünce gücü vardır. Dil ile düşünce arasında çok yakın bir ilişki vardır. Dil, düşünceyi ve bilinci ifade etme aracıdır, ancak dil düşünceyi ve bilinci ifade ederken aynı zamanda hem düşünceyi etkiler, biçimlendirir; hem de düşünceden etkilenir (Erdoğan, 2003). Dil ve düşünce arasındaki bu yakın ilişki, tek bir kökten gelen dilin çeşitlenmesini sağlamıştır.

Dil, düşünce ile yoğrulmadıkça bilinçli ve anlam yönünden ortak bir güç olamayacaktır. Düşünce ile dil aynı potada eritilebildiği ölçüde fonksiyonlarını toplumda geçerli kılacaktır. “Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabîî; kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örülmüş muazzam bir yapı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir” (Ergin, 2000: 7). Dil ile düşüncenin birleşmesi, dilin etkisiz kalmasını gerektirmez; aksine dilin fonksiyonlarını, toplum içindeki diğer insanlarla paylaşmaya zorlar. Bu zorlama dilin, insanlar arasında anlaşma aracı olmasına vesile olmuştur. Anlaşma kavramı içerisinde her zaman bir hareketlilik göze çarpar. Hareketin olduğu yerde canlılık faaliyetlerinin de olması kaçınılmazdır. Bu durum dilin canlı bir varlık haline gelmesini sağlamıştır. Canlılığın da kendi kabuğu içinde pasif kalması düşünülemez. Canlılığın en büyük özelliği durağan olmaması, kendini sürekli geliştirmesidir. Dil yaşayan bir varlık olduğu için konuşulduğu toplumda değişik işlevler üstlenmiştir. Dilin bu işlevlerin başında konuşulduğu toplumun üyelerini birbirine bağlaması gelmektedir. Dil sayesinde insanlar bir yığın (kitle) olmaktan çıkarak ortak özellikleri olan bir millet haline gelirler. Bu özelliğinden dolayı dil, “millet”i koruyan bir kurum kimliği kazanmıştır. Bir kurum da bir anda oluşmaz, belli süreçler sonunda toplum hayatında yer edindir. İnsanlığın uzun tarihinde, dilin varlığının çok uzun zamanlar öncesine dayandığı bilinse de tam olarak ne zaman oluştuğu bilinmemektedir.

Dil ile ilgili yapılan diğer bazı tanımlar şu şekildedir: “Dil, bireyler arasında anlaşmayı sağlayan toplumsal bir sistemdir” (Dilaçar, 1968: 28). Dilin en büyük özelliklerinden biri de insanlar arasında anlaşmayı ve paylaşmayı sağlayan bir araç olmasıdır. İnsanların birbiriyle anlaşmalarının temelinde dil vardır. Dil olmadan anlaşmadan, anlaşma olmadan da toplumdan bahsedilemez. Dolayısıyla; toplumun birlik ve bütünlüğüyle dilin anlaşma ve paylaşma aracı olması arasında yakın bir ilişki vardır.

Dile ilişkin bir başka tanıma göre “Dil, anlamlar ve ses dizileri arasında ilişki kuran bir ilkeler takımıdır”(Langacker, 1968: 1). Dil seslerden/işaretlerden örülmüş bir sistemdir. Seslerin dilin oluşumunda birinci dereceden görevleri vardır.

Dilin asırlarca bir toplum içinde yaşayabilmesinin nedeni, onun belli ilkelerden meydana gelmesidir. Bu ilkeler sağlam olursa dilin yıkılması imkânsızlaşır. “Dil, belirli bir grup insanın birbirleriyle anlaşabilmelerini sağlayan en etkili araçtır” (Kantemir, 1997: 64). Anlaşma, ancak anlamayla olur, çünkü anlama gerçekleşmeden anlaşma mümkün olmaz. Anlam üretme ve üretilen anlamı aktarma (paylaşma) ise dil ve iletişimi gerekli kılar. İletişim insanların duygu, düşünce, istek ve tutumlarını sözlü, sözsüz ve yazılı sembollerle paylaşması sürecidir. Dil ise iletişimin gerçekleşmesini sağlayan araçtır. Buna göre “En genel çizgileriyle dil, bütün canlılarda görülen bir iletişim aracıdır. Bu yönüyle ele alınca, anlama ve anlatım yöntemi olarak, hayvanlarda ve insanlarda görülen hareketlerin ve çıkarılan seslerin tamamı dil kapsamına girmektedir”(Aksan, 1997). Aynı zamanda “Dil, dil yetisinin bireylerce kullanılabilmesi için toplumun benimsediği zorlayıcı anlaşma ve kurallar bütünüdür.” (Saussure, 1976: 31)

Dil, somut olmayan gizli bir güçtür; ancak dil somut kanunlardan, kurumlardan daha etkilidir. Dil, nüfus bakımından oldukça kalabalık olan koca bir milleti bile bir kara parçası üzerinde aynı amaç uğruna bir arada tutabilmektedir.

Dilin içerisinde sesler önemli bir yer tutar; ancak dil sadece seslerden ibaret değildir. Beden hareketlerinin de dil içerisinde bir anlamı vardır. Bu hareketler bazen seslerin yerine geçebildiği gibi bazen de sesleri destekleyen bir unsur görevi görür. Buna göre dil, insanların duygu, düşünce ve isteklerini anlatmak için kullandıkları her türlü işaret ve ses işaretleri dizisidir (Karaalioglu, 1981: 14). Dilin fonksiyonunu en iyi şekilde yerine getirmesinin temel taşı olan seslerin diğer işaretlerle desteklenmesi gerekmektedir. Ancak dil, bir takım seslerin bilinçsizce çıkartılması veya hareketlerin bilinçsizce yapılmasından ibaret değildir. Eğer olsaydı insan dışındaki canlıların iletişimini de dil literatürü içinde düşünmemiz gerekecekti. Bu nedenle dilin, sadece insanlar arasında kullanıldığı yargısı irdelenmiştir. Çünkü çoğu zaman “Hayvan türleri de sesler ve beden hareketlerinin yardımıyla birbirleri ile iletişim kurarlar... Ancak insan dışındaki hiçbir tür çıkardığı sesleri insan dilinde olduğu gibi açık ve iç tutarlığı olan, üretken ve yaratıcı bir sistem durumuna getirememiştir” (Karacan, 2000: 263). Hayvanların kullandığı varsayılan dille, insanların kullandığı dil karşılaştırıldığı zaman, hayvanların kullandığı dil, insanların kullandığı dile göre oldukça ilkel kalmaktadır; ancak hayvanlar üzerinde dikkatli bir

gözlem ve araştırma yapıldığında, hayvanların sürü halinde yaşadıkları ve birlikte hareket ettikleri görülür. Bu hareket, içgüdüsel süreçle gelen etkenlerle birlikte ilkel bir dil yardımıyla oluşur.

Dilin iletişim aracı olarak işlevini yerine getirebilmesi için anlaşmanın gerçekleşmesi gerekir. Anlaşmanın gerçekleşebilmesi için anlamın belli bir insan grubu tarafından paylaşılması gerekir. Anlam paylaşılmadan, bir başka deyişle bir işarete/işaret dizisine ya da sese/ses dizisine ortak anlam yüklenmeden anlaşma olmaz ve iletişim gerçekleşmez. Bir toplumun birlikteliği açısından ortak anlam ve anlayış hayati bir öneme sahiptir. Dilin toplum içinde kullanılması çoğu zaman bilinçsizce olmaktadır. Toplumun üyeleri olan bireyler dili kullanır; ancak bu bireylerin çoğu dili, kendilerini bir arada tutan bir güç olduğunu farkında olmaz. Bu nedenle de dilin doğru kullanılmasına gerekli özeni göstermez. Dilin canlılığını yitirmemesi, toplumu bir arada tutan güç olması; düşünmeyi, iletişimi, ortak anlayış ve birlikteliği sağlaması için bilinçli olarak; yani kurallarına ve inceliklerine uygun olarak kullanılması gerekir. Bu nedenle dilin doğru kullanılması ve toplum üyelerinin bilinçlendirilmesi açısından dil öğretimi çok büyük bir öneme sahiptir.

1. 2. Dilin Doğuşu

İnsanoğlu için hayatî önem taşıyan dil ve dilin doğuşu konusunda bilim adamları birçok araştırma yapmış ve çeşitli görüşler ortaya koymuşlardır. Farklılaşmaları ve özellikleri belli bir zamana kadar takip edilebilmelerine karşılık, dil veya diller temeli bilinmeyen zamanlarda ortaya çıkmış, kendine özgü kuralları olan sistemlerdir. Diller, ortaya çıkışları ve farklılaşmalarının temeli bilinmemekle birlikte uzun bir süreç içerisinde millî dil olma özelliğini kazanmış, kendi dil mantığı ve kurallarını oluşturmuşlardır (İlhan, 2006). Bir toplumu veya topluluğu temsil etmeyen dilin var olduğunu düşünmek mümkün değildir. Dilin millî olması yani bir milleti temsil etmesi de o dilin belli bir dönem yaşadığını/yaşamakta olduğunu göstermektedir.

Dilin doğuşuyla ilgili çeşitli görüşler dile getirilmiştir. Bu görüşlerden biri şöyledir: “İlk insanların yıldırım, vahşi hayvan saldırısı, duyulan acılar karşısında çıkardıkları sesler içgüdüselidir. İnsanların çeşitli olaylar karşısında çıkardıkları

ünlemler zamanla sözcüklere dönüşmüştür. Ünlemlerin sonradan kavramları karşıladıkları ileri sürülmüştür” (Aksan, 1979: 94). Bu görüşe göre insanlarda ses yetisinin ortaya çıkması korku, heyecan, sevinç gibi doğal dürtülerin etkisiyle olmuştur. Bu dürtülerin etkisiyle çıkarılan sesler, etkileşim halinde diğer insanlara da sirayet etmiştir. Sesi doğal olarak çıkaran insanlara, çevresindeki insanların da iştirak etmesiyle dil, insanlar arasında yayılmaya başlamıştır. Bu şekilde, dilin ortaya çıkma temelleri atılmış olabilir. Buradan hareketle, insanların sesleri çıkarma donanım ve potansiyeliyle yaratıldığı söylenebilir. Çünkü insanlara ses çıkarma yetisi verilmeseydi, insan hiçbir durum karşısında ses çıkaramayacak ve sesli bir iletişim oluşmayacaktı.

Dilin doğuşu ve gelişmesiyle ilgili bir başka görüşe göre ise dilin temelini oluşturan seslerin, sadece doğal duyguların ve içgüdüsel eğilimlerin etkisiyle rastgele doğduğu söylenemez. Bunun yanında insanların günlük hayattaki her türlü etkileşiminin de etkisi, dilin doğuşunu hızlandırmış olabilir. Bu nedenle “İnsanlar ortak iş yaparken, yapılan işi kolaylaştırmak üzere birtakım ritmik sesleri çıkardıkları bir gerçektir. İlkel kavimlerde iş yapılırken ritmik seslerin çıkarıldığı, basit şarkıların söylendiği tahmin edilmektedir (Aksan, 1979: 28). İnsanların tarımsal faaliyetlerle birlikte yerleşik hayata geçmesi işbölümünü de beraberinde getirmiştir. Bu beraberliğin işe yaraması insanların birlikte hareket etmesine bağlıdır. Birlikte yapılacak bir işin daha hızlı yapılması için insanların birtakım sesler vasıtasıyla etkileşimde bulunmaları doğaldır. Bu olasılık dilin doğuşunu aydınlatılabilir.

Dilin doğuşu konusundaki diğer bir görüşe göre insanların temel duygusal etkilenmeleri ve yerleşik hayatla birlikte çıkardıkları seslerin dilin oluşumunda belirleyici bir rolü olmuştur; ancak dilin doğuşu konusunda sesin fizyolojik açıdan nasıl şekillendiği de önemlidir. Ses titreşimle oluşan, insan kulağıyla ya da duyarlı aygıtlarla algılanan her türlü hava titreşimidir. İnsan sesi, gırtlaktan dudaklara uzanan yolda biçimlenip gelişen belli titreşimlerdir. Aynı seslerden oluşan birimler, toplumun bütün bireylerinde aynı kavramı yansıtacak biçime yerleşir. Böylece dilin yapı taşları oluşur. Dil olgusunun çıkış noktası bu evrimdir. Böylece bir sözleşme, bir uzlaşma aracı olan dil ortaya çıkmıştır (Bozkurt, 2004: 116). Sesin oluşumu bütün insanlarda aynı olmakla birlikte, coğrafi şartlardan, kültürel değerlerden, kalıttan ve çevreden kaynaklanan nedenlerden dolayı seste farklılaşmalar görülebilir. Bu

farklılaşma dillerin şekillenmesinde de etkilidir. Bu şekillenme süreci dilin değişim ve dönüşümünde önemli bir yere sahiptir. Çünkü sesin farklılaşması dillerin oluşum süreçlerinden ziyade dillerin şekillenmesinde etkilidir.

Ele alınan varsayımlar dilin ortaya çıkmasında birinci derecede belirleyici etkenler değildir. İnsana ses çıkarma, düşünme, düşündüğünü ifade etme yeteneği verilmeseydi, ses çıkaran bir hayvandan farkı olamayacaktı. İnsanoğlunun yenilikler ortaya koyma, kendini geliştirme, yapılanlardan ders alma ve sinir sisteminin diğer canlılara göre çok daha gelişmiş olması gibi özelliklerinden dolayı, insanoğlu dili kullanmada hayvanlara göre çok daha mahirdir.

Dilin doğuşu konusunda ortaya atılan teoriler bazı ipuçları sunabilir; ancak dilin doğuşu ile ilgili ortaya atılan bu teorilerin kesin olarak ispatlanması şu şartlarda zordur. “Bilimsel açıklamalarda çeşitli hipotezlere rastlansa da geçmişe yönelik deneysel kanıtlardan yoksun olmamızdan dolayı dilin kökenine dair bilimsel anlamda son noktayı koyamıyoruz” (Yıldız vd, 2006: 13). Dilin doğuşu konusundaki görüşler varsayımdan öte geçmemesi, dil olgusundan kaynaklanmaktadır. Dil alanındaki bir araştırma ile doğa olaylarının araştırılması farklı yöntemler ve farklı süreçler gerektirir. Çünkü doğa olayları laboratuvar ortamında deney ve mantıkla genel bir sonuca ulaşılarak araştırılabilir; ancak dil konusunda yapılacak bir araştırmada kullanılacak enstrümanlar çok farklı olacaktır.

1.3. Dil Edinimi

Dilin bireyde oluşması birdenbire olmaz. Bazı süreçlerin bireyde dil edinimini hazırlaması gerekmektedir. Bireyin kalıtım yoluyla getirdiği dil yeteneğinin çevresel etkenlerin yardımıyla dilin kazanılmasına dil edinimi denir. “Dil edinimi demek, bebeğin kendi dışında var olan bir sistemi yeniden üretmeyi ve kullanmayı öğrenmesi demektir” (Baştürk, 2004: 5). Dil ediniminde var olan dilsel malzemelerin birey tarafından yeniden düzenlenmesi etkinliği vardır. Bu etkinlik sırasında birey faal halde bulunur. Bireyin duyu organları dil edinimini kolaylaştıracak şekilde yaratıldığı için, dil kısa sürede bireyde yerleşmeye başlar; ancak tüm bireylerde dil ediniminin aynı olması düşünülemez. Çünkü bireylerin gelişim özelliklerinin farklı olması dil edinimi de farklılaştırır. “Çocuk tabî bir sıra

ve intizama göre doğar. Fakat bütün çocukların gelişim oranı ve süreci aynı değildir; kimi daha hızlı, kimi daha yavaş bir gelişme gösterir. Hatta bir milletin aynı yaş gurubundaki çocuklarının biyo-psiko-sosyolojik gelişmeleri de farklıdır” (Karakuş, 1997: 373-374). Dil ediniminde bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyolojik gelişimleri oldukça etkilidir. Duyu organlarına işlerlik kazandıran bu etkenlerin bireyde istenen düzeyde gelişmiş olması, dil ediniminin de istenen düzeyde bireye yerleşmesini sağlar. Gelişim, bireyden bireye farklılık gösterebileceği gibi toplumdan topluma da farklılık gösterir. Bu nedenle toplumdan topluma da dil edinimi farklılaşabilir. Bu noktada dil edinimi konusunda farklı görüş ve yaklaşımlar ortaya atılmıştır. Bunlar genel olarak “Psikolinguistik Görüş (Chomsky, 1957), çocukların dil kurallarını uygulamaya doğuştan eğilimleri olduğunu; Davranışçı Görüş (Skinner, 1957), Çocukların sözel davranışları, çevrelerinde göze çarpan başka kimselerce seçmeli bir biçimde ödüllendirdiği için öğrendiğini savunmaktadır. Anlamsal-bilişsel Görüş (Bloom, 1970; Nelson, 1973), çocukların sensorimotor deneyimlerinden söz etmek amacıyla dil öğrendiklerini belirtirken, Sosyolinguistik Görüş (Morris, 1938; Bruner, 1974), çocukların sosyalleşmek ve başkalarının davranışlarını yönlendirmek için dil öğrendiklerini; Etkileşimci Görüş (Bloom, Yahey 1978) ise, bebeklerin konuşma öğrenmeye hazır doğduklarını ve çevrenin onlara konuşma öğrettiğini savunur” (Dönmez ve Arı, 1987: 37). Bu kuramların hiçbiri dil edinimini tek başına açıklayamaz. Dil ediniminde bu görüşlerin hepsinin az çok doğruluk payı vardır. Birey, dili öğrenmeye yetkin olarak dünyaya gelir. İnsanoğlu ses çıkarmaya ve beyni bunu işlemeye uygun olarak yaratılmasaydı, dilin oluşumundan bahsedemezdik; ancak insanların dil öğrenmeye donanımlı olarak dünyaya gelmesi, dili öğrenmek için yeterli değildir. Birey, anne karnındayken ve dünyaya geldikten sonra çevresel faktörlerin etkisiyle dili kazanır. Çevresinde dili hazır olarak bulan birey, zamanla çevresindeki konuşulan dili taklit etmek suretiyle öğrenmeye başlar. Doğuştan donanımlı dünyaya gelen bireyin çevresinde konuşulan dili öğrenmesinde, bilişsel faaliyetler oldukça etkilidir. Bilişsel gelişimde sorun yaşayan bireylerin dil gelişiminde de sorunlar görülür. Bunun yanı sıra dil ediniminin bireyde tam olarak yerleşmesinde sosyal çevre oldukça etkilidir. Sosyal çevre, dili kullanmada başarılıysa ve bu başarı bireyi, dili en iyi şekilde kullanmaya teşvik ediyorsa, dil edinimi bu sosyal özellikleri göstermeyen çevreye göre bireyde daha hızlı

gerçekleşir. Dil edinimi, bireye hedeflenen düzeyde yerleştirilmek isteniyorsa, bu kuramların tamamının işe koşulması gerekmektedir.

Dil ediniminde, bireylerin doğuştan getirdiği yeteneklerinin etkili olduğu aşikârdır. Bu noktada, dil ile nesne arasında kurulan bağlantının durumu önemlidir. Bu ilişkinin, hızı ve doğruluğu ölçüsünde dil edinimi bireyde gerçekleşir. Buna göre bireylerdeki dil edinimi genel olarak şöyle gerçekleşir: “Hem bebeklerin hem de ilk insanların durumunda, bir yandan rastgele çıkarılan sesler ve bu seslerin rastgele karışımları bulunmakta; öbür yandan da bu ses karışımlarının belli anlamlar kazanması söz konusu olmaktadır. Büyümekte olan bir bebeğin kendi kendine konuşarak her türlü sesleri çıkardığı bilinmektedir. Bu seslerin karışımından meydana gelen bir sesli gösterge de “böbbö” gibi bir şey olsun. Öte yandan bebeğin çevresinde çoğu kereler dolaşan bir kedi de birkaç defa yakına geldiği zaman aynı bebek rastlantılı olarak “böbbö” sesli göstergesini söylemiş bulunsun. O zaman çevredekiler bir yoz-inanç işlemiyle “böbbö” göstergesi ve kedi nesnesi arasında bir bağlantı kuracaklardır. İşte o andan başlayarak “böbbö” göstergesi, bebeğin çevresindekiler için “kedi” anlamına gelmiş sayılacaktı. Bebeğin kendisi de zekâsı berraklaştıkça bu göstergeyi söylemekle “kedi”yi anlattığını fark edecek, yani “böbbö” göstergesiyle “kedi” arasındaki rastlantılı bağlantıyı öğrenecektir. Bu andan başlayarak bebek de kendi çevresindekilere “kedi” nesnesini, kedinin kendisini görmeksizin sadece “böbbö” göstergesiyle anlatabilecektir. İşte dildeki sesli göstergenin bu şekilde soyutlanarak bir sözlü gösterge haline gelmesi ve ayrıca göz önünde bulunmayan bir nesneyi de anlatabilmesiyle gerçek insan dili doğmuş sayılabilir. Bebek artık rastgele bir sesli gösterge kullanmak yerine belli bir anlamı olan bir sözlü gösterge kullanacaktır” (Başkan, 1968: 151-152). Dilin bireyin zihninde şema halinde yaşamaya başlaması onun edinimini gösterir. Şema oluşturma yoluyla beyinde kodlanan kelime ile kodlanan nesne arasında dolaylı bir ilişki vardır. Şema sayesinde kelime, nesneyi beyinde şekillendiren bir güç haline gelmektedir. Şema oluşma sürecinde seslerin anlamlı olarak kodlanması önemlidir. Çünkü “Çocuklar dil öğrenirken önce soyut olarak seslerin anlamlarını kavrarlar, daha sonra onları yüzeysel yapılar haline dönüştürerek konuşurlar” (Beydoğan, 2001: 20)

Genel olarak bireyin dil edinimi şu sıraya göre gerçekleşir: “Çocuk önceleri konuşulanları dinler, daha sonra dinlediklerini, duyduklarını sözle ifade etmeye,

konuşmaya başlar. Dinlediklerini ve konuştuklarını yazılı olarak gördüğü metin içinde okumaya başlar ve en son olarak da duygu ve düşüncelerini yazı ile ifade etmeye çalışır” (Demirel ve Şahinel, 2006: 15). Bu sıranın oluşmasında ve gelişmesinde bireylerin sahip oldukları dilsel yetenekleri etkili olmaktadır. Bu yeteneklerin içinde bilişsel yetenekler önemli bir konumda bulunmakla birlikte Chomsky, dil edinim yeteneğinin genel zekâyâ bağlı olmadığını belirtmiştir. Kişinin düşük bir zekâyâ sahip olsa bile bir dili konuşabileceğini belirten Chomsky, “Bütün çocuklar dil edinebilir. Fakat bütün çocuklar satranç oynamayı öğrenemeyebilir. Çocuk eğer bir dili öğrenemiyorsa bu kesinlikle patolojik bir sorundur; ancak satranç oynamayı öğrenememesi böyle bir sorun teşkil etmez. Çocuğun dil edinmesi için özel bir eğitim alması gerekmez; ama satranç oynamayı öğrenmesi için böyle bir eğitim şarttır. Satranç oynamak öğrenilir; fakat dil öğrenilmez, edinilir” (Yıldız vd., 2006: 39). Zekâ, dil ediniminde doğrudan bir etkiye sahip olmamakla birlikte zekâ seviyesi yüksek bireyler, dil edinimini ya çok erken ya da çok geç kazanmaktadır. Dilin öğrenilmesi matematiksel işlemlerin öğrenilmesi gibi somut bir durum değildir.

1.4. Dil ve İletişim

Dilin kullanılması, aslında insanların amaçladıklarının gerçekleşmesi içindir. İnsanlar bilgi, duygu, düşünce, istek ve tutumların iletişim yoluyla dile getirirler. Bu nedenle dil ile iletişim arasında doğrudan bir ilişki vardır. “Dilin temel fonksiyonu, iletişimin gerçekleştirilmesidir. Bu fonksiyon, insanların bir arada yaşamalarının sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. İnsanların bir arada yaşamalarının bir gereği olan iletişim, en gelişmiş iletişim düzeni olan dil üzerine kurulmuştur” (Aksan, 1977). İletişim, insan yaşamının temelidir ve insan iletişim kurmadan yaşayamaz. Çünkü istek ve ihtiyaçları gidermek, anlamak, anlatmak, etkilemek, etkilenmek, öğrenmek, öğretmek paylaşmak ve sahip olmak için iletişim kurulması zorunludur. İletişim temel olarak dil aracılığıyla gerçekleşir.

İletişim, insanların yerleşik hayata geçmeleriyle beraber çok hızlanmıştır. Çünkü yerleşik hayata geçmek işbölümünü hızlandırmıştır. İşlerin hızlı, düzenli ve istenen biçimde gerçekleşmesi ancak iletişimle olur. İletişim etkinlikleri insanoğlunun yaşamının her aşamasında önemini korumakla birlikte özellikle

“Yeniçağda kişiler ve kurumlar arasındaki iletişim çok daha fazla önem kazanmıştır. Hangi iş alanında olursa olsun, insanların başarısındaki en önemli etkenlerden biri de etkili iletişimidir. Etkili iletişimin sağlanması ise insanların dil becerilerini doğru şekilde kullanmasıyla mümkün olacaktır” (Özbay, 2003: 4). Toplumların gelişmesiyle dil arasında yakın bir ilişki vardır. Gelişmiş olarak nitelendirilen ülkeleri detaylı bir şekilde incelediğimizde, bu ülkelerin dillerinin, dolayısıyla da iletişim süreçlerinin oldukça gelişmiş olduğunu görürüz; ancak iletişim, sadece işlerin düzenli yapılması için kurulmaz. İnsanlar bilgi, duygu, düşünce, istek ve ihtiyaçlarını başkalarıyla paylaşmak için de iletişim kurarlar. İletişim, sadece sözlü veya sözsüz olarak kurulmaz; aynı zamanda günümüzde yazılı iletişim yöntemi de oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır.

İletişim işleminde dil belirleyici bir rol oynar. “İnsan dil ile düşünür; her şeyi dil ile anlar, anlatır, tasarlar, ifade eder” (Ergin, 2000: 12). Dil iletişimin en büyük yardımcısıdır. Dil, özelliği gereği, hem iletişimi sağlar hem de iletişim sonucunda oluşan verinin kaydedilmesine imkân verir. Bu da insanların düşünme gücünü gösterir. Düşünme yetenekleri gelişmiş bireyler aynı zamanda iletişim sürecinde de başarılı olmaktadır.

İletişim, karmaşık bir süreç olmakla birlikte alışkanlık haline geldikten sonra kendiliğinden ilerlemektedir. Bireyden bireye farklı şekilde kullanılan “İletişim (communication) kavramı en geniş anlamıyla bilginin, haberin, düşüncenin, niyetin, isteğin, duygunun, bir işaret sisteminden, yani dil denilen bir mekanizmadan yararlanarak bir zihinden başka bir zihne yahut da bir merkezden başka bir merkeze ulaştırılması eylemidir” (Korkmaz, 1992: 86). İnsanların anlaşma güdüsü iletişimle varlık bulur. İletişimde, tasarlanan eylemlerin sözlü, sözsüz ya da yazılı olarak alıcıya iletilmesi süreci vardır. Bu süreci anlamlı kılan ise dildir. Bu nedenle sağlıklı bir iletişimin gerçekleşmesi için insanların birbirini “anlama”ları zorunludur. “Her “anlama”nın içinde bir iletişim vardır. Bir duygunun, düşüncenin, bilginin başkalarına aktarılması, kelimelerin anlamlı birlikler haline getirilmesi ile mümkündür (Tural, 1998: 22). Kelimelerin anlamlı birlikler haline, başka insanlara duygu, düşünce, bilgi vb. taşıyacak hale getirilmesi söz dizimini oluşturur. İletişimin temel amacı, tasarlanan düşüncelerin ya da eylemlerin anlamlandırılmasıdır. Bireyler iletişim sürecinde birbirini anlayamıyorsa iletişim gerçekleşmez. Özellikle iletilmek

istenen mesajın alıcı tarafından anlaşılabilmesi iletişimi engeller.

Sözlü iletişimde dil yanında, beden dili de oldukça etkilidir. Çoğu zaman ne söylendiğinden ziyade nasıl söylendiğine önem verilir. Bu nedenle iletişim “Bir düşüncenin bir duygunun yüz anlatımı, el, kol, baş hareketleri, konuşma ya da yazı, telefon, radyo, televizyon gibi bildirişim araç ve gereçlerinden yararlanarak” (Demirel, 2003: 64) bir zihinden başka bir zihne ya da zihinlere iletilmesi sürecidir. Ancak iletişim gerçekleşmesi için geri bildirim de gereklidir. İletişim sürecinde alıcı göndericinin kodladığı anlamı çözüp değerlendirir ve göndericiye bir tepki verir. Geri bildirim alıcının göndericiye vermiş olduğu yanıt veya tepkidir. (Yıldız vd., 2006: 180). İletinin alıcı tarafından istenen düzeyde algılanamaması iletişimi başarısız kılar. Eğer alıcı iletiyi aldığını göndericiye bildirmezse, iletişim yine gerçekleşmez. Dolayısıyla iletişim alıcı ile gönderici arasındaki etkileşimi ifade eder.

Bu etkileşimin sağlanabilmesi için;

1. İletinin alıcının dikkatini çekecek biçimde kodlanması ve açık olması,
2. İletiyi kodlayan simgeler konusunda alıcı ve vericinin ortak bilgisinin bulunması,
3. İletinin alıcının gereksinmesine yanıt verecek nitelikte olması,
4. Alıcının temel değerlerinin, tutumlarının tanınması gibi bazı koşulların gerçekleşmesi gerekir (Kuzu, 2003).

İletinin iyi bir ortamda alıcının ilgisini çekecek şekilde kodlanması ancak geri bildirimle anlam kazanır. “İletişimin amacı, gönderici ve alıcı arasında bilgi, düşünce ve tutum ortaklığı yaratmaktır” (Ün Açıkgöz, 2003: 154). Alıcı ile verici arasında ortak ilişkiler bağı yoksa iletişim işlevini yerine getiremez. “Bu, tarafların etkili iletişim becerilerinden yoksun olması demektir” (Ün Açıkgöz, 2003: 155).

İletişimde karşılaşılabilecek olumsuzluklardan bazıları da şunlardır: “duygu ve düşüncelerini açıkça söyleyememek, rahat konuşamamak, yaş ve sosyal statü olarak daha büyüklerle rahat konuşamamak, bir arkadaş grubuna girememek, karşıt cinsle arkadaş olamamak belirtilmektedir”(Çulha ve Atlas Dereli, 1987: 124). İletişim sürecinde bireyin kendine güvenmesi çok önemlidir. Birey, kendini rahat hissedemediği ortamlarda iletişime katılmayacaktır; ancak yine de her insan az çok

iletişim kurma gereksinimi duyar.

İletişimle insanlar, çeşitli tasavvurlarını gerçekleştirmek isterler. Bunların en önemlileri şunlardır:

1. “İstekleri bildirme,
2. Emretme ve başkalarının davranışlarını kontrol altına alma,
3. Karşılıklı ilişki kurma,
4. Kendini anlatma ve tanıtma,
5. Çevreyi, olup biteni öğrenme ve bilgi edinme,
6. Hayal kurma,
7. Diğerlerine bilgi verme,
8. Görüşler ileri sürme ve kendini ispatlama” (Demirsar, 1985).

İletişim süreci bireylerin çeşitli ihtiyaçlarından doğmuştur. Birey, iletişim kurmaya ihtiyaç duymuyorsa iletişim zaten kurulamayacaktır. Bu ihtiyaçlar bireyden bireye, toplumdun topluma, zamandan zamana değişebilir. Bu da iletişimin kurulma biçimini ve iletişim sürecini etkiler.

1.5. Dil Öğretimi

Dil, bireyde var olan bazı yetilerin işlenmesi ve geliştirilmesi demektir. Dilin işlenmesi ve geliştirilmesinin her ne kadar bireysel olduğu düşünülse de bunun toplumsal boyutu da vardır. Bu yeti, düzenli ve planlı bir şekilde yapılırsa daha hızlı erişim sağlanır. Böylece dil alışkanlık haline gelir. “Dil becerisi bir alışkanlıktır” (Yıldız vd., 2006: 162). Dilin alışkanlık haline gelmesi, dilin belli bir doğrutuda ilerlemesini sağlar. “Dil gelişimiyle ilgili önemli noktaları şu şekilde belirlenebilir:

1. Her şeyden önce dil gelişimi bireyseldir, bireyin kendisine özğüdür.
2. Çocuğun dil gelişimi diğer alanlardaki gelişimiyle yakından ilgilidir.
3. Dil gelişimi, çocuğun olgunluğu ile yaşantılarının bir süreç içerisinde bulunmasına bağlıdır.
4. Dil gelişimi çocukların bir şeyler söyleyebileceği ve bir şeyler söylemek

için güdülendiği bir çevrede mümkündür.

5. Dil gelişimi yalnız okul ya da aile içinde değil çocuğun hayatının bütünü içinde düşünülmelidir.

Çocuğun dil gelişimi konuşmasının bir amaca ulaşmak için gerekli olduğu zamanlarda daha iyi olmaktadır” (Demirel ve Şahinel, 2006: 103). Dil gelişimi, bireysel gelişim süreçleriyle başlar, bireyin çevresel etkileşimleriyle devam eder; ancak “Dil, belli bir yaşta öğrenilip bitirilen bir bilgi ve beceri alanı değildir. Çocuk, ana dilini ailesi ve çevresinden, belli varlıkların adları, bunlarla ilgili eylemleri, nitelikleri gösteren sözcükleri tanıyarak, söyleyerek öğrenmeye başlar; bu bilgi ve becerisi, zihin gelişimi ile birlikte, okulda öğrendiği bilgilerden gelen sözcükler ve terimlerle artar. Öğrenimi, yaşantıları, düşünme yeteneği ilerledikçe gelişir” (Göğüş, 1983: 41). Dil edinimi anne karnında başlar, ömür boyu devam eder. Bu süreçte etkin olan bireydir. Bireyin kişisel yetenekleri dil edinimini etkiler. Bu nedenle bireyin dil gelişimini etkileyen birçok faktörün olması kaçınılmazdır. Ekmekçi (1995:48-59)’ye göre bireyin dil gelişimini; dil edinimine uygun olarak doğması, çevredeki dili taklit etmesi, çevre tarafından onaylanması, genellemeler yapması, dillerin yapı farklılığını kavraması, zihinsel gelişimi, araştırma yapması, anlama yeteneği, algılama kapasitesi, gelişim özellikleri etkilemektedir. Bireysel özelliklerin çevreyle etkileşimi, konuşulan dilin genel özellikleri, dille bireyin bilişsel süreçlerinin uyumlu çalışması, bireyin beyninin özellikleri gibi etkenler dil gelişiminde etkilidir.

Dilin kullanımında, dilin alt bölümlerinin bireye en iyi bir şekilde yerleştirilmesinin etkisi büyüktür. “Dil, yazılı ve sözlü anlatım çalışmalarında varlık bulmakta ve konuşma, yazma, okuma ve dinleme etkinliklerinde kullanılmaktadır. Düşünme de esas olarak dille ilgili bir beceridir. Bundan dolayı dili, düşünceyi de kapsayacak bir biçimde beş ögeli bir beceriler kümesi olarak ele alabiliriz” (Beyreli, 2006: 3). Dil, anlama ve anlatma ana bölümlerine ayrılır. Bu alt bölümlerin bireyde istenen düzeyde yerleşmesi dil öğrenimini de etkilemektedir. Dilin kazanılmasında düşünme yeteneği de oldukça önemlidir. Düşünme de beyinle ilgili bir olgudur. Beyin aktivitelerini iyi şekilde kullanabilen birey, düşünme becerisini de geliştirir. Bu gelişim de dili başarılı bir şekilde kullanmayı sağlar.

Dilin öğretilmesi oldukça önemlidir. Dil gelişimi, rastgeleliğe bırakılırsa

gelişim istenen düzeyde olamaz. Bunun bilincinde olan devletler dilin öğretimine büyük önem vermektedirler. Hatta bu önem, devletlerin kendi dillerini diğer ülkelerin vatandaşlarına öğretme şekline bürünmesine bile neden olmaktadır. Esasında “Dil öğretiminin başlıca hedefleri, kişiler ve kurumlar arası iletişimi sağlıklı kılmak, bireylerin niteliklerinin çağın gereklerine uygun olarak hızlı bir şekilde gelişmesine imkân sağlayıcı, etkili bir iletişim ortamı hazırlamaktır” (Özbay, 2003: 3). Artık günümüzde iletişim süreçleri çok hızlı bir gelişim dönemine girmiştir. Özellikle teknolojik gelişmelerle birlikte yazılı ve görsel iletişim araçlarının aşırı şekilde çoğalması, iletişimi sınırlama anlayışını tamamen ortadan kaldıracak boyuta erişmiştir. Devletler, iletişim becerisiyle bireylerin kendilerini geliştirmelerini amaçlar. Bu sayede devletlerin gelişimi daha bilinçli ve düzenli olması amaçlanmaktadır. “Dil eğitimi, bütün milletlerin önem verdiği bir husustur. Dil eğitimi, bütün dünyada bağımsız bir ilim sahası olarak kabul edilmiştir ve bu doğrultuda çalışmalar yapılmaktadır” (Karakuş, 2005: 17). Günümüzde iletişimi geliştirme anlayışı, devletlerin gelişme isteğinin dışında, kültürel değerlerin diğer milletlere dayatılması şekline de kaymaya başlamıştır. Bu tehlikenin bertaraf edilmesi için de devletler, kendi bireylerine geçmiş dönemlere nazaran daha planlı bir dil eğitimi vermektedir.

Dil öğretiminde iletişim oldukça önemlidir. Bu amaçla devletler dil öğretimi için uzmanlar yetiştirmektedir. Çünkü “Öğrenmenin oluşması, etkili bir iletişimin varlığına, etkili bir iletişimin varlığı ise öğretim dilini etkili biçimde kullanmaya bağlıdır” (Tekin, 1980: 21). Dil öğretiminde, ana dilini bireye etkin şekilde öğretmek başarıyı artırır. Dil öğretiminin bu denli önem kazandığı günümüzde dilin öğretilmesini tesadüfe bırakma anlayışı da ortadan kalkmıştır. Bunun için dil öğretiminde genel olarak bazı prensipler belirlenmiştir. Buna göre dil öğretiminde uyulması gereken ilkeleri ise şöyle sıralayabiliriz:

1. “Dil doğal bir ortam içinde öğretilmelidir.
2. Öğretimde çocuğun kendi dilinden hareket edilmelidir.
3. Türkçe öğretiminde bütün derslerden yararlanılmalıdır.
4. Değişik dil çalışmaları arasında sıkı bir ilişki kurulmalıdır.
5. Çeşitli ders araç ve gereçlerinden yararlanılmalıdır” (Çiftçi: 1998: 59-71).

Dil öğretiminin doğal çevre içinde öğretilmesi kalıcı öğrenmeleri kolaylaştırmaktadır. Bu nedenle dil öğretimi, günlük hayatın bir kesiti olmalıdır. Günlük hayatta karşılaşılabilecek bir problemin çözümü, günlük ihtiyaçları karşılama şeklinde olabilir. Bu nedenle bireylerin, düşünen, düşündüğünü ifade edebilen, eleştirel düşünebilen ve bilgi üreten bireyler olması isteniyorsa mutlaka anadille eğitim yapılmalıdır. Dil öğretimine, sadece Türkçe ve Edebiyat derslerinde değil, bütün derslerde önem verilmesi gerekmektedir. Bu, ana dili öğretimini daha etkili ve etkin kılar.

Dil öğretiminde başarıyı artırmak için değişik araç-gereçlerden yararlanılması gerekir. Ayrıca dil öğretiminde şu hususlara da dikkat edilmelidir:

1. “Dil öğretimi, kültür öğretimidir.
2. Dil öğretimi, bilgi değil, beceri öğretimidir.
3. Ana dili öğretimi, düşünmenin öğretimidir.
4. Ana dili öğretimi 4-15 yaş arası kesintisiz olmalıdır.
5. Ana dili öğretiminde hafıza eğitilmelidir.
6. Dil becerileri bütün olmakla beraber, konuşma becerisi öncelik taşıır.
7. Ana dili öğretiminde aktif kelime serveti geliştirilmelidir.”(Çiftçi, 1998: 59-71).

Dil öğretimi ile kültür arasında doğrudan bir ilişki vardır. Çünkü dil, kültürü; kültür de dili etkilemektedir. Kültürel değerler dil öğretimini etkiler. Eğer kültürden kopuk bir dil öğretimi verilmeye çalışılırsa başarısızlık kaçınılmazdır. Kültürel değer dil öğretimindeki amaçları gerçekleştirmede önemli bir rol oynar. Bunun yanında dil sayesinde kültürel değerler gelecek kuşaklara aktarılır. Kültürel miras dil olmadan gelecek kuşaklara aktarılamaz. Kültürün, toplumun birlik ve bütünlüğünde en az dil kadar önemli olduğu düşünülürse, kültürel değerlerin gelecek kuşaklara aktarılmasında dilin de önemi anlaşılır. Bu nedenle devletler, geleceğini garanti altına almak için kültürü korumak zorundadır. Bu zorunluluk ise büyük oranda dil mekanizması ile gerçekleşir.

Yukarıda da kısaca değinildiği gibi ders içinde dil öğretimi birtakım

yöntemler göz önünde bulundurularak yapılmalıdır. Buna göre Ekmekçi (1983: 380) Dulay ve arkadaşlarının, dil öğretiminde çeşitli önerilerde bulduklarını ifade etmektedir. Bu öneriler ışığında; dil öğretiminde doğal ortamın sağlanması kaçınılmazdır. Öğrencilerin gelişim özellikleri dikkate alınarak dil öğretimi yapılmalıdır. Bireyin sınıf ortamında ya da çevresinde rahat olması dil öğretimini hızlandırmaktadır. Öğrencilerin öğrenme isteklerinin hangi etkenlere bağlı olarak değiştiği ya da geliştiğinin uzmanlarca tespit edilmesi, dil öğretimini kolaylaştırmaktadır. Bu işlem uzun, yorucu ve külfetlidir; ancak geleceğimizin teminat altına alınması için buna katlanmak zorundayız. Ayrıca bireyin gelişim dönemlerine göre kelime öğrenme kapasitesi iyi bilinmeli, soyut kelimeleri anlama yaşından itibaren soyut kelimeler öğretilmeye başlanmalıdır. Öğretmenlerin pedagojik formasyonlarını sınıfta uygulamaları, dil öğretimine olumlu etki yapar. Sınıf atmosferinin dili öğrenmeye uygun olarak şekillendirilmesi gerekmektedir. Derste gramer kaidelerinin verilmesi, dili öğrenmeyi artırır; ancak bu salt dilbilgisi kurallarından ziyade okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerisini geliştirmeye dayalı olmalıdır. Bireylerin ikinci bir dil öğrenmesi, ana diline hâkim olmayı zorunlu kılar. Bireylerin yabancı dil öğrenmedeki başarısı, ana dili öğrenmedeki başarısıyla doğru orantılıdır.

2. ANA DİLİ

Ana dili millet olma şuurunun bir göstergesidir. Her milletin kendi ana dili vardır. Milletlerin ana dilinde meydana gelecek bir olumsuzluk milletin hayatına sirayet eder. Bu nedenle ana dilin öğretimine ve korunmasına büyük önem verilir. “Ana dili, başta anneden ve yakın aile çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunulan çevrelerden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireylerin toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dildir” (Aksan, 1977: 81). Ana dili bireyin ait olduğu toplumun dilidir. Birey hangi toplumda doğmuşsa o toplumun ana dili bireyin ana dili olmaktadır. “Ana dili, insanın içinde doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dildir” (Vardar, 1980: 20). Kişinin kendini en iyi ifade ettiği dil ana dilidir. “Ana dili insanın çocukluktan itibaren tabii ortamlarda öğrendiği ve kendisini bütün iletişim alanlarında en rahat ve kolay ifade edebildiği dildir. Dolayısıyla ana

dili kavramı, konuşan kişinin kendi dili ile arasındaki tabii ilişkisini göstermektedir”(Yıldız, 2003: 6). İnsan kendini en iyi şekilde ana dili ile ifade edebilir. Bütün bilimler, sanat ürünleri, teknolojik gelişmeler ana dilin konuşulduğu yerde kaliteli olabilir. Düşünce, sadece ana dili ile sağlıklı bir ivme kazanır. Başka kültürler içinde yaşamak zorunda kalan insanlar, kendi ana dilini tam manasıyla kazanabilirlerse o topluma faydalı olabilir.

Ana dili terimi, anneden öğrenilen ve çevreyle geliştirilen bir dildir; ancak “Ana dili terimi, her zaman çocuğun annesinin dili anlamında kullanılmaz.”(Göğüş, 1978: 1). Anneden öğrenilen ana dili, çevre ve okuldan kazanılan dil özellikleriyle şekillenir. Bu nedenle başlangıçta anneden öğrenilen dil, zamanla topluma ait olmaktadır.

2.1. Ana Dili Öğretimi

Dil içinde ana dili öğretiminin büyük bir yeri ve önemi vardır. Dil öğretimi bir ağaç ise ana dili o ağacın köküdür. Ana dilin öğretilmesi ve öğrenilmesi toplumsal beka açısından en önemli eylemlerden biridir. Ana dilini kaybeden toplumların tarih sahnesinden silindiği aşikârdır. Bu nedenle ana dilin bilinçli bir şekilde bireylere öğretilmesi gerekmektedir. Ana dilin öğretimi bu noktada önem arz eder. Ana dilin öğretiminde, bilinmeyen bir bilginin öğretilmesinden ziyade var olan bilginin nasıl kullanılacağına öğretilmesi anlayışı hâkimdir. “Okula başlayan bir çocuk, ana dilini, iletişim amaçlı olarak bir yetişkin gibi kullanabilmektedir. Bu durumda “ana dili öğretimi” çocuğa bildiği bir şeyi öğretmek anlamına gelmemektedir. “Ana dili öğretimi” terimindeki “öğretim” terimi, “matematik öğretimi” terimindeki “öğretim” ile eş anlamlı değildir. Bu açıdan bakıldığında “geliştirme” anlamını içinde barındıran “ana dili eğitimi” terimini “ana dili öğretimi”ne yeğlemek, ana dili kavramına bakışımıza bilimsel bir temel oluşturabilmektedir”(Aksakal, 2004: 13). Ana dilin öğretilmesi, bilinmeyen bir şeyin tanıtılmasındaki “öğretmek” kelimesinden farklıdır. Ana dilin öğretiminden, önce anneden ve daha sonra çevreden çeşitli şekillerde öğrenilen dilin daha da işlenmesi ve geliştirilmesi anlaşılmalıdır. Bu da dilin öğretimi değil bireyde var olan dil yeteneğinin geliştirilmesidir. Ayrıca ana dili öğretiminin, öğretilip bitmesi

anlaşılmalıdır. Ana dili eğitimi, anne karnından başlayarak ölüme kadar devam eden bir süreci kapsar. Bu süreç içinde okul en önemli yeri tutmakla birlikte yeterli değildir. “Ana dili öğretiminin sonu yoktur. Ana dili eğitimi sadece ailede veya ilköğretimde verilmez”(Şimşek, 1983: 36). Okul, ana dili eğitiminin en önemli organlarından biridir. Ancak, ana dilin öğrenilmesi bireylerin okul kurumundan ayrılmalarına rağmen devam eder.

Ana dilinde anlama ve anlatma olmak üzere iki ana bölüm vardır. Anlama becerisi, okuma ve dinleme; anlatma becerisi ise konuşma ve yazma becerisinden oluşmaktadır. Ana dili öğretiminin temel amacı, öğrenciye bu temel dil becerilerini en iyi şekilde kazandırmaktır. “Ancak yapılan araştırmalar göstermektedir ki, ilköğretimde Türkçe derslerinde hedeflere ulaşmada istenen başarı elde edilememektedir. Türkçeyi doğru ve güzel kullanmak için verilen bilgiler, bilgi düzeyinde kalmakta, uygulamaya geçirilip davranışa, alışkanlığa dönüştürülememektedir. Bu da öğrenilenlerin unutulmasına sebebiyet vermektedir. Bunun sonucunda da eğitim sürecinden geçen öğrencilerin dağarcığında okula başlarken getirdiği, yerel özellikler taşıyan dili kalmaktadır. Unutmamız gerekir ki dil, uzun bir zaman, eğitim, tekrarlar ve çabalar sonucunda kazanılan bir beceridir. Bu beceriyi öğrencilere önemli ölçüde okullar kazandırmaktadır”(Gündeş, 2006: 154). Ana dili eğitiminde ezberden ziyade, uygulamaya dayanan yöntemler kullanılmalıdır. Eğer dil öğretimi bilgi basamağında kalırsa, bireyin okula gelmeden önce uygulayarak öğrendiği ana dili büyük oranda yanlış becerilerle kalabilir. Bu nedenle ana dili öğretiminin bilinçli bir şekilde yapılması zorunludur. “Okulda temel ve merkezi bir işlev yüklendiğinde ana dili derslerinin geleneksel görevlerinin artık yetersiz kaldığı görülmekte ve ana dili derslerinde öğrenmeyi öğretme, keşfetme yeteneği geliştirme gibi daha başka birçok görevlerin düştüğü söylenmektedir”(Hubert, 1994: 9). Ana dili derslerinin artık klasik yöntemlerle öğretilmeyeceği bilimsel bir gerçektir. Bu nedenle öğrencilerin ana dili eğitimlerinde çok yönlü bir sistematik kullanılmalıdır.

Her şeyden önce “Ana dili dersi dil kullanımındaki kişisel özellikleri, düşünce ve algılamadaki bireyselliği tanımalı ve teşvik etmelidir”(Yıldız, 2003: 19). Bireysel yetenekleri dikkate almayan bir öğretim yaklaşımının başarılı olması düşünülemez. Çünkü eğitimde etkilenen kesim öğrencilerdir. Onlara verilecek eğitim, öğrenci

merkezli olmalı ve öğrencilerin kişisel yetenekleri de göz ardı edilmemelidir. Yine “Ana dili, bağlı olduğu bir çevreden soyutlanarak öğretilmeyeceği gibi, ana dilin yetkin kullanımı da eğitimin yalnızca bir aşamasında gerçekleştirilebilecek bir beceri değildir”(Adalı, 1988: 35). Ana dilin doğuş yeri bireyin ilk yaşadığı çevresidir. Birey hangi çevrede hayatla ilgili ilk edinimini kazandıysa oranın dilini kapar. Bu nedenle ana dili derslerinin öğretiminde çocuğun somut yaşantısının dikkate alınması kaçınılmazdır; ancak bireyin somut yaşantısının okul kurumunda geliştirilmemesi düşünülmemelidir. Bireyin yaşantısı temel alınarak dil edinimi geliştirilmelidir. Ayrıca “Çocuk ana dilini öğrenirken dilin birimlerini, dilin gramerini ve dille iletişimin gereklerini doğaçlama olarak öğrenmektedir”(Yapıcı ve Yapıcı, 2005: 86). Ana dilin öğretimi, okulda doğal yollarla, hayatın bir parçası olarak düşünülerek yapılmalıdır. Ana dili dersleri sadece okulda değil okulun dışında da sürdürülmelidir. Gerekirse pazar, kütüphane, alış-veriş merkezi vb. ziyaretleri yaptırılarak, bireylere günlük hayatta dili nasıl kullanmaları gerektiği öğretilmelidir.

Dil, bireylerin birçok özelliklerinin dışı vurması sürecini kapsar. Bu nedenle ana dilin öğretilmesinde de bu çok yönlülük temel alınmalıdır. “Dil, bir yandan bir tanıma, ifade ve bilgilendirme aracı, diğer yandan bir sosyal eylem aracı olarak kullanım imkânları ve ortaya çıkış şekilleriyle çok yönlü özelliği göstermektedir. Kapsamlı bir dil repertuarı ve esnek bir dil kullanımına ulaşabilmek için ana dili dersinde bu çok yönlülüğün ele alması gerekmektedir. Dilin bu canlılık ve çok yönlülüğün derslerde sunulması dilin farklı ifade biçim ve imkânlarının eşit derecede kullanılması anlamına gelmektedir”(Yıldız, 2003: 18). Ana dili öğretiminde esnek olunmalıdır. Ana dili dersi kuru bilgiler yığını haline getirilmemelidir. Bireylerin aktif olarak ana dili eğitimine sokulması, kalıcı öğrenmeleri de artırır. Ana dili eğitiminin temelleri sağlam atılmalıdır. Okulda bireylere verilecek ana dili eğitiminin, birey tarafından hayatın her alanında uygulanması gerekmektedir. Çünkü “Dil yaşamın her alanında kullanılmaktadır. Okulda her derste ve her öğrenim alanında dil öğrenimi gerçekleşmektedir. Bu bakımdan ana dili öğrenimi bütün ders ve etkinlik alanlarını kapsayan bir faaliyet alanı olarak görülmektedir”(Yıldız, 2003: 82). Ana dili öğretimi sadece Türkçe derslerinde değil bütün dersleri de kapsayacak şekilde verilmelidir. Çünkü ana dili, sadece Türkçe dersinde araç olarak kullanılmamaktadır.

Ana dili öğretimiyle bireylerin çeşitli davranışlara sahip olmaları beklenmektedir. Yıldız (2003: 21)'a göre ana dili dersi, öğrencileri düşünebilen, kendini ifade edebilen, çevresini ve olayları algılayabilen, tasarlayabilen, anlayabilen, eleştirebilen, değerlendirebilen bireyler haline getirmelidir. Ana dili dersiyle öğrencilerin, eleştirel düşünme, çevresinde olup biteni doğru olarak algılayabilme, yurt ve dünya sorunları hakkında genel yargılar edinebilme, dili her türlü gelişimi için bir araç olarak kullanabilme beceri ve alışkanlığını kazanması amaçlanmalıdır. Ayrıca Göğüs (1978: 4-6) de ana dili eğitiminin amaçlarını, beceri ve bilgi kazandırma, kişilik ve zihinsel güçlerini geliştirme, toplumda sorumluluk kazandırma, işinde başarıya ulaştırma yönlerinden birçok alt dallar şeklinde saptamıştır. Ana dili öğretimiyle, bireylere iyi yurttaş olma bilinç ve alışkanlığı kazandırmak amaçlanmalıdır. Geleceğe güvenle bakmak isteyen milletler ana diline sahip çıkmalıdır. Büyük milletler her zaman ana dilini korumuşlardır.

3. TÜRKÇE EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ

Ana dilimiz Türkçedir. Bu nedenle Türkçemizi en iyi şekilde geliştirmek ve kullanmak her yurttaşın birinci dereceden vazifesidir. Türkçenin bireylere en şekilde kazandırılması sürecinde devlet birimlerine de önemli görevler düşmektedir. Türkçe öğretimi ile eğitimi ayrı alanlardır. Öğretme, daha önce karşılaşılmayan bilgiden bireyi haberdar etmektir. Eğitim ise, var olan malzemelerin en iyi şekilde değerlendirilmesi sürecidir. “Çeşitli kaynaklarda farklı biçimde tanımlanmış olan eğitim kavramının en bilinen tanımları şunlardır: Tyler’a göre eğitim kişinin davranış örüntülerini değiştirme sürecidir. Ertürk ise eğitimi bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme süreci olarak ele almıştır. Alkan’sa eğitimi davranış değişikliği, bireyin belirli hedefler yönünde maksatlı olarak kendi yaşantıları yoluyla davranışlarını değiştirmesi, kişinin yeteneklerini çeşitli yönlerden toplum ve birey için uygun ve dengeli olarak geliştirmesi olarak tanımlamıştır” (Sönmez, 2002: 31).

Türkçe eğitimi ve öğretimi alanında da bazı kavramlar vardır. Bu kavramların bilinmesi bu sürecin, daha iyi anlaşılmasına sebep olacaktır. Bu kavramlar ve özellikleri şöyle sıralanabilir: “Öğretim, öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde

istenen davranışların gelişmesi için uygulanan örgün süreçlerin tümüdür” (Varış, 1981: 21). Öğretme ise, “herhangi bir öğrenmeyi kılavuzlama veya sağlama faaliyetidir” (Ertürk, 1975: 93). Öğrenmede, eğitim ve öğretimin aksine öğrenci aktiftir; ancak öğretmenin yönlendirmesi vardır. Eğitim ve öğretimde ise öğretmen aktiftir; ancak bu kavramların merkezinde öğrenci bulunur. “Çağdaş anlamda öğrenme, birey ile çevresi arasındaki etkileşim sonucu meydana gelen kalıcı izlenimli yaşantı ürünlerinin bireyde oluşturduğu davranış değişimidir” (Alkan, 1992: 5). Ayrıca, “Öğrenme, önce alınmış olanlarla sonra alınanları karşılaştırma, muhakeme etme sürecidir” (Karakuş, 2005: 85). Öğrenmede bireye, eleştirel düşünme süreçlerini işletmek gerekir. Bu süreçlerle Türkçenin en iyi şekilde öğrencilere kazandırılması gerekir. Öğretme yöntemi ise varılmak istenen hedefe en kısa sürede ulaşmayı sağlayan yoldur. Genel olarak, öğretme yolları; öğretme yaklaşımları, öğretim yöntemleri ve öğretim tekniklerinden oluşur.

Öğretme yaklaşımı; öğretimde amaçlara ulaşabilmek için, tüm öğrenme durumları göz önünde tutularak, yöntemlerin seçimine yön veren genel bir öğretme yoludur.

Öğretim yöntemi; öğretimde amaçlara ulaşabilmek için, tekniklerin, işlenecek konunun, araç-gereç ve kaynakların bir bütünlük oluşturacak biçimde düzenlenerek hizmete sunulmasında izlenen bir öğretme yoludur.

“Öğretim tekniği; öğrencilere belli bir içeriği sunmada, öğretim etkinliklerinin düzenlenmesinde izlenen özel bir yoldur” (Aydın, 1993: 9). Türkçe dersinde seçilecek öğretim yöntem ve ilkelerini iyi düşünerek seçmek gerekir (Cemiloğlu 2003: 112-113)

Türkçe öğretiminin istenen düzeyde gerçekleşebilmesi için amaca uygun yöntem ve tekniklerin seçilmesi gerekmektedir. Bu itibarla yöntemlerin, Türkçe öğretimine ilgiyi artıracak şekilde, bireylerin gelişim düzeylerine uygun olarak, somut öğrenme yaşantılarını kazandırmaya yönelik olmaları gerekmektedir. Seçilecek yöntemlerin bireyi düşündürmeye, öğretim faaliyetlerinin içine çekmeye yönelik olması Türkçe öğretiminin kalite ve kalıcılığı açısından önem arz etmektedir. Okulda öğretilen dil becerilerinin kalıcı hale gelmesi, bireylerin öğrendiği dil etkinliklerini günlük hayatta uygulaması gerekmektedir. Bu amaçla Türkçe

öğretimiyle öğrenciye bir yol haritası çizilmeli, öğrenci okuldan sonra da denetlenmelidir. Çünkü okulda öğretilen dil becerilerinin pekiştirilmesi, okuldan sonra da okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileriyle bilinçli olarak kullanmasına bağlıdır.

Türkçe dersi, millet olma bilincini nesilden nesile aktaran bir dilin dersidir. Dilimiz bizim kültür elçimiz ve kültür hazinemizdir. Bu nedenle millet olma bilincinin ayakta kalması için Türkçemize ve Türkçe eğitimine gereken önemi vermemiz gerekmektedir. “Türkçe dersi, çok yönlü bir derstir. Bu bakımdan bu dersle ilgili çalışmalar sırasında birden çok değişik yöntem ve tekniğe başvurulması hem doğal hem de zorunludur” (Kavcar ve Oğuzkan, 1987: 14). Türkçe eğitiminde kullanılacak strateji, yöntem, teknik ve araç-gereçlerin, çağın gereklerine uygun olmasına büyük özen gösterilmelidir. Bu itibarla “Derslerin çocuğun kendi dünyasına yönelik, onun içeriği ve yöntemlerine uygun olması gerekir. Başka bir deyişle, dersler çocukların içinde yaşadıkları hayat şartlarına, meraklarına, becerilerine, bilgi ve deneyimlerine uygun olmalı ve yaşamda karşılaşılabilecekleri her türlü hassas ve tehlikeli konuları dikkate almalıdır. Öğretim sürecinde de hayatın buna benzer içeriklerini içeren öğrenme süreçleri seçilmelidir” (Yıldız, 2003: 11). Türkçe öğretiminde teknik, yöntem, strateji ve araç-gereç seçimi oldukça önemlidir. Bu belirleyici unsurların titizlikle seçilmesi ve başta Türkçe derslerinde olmak üzere bütün derslerde uygulanması gerekmektedir.

3.1. Türkçe Eğitimi ve Öğretiminin Genel Özellikleri

Türkçe öğretiminde dikkate alınması gereken birtakım özellikler vardır. Bu özellikler aslında dilin kendi iç olgusundan kaynaklanır. Dil, kendini geliştirmek için konuşulduğu toplumu zorlar. Tabii bu büyük diller için geçerlidir. Türkçe de büyük bir dil olduğu için bizi kendini geliştirmeye zorlar. Çünkü dil yaşayan bir varlıktır. Buna göre Türkçe dersinde dikkate alınması gereken ilkeler genel olarak şöyle sıralanabilir:

Türkçe dersi, çocuğun içinde yaşadığı hayat şartlarını dikkate alarak ele alınmalı, bireye standart Türkçeyi kullandırmalıdır. Çünkü “Türkçe her türlü eğitim ve öğretimin temelidir. Türkçe eğitimini yeterince vermediğimiz çocuktan iyi insan,

iyi vatandaş beklemek yanlıştır. Birbirini anlamayan, mensup olduğu devletin ve milletin dilini en doğru, en manalı ve ahenkli şekilde kullanamayan insanlardan meydana gelen bir sosyal yapıda, birlik ve bütünlükten bahsedilemez” (Tural, 1984). Türkçe eğitiminin, milletimizin birlik ve bütünlüğünü sağlamadaki rolünü iyi algılamak gerekir. Diller, milleti ayakta tutan muazzam bir güçtür. Türkçe dersinin mahiyetini doğru analiz etmek, Türkçe dersinden beklenenleri daha gerçekçi bir şablona oturtmak adına önemlidir. “Türkçe, bilgi dersinden ziyade ifade ve beceri dersidir. Bu nedenle, bu derste ezber yönteminden kaçınmak gerekir. Öğretmenlerin, bu derste bir takım kural ve kavramları ezberletmeleri yanlış olur. Kural ve kavramlar üzerinde ders konuları içerisinde yeri geldikçe durulmalı, bunlar öğrenciye tanıtılmalı ve bu davranışlar alışkanlık haline getirilmelidir. Türkçe dersinde önemli olan, öğrencinin okuduğu veya dinlediği bir konunun ana fikrini anlaması ve bu konuyu çözümleyebilmesini sağlamaktır” (Ergün ve Özdaş, 1997: 2). Beceri dersi olan Türkçe dersinde bilgi ezberletilemez. Bilgiyi yorumlatma gücünü bireye kazandırmak daha önemlidir. Bu sayede insanlarımız, birey olduğunun farkına varabilirler. Böylece devletimiz ve değerlerimiz daha sağlıklı bir şekilde geleceğe ilerler. Bu nedenle Türkçe dersinde, öğrenciyi değerlendirme basamağına doğru geliştirmek hedeflenmelidir. “Bilgiyi derinlemesine öğrenmek, öğrenilen bilgileri üst düzey bilişsel beceriler (anlama, eleştirel düşünme, problem çözme, bilgiyi analiz edebilme) haline getirebilmek, bilgiyi diğer bilgilerle bütünleştirerek kullanmak gerekmektedir” (Koç, 2005: 12-13). Üst düzey beceri alanlarına doğru bireyi ulaştırmak, kendini gerçekleştiren bireylerin yetişmesi demektir ki bütün milletlerin istediği, kendini yetiştirmiş insan modeli de budur. Bu durumda biz, devletimiz ve değerlerimizin korunması için Türkçe eğitimini bir araç olarak ele alabiliriz. Bu amaçla öğrencileri doğrudan eğitim-öğretim faaliyetlerinin içine sokmak gerekmektedir. Öğrenci pasif durumda kaldıkça, Türkçe dersi amaçlarını gerçekleştiremeyecektir. Temel dil becerilerinin bireye en iyi şekilde kazandırılması gerekmektedir; ancak temel dil becerileri dil ediniminde aynı değere sahip değildir. “Amerika Birleşik Devletlerinde Texas Üniversitesinde yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre insanlar, okuduklarının % 10'unu, görüp işittiklerinin % 50'sini, sadece işittiklerinin % 20'sini, görüp işittikten sonra söylediklerinin % 80'ini, gördüklerinin % 30'unu, yapıp söylediklerinin % 90'ını hatırlamaktadır”(Demirel,

1999: 79). Ayrıca Türkçe dersinde bireyin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin temel alınmasının yanında Karakuş (2005: 67), Türkçe öğretimi konusunda temel öğretim yaklaşımlarının dikkate alınması gerektiğini de belirtmektedir. Türkçe öğretmenleri, devletin bireyden istediği davranışları gerçekleştirmede tek başına yeterli değildir. Bu bağlamda diğer öğretmenlerin de Türkçe öğretmenlerine destek olması gerekmektedir. Ayrıca Türkçe eğitiminde konuların basitten karmaşığa, kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene, yakın çevreden uzak çevreye doğru giden bir sırada verilmesi gerekmektedir.

Türkçe dersindeki beceri alanları bir bütün içinde verilmelidir; ancak dersin daha hızlı ve koordineli işlenmesi açısından okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerisine ayrılması daha uygun olmaktadır. Bu ayrımın yapılması, bu beceri alanlarının birbirinden kopuk işlenmesini gerektirmez. Her beceri alanı öğrencilere kazandırılırken bütünlük göz önünde bulundurulmalıdır. Sözelimi, sınıfta okuma etkinliği yapılıyorsa, bu beceri yazılı anlatımla ya da diğer dil becerileriyle desteklenebilir. Çünkü “Türkçe dersinin kapsamına giren okuma, dinleme, anlama, sözlü ve yazılı anlatım, yazım ve dilbilgisi kurallarının temel hedefi öğrencilerin dinlediklerini, okuduklarını, incelediklerini derinlikleriyle kavrama; bildiklerini, gördüklerini, duyup düşündüklerini ve öğrendiklerini doğru, maksada uygun olarak sözle ve yazıyla anlatabilme yeteneklerini geliştirmektir” (Calp, 2005: 243). Ayrıca “Okuduğunu ve dinlediğini tam ve doğru olarak anlayabilme; duygu, düşünce, tasarım ve izlenimlerini, belli bir amaca göre açık ve anlaşılır biçimde yazıyla ve sözle ifade edebilme becerisini kazandırma, Türkçe dersinin en temel amaçlarıdır” (Ünalın, 2001: 5). Bu bütünlüğün çağdaş eğitim yaklaşımlarına göre hazırlanmış bir program dâhilinde ve kaliteli Türkçe öğretmenleriyle sağlanması gerekmektedir.

Türkçe derslerinde temel dil becerilerinin kazandırılması amacıyla dersin, çağdaş eğitim yaklaşımlarına göre işlenmesi zorunludur. Bu zorunluluk içinde ödevlerin büyük yeri vardır. “Türkçe, okuldaki bütün öğretmenlerin verdiği derslerle gelişmektedir. Türkçe öğretmenimizin verdiği ders diğer dersleri, diğer öğretmenlerimizin verdiği dersler de Türkçe dersini desteklemektedir. Elbette bütün bunlar arasında Türkçe en çok edebiyatla ilgisi olan bir derstir. Edebiyat denince de sadece lisedeki edebiyat dersleri akla gelmemelidir. İlköğretimdeki Türkçe dersleri de birer (çocuk) edebiyat dersi hükmündedir” (Adıgüzel, 2004: 10). Özellikle Türkçe

eğitiminin istenen düzeyde amaçlarını gerçekleştirebilmesi için bireylere ödev vermek gerekmektedir; ancak ödevler öğrencilerin üst bilişsel ve duyuşsal yetilere götürecektir mahiyette olmalıdır. Aksi takdirde Türkçe dersi zevkli bir dersten ziyade, çileli bir ders haline gelecektir. Türkçe öğretiminde, amaçların tam olarak gerçekleştirilebilmesi için dersin öğrenciye sevdirmesi gerekmektedir. Öğrencilere kazandırılacak dil becerileri, gerekirse oyun eşliğinde verilmelidir. Sınıfın dar kalıbından çıkıp günlük hayatı da dersin içine sokmak gerekir. Bu itibarla öğretmenleri, mevzuatın cenderesinde hapsetmektense, onlara özgürlükler verilmelidir. Ayrıca Türkçe öğretimi ve eğitimi adına yeterli bilimsel araştırma yapılması için, devletimizin daha fazla çaba harcaması gerekmektedir. Bu amaçla, üreticiliğe yönlendirici bir program ve planlamanın yanı sıra, gerekli teknolojik ürünlerin de öğretmenlerin hizmetine verilmesi gerekmektedir.

3.2. Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar

Türkçe öğretimi ve eğitimi adına birçok çalışma yapılmasına rağmen istenen sonuçlara ulaşılamamaktadır. Sever (2004: 31)'e göre Türkçe dersinde genel olarak karşılaşılabilecek sorunlar on maddede toplanmıştır. Türkçe derslerinde kaynak sıkıntısının yanında kitaplara çok fazla bağlı kalınması büyük sorunlardandır. Çünkü Türkçe öğretimi sadece okuma becerisi kazandırma etkinliğinden oluşmaz. Ders kitaplarının, özellikle dinleme becerisinin geliştirilmesi konusunda büyük sıkıntılar doğurduğu bir gerçektir. Ders kitaplarının yanında görsel, işitsel vb. araç-gereçlerin de Türkçe eğitiminde kullanılması gerekmektedir. Bu araçların içinde bilgisayarın yeri büyüktür. Çünkü bilgisayar diğer araç-gereçlerin gördüğü işlevin neredeyse tamamını görmektedir. Çağdaş yaklaşımların içinde bilgisayar en önde gelen araçtır. Türkçe öğretiminde ve eğitiminde bireylerin derse etkin katılımı sağlanmalıdır. Sınıfların gereğinden fazla kalabalık olması Türkçe dersini olumsuz yönde etkilemektedir. Türkçe dersi sanat dersi olduğu için öğretmenlerin bu işe gönüllü bir şekilde yaklaşıp, öğrencileri derse en iyi bir şekilde motive etmeleri gerekmektedir.

Türkçe dersinde karşılaşılan sorunları genel olarak maddeler halinde sıralamak gerekirse;

1. Öğrencilerde okuma ve yazma sorunu göze çarpar.

2. Ortaöğretim Kurumları Sınavına hazırlanan öğrencilerin, Türkçe dersiyle ilgili konuları biliyoruz havası içerisinde derse karşı lakayt davrandıkları görülür.
3. Liseye devam etmeme mantığıyla, diploma almak için derse devam etmek isteyen öğrencilerin derse karşı isteksiz davrandıkları görülmektedir.
4. Kitap okumaya karşı öğrencilerde bir isteksizlik göze çarpar.
5. Öğrencilerin derse çoğu zaman araç-gereçsiz geldikleri dikkati çekmektedir.
6. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, özellikle altıncı sınıf öğrencilerinin düşüncelerini ifade etme güçlüğü çektiği görülmektedir.
7. Halen geçerli olan sistem, öğrencilerin test çözme becerisine dayanmaktadır. Bu anlayıştan dolayı öğrencilere verilen Türkçe eğitimi yeterince başarılı olamamaktadır. Bunun yanında test çözme becerisi gelişmemiş öğrencilerin sayısının da çok olması işi daha da çıkmaza sokmaktadır. Türkçe dersinin müfredatından dolayı, bu eksikliğin giderilmeye yeterli zamanın olmaması bu güçlüğün kapatılmasını engellemektedir.
8. Dersi tekdüze işlemek ve Türkçe dersinde kullanılması gereken teknolojilerin okullarda yeterince bulunmaması Türkçe dersinde amaçlanan verimin alınmasını engellemektedir.
9. Özellikle yedinci ve sekizinci sınıf ders kitaplarında yer alan bazı parçaların birtakım öğrencilerin seviyelerinin altında veya üstünde olması da derse olan ilgiyi azaltmaktadır. Ayrıca dersin verimsizliğinde, parçayı anlama sorularının yetersiz olması da etkilidir.
10. Gerek sınıf içindeki gerek kütüphanedeki kitapların yetersiz olması nedeniyle öğrencilerin gerekli araştırmaları yapmadıkları göze çarpar. Öğrencilerin araştırma yapmalarında sadece kitaplardan yararlanılmaz. Öğrencileri yeterince eğitebilmek için onlara internet ve bilgisayar kullanımını öğretmek gerekmektedir; ancak bilgisayarın birçok okulda yeterince bulunmamasından dolayı Türkçe dersinde bilgisayar kullanılmamaktadır.

Sorunların bir an önce ortadan kaldırılması gerekmektedir. Türkçe dersi ana derslerden olduğu için bu sorunların varlığı diğer dersleri de etkilemekte, öğrencilerin diğer derslerde de başarısız olmasına neden olmaktadır. Bu sorunlara genel olarak şu çözümler üretilebilir.

1. Okuma problemi yaşayan öğrencileri rencide etmeden, onlara sınıftan ayrı olarak okuma ödevleri verilmelidir. Yazma problemi yaşayan öğrencilere, yine sınıftan ayrı olarak, işlenen veya edebi yönü kuvvetli olan, imlâ ve noktalama hatalarının olmadığı parçaların hatasız olarak yazdırılması yöntemi izlenebilir. Bu yöntem sırasında öğrencilere çeşitli dönüt-düzeltilme, ipucu ve ödüller verilebilir.
2. Öğrencilerin motive edilmesi önemlidir. Özellikle Ortaöğretim Kurumları Sınavı kurslarına giden öğrenciler, derse yeterince güdülenmelidir. Öğrencilere bu konuda bilimsel veriler sunularak, Türkçe öğretiminin önemi, insan beyninin unutmaya meyilli olduğu anımsatılarak, gerekli tekrarlar ve hatırlatıcılarla bilgilerin daha da kalıcı hale getirilebileceği anlatılmalıdır.
3. Öğrencilere Türkçe dersinde öğrendiklerini sadece okul hayatında değil, hayatı boyunca kullanacağı fikri verilerek suretiyle, liseye devam etmeyecek öğrencilerin derse karşı ilgileri sağlanmalıdır. Küresel yarışta Türkiye'nin geri kalmaması için öğrencilere duygu, düşünce ve hayallerini en iyi şekilde ifade etmelerinin zorunlu olduğu anlatılmalıdır. Devletlerin sadece kendi vatandaşlarına dil becerilerini öğretmekle kalmadıkları, bunu diğer ülkelere üstünlük sağlama aracı olarak da kullandıkları anlatılmalıdır. Böylece Türkçenin de korunması ve geliştirilmesi gerektiği fikri öğrencilere verilebilir. Ayrıca Avrupa Birliğine girilmesi durumunda, dil becerilerinin daha da önem kazanacağı ve iş ortamlarının bu doğrultuda düzenleneceği anlatılmalıdır.
4. Kitap okuma faaliyetlerinin istenen düzeyde olabilmesi için öncelikle öğretmenlerin buna inanmaları ve bunu uygulamaları gerekmektedir. Öğretmen her gün derse bir kitap getirmeli ve kitabı okuma saatlerinde öğrencilere okumalıdır. Çeşitli ülkelerin kitap okuma oranları ve

davranışları, kitap okumanın faydaları öğrencilere anlatılmalıdır. Kitap okuma yarışmalarıyla öğrenciler kitap okumaya teşvik edilmelidir. Okul yönetiminin de bu konuda duyarlı olmaları gerekir.

5. Öğrencilerin derse araç-gereçsiz gelmemeleri belirtilerek, çeşitli güdülemelerle teşvik edilmeli, öğrencilere çeşitli ödüller verilmeli, bu konuda okul yönetiminden yardımlar alınmalıdır. Ayrıca velilerin okula gelmeleri ve çocuklarının durumlarını sormaları teşvik edilmelidir. Bu davranış, hem Türkçe dersinin amaçlarını gerçekleştirmede öğretmenlere yardım edecek hem de öğretmenlerin bu konudaki yükünü hafifletecektir.
6. Öğrencilerde düşüncelerini ifade etme sorunu görülmektedir. Bunun en büyük sebebi ise; çoğu öğrencinin dile yeterince hâkim olmamasıdır. Öğrenciler, okul öncesi yaşantılarında dile ilgili kazandıkları birtakım becerilerle, okula geldikleri için öğrencilerin sözlü anlatımlarında yazılı anlatımlardaki kadar sorun görülmez. Yazılı anlatımlarındaki bu sorunların çözümü için öğretmenler, herhangi bir konunun, beyin fırtınası tekniğiyle, nasıl yazılması gerektiği konusunda öğrencilerle birlikte hareket etmelidir. Öğrenciler, kendi duygu, düşünce ve hayallerini bu şekilde yazıya dökülebileceğini görünce, yazma işleminin sanıldığı kadar zor olmadığını anlayacaktır. Ayrıca öğretmenler, kompozisyon derslerinde çeşitli konuları her hafta aksatmadan yazdırmalı ve sözlü anlatımda çeşitli konularda öğrencilerin konuşmalar yapmalarını sağlamalıdır. Başarılı öğrencilerin çeşitli şekillerde ödüllendirilmesi; başarısız olan öğrencilere de ceza vermeden onların duygu, düşünce ve hayallerini anlatmaya teşvik edilmesiyle bu sorun çözülebilir.
7. Öğrenciler ister istemez test çözme yöntemiyle muhatap olmaktadır. Bu yarışa öğrenciler altıncı sınıftan itibaren alıştırılmalıdır; ancak test tekniğiyle Türkçe dersinde amaçlananların yeterince gerçekleştirilemediği bir gerçektir. Bu nedenle Türkçe dersinde sadece test tekniği kullanılmamalıdır.
8. Türkçe dersinin yapısından kaynaklanan nedenlerden ötürü teknolojiden henüz yeterince yararlanılamamaktadır. Öğretmenler, özverili

çalışmalarla ve internetten yararlanarak Türkçe dersini zenginleştirebilirler. Her hafta metinlerin, bilinen yöntemlerle okunarak, üzerinde işlemler yapılması öğrencilerde ve öğretmenlerde derse karşı bir ilgisizlik doğurmaktadır. Bu nedenle okuma çalışmalarında değişik yöntemler uygulanabilir. Yine okuma dersinde öğrencilere ses kasetleriyle çeşitli metinler dinletilip metinlerle ilgili sorular sorulmak suretiyle öğrencilerin ilgileri derse çekilebilir; ancak bu konu özveri çalışmalar gerektirmektedir. Dilbilgisi derslerinde konular slayt gösterileriyle ve bilgisayar desteğinde işlenebilir. Eğitim Teknolojileri Araştırma Kurumundan, okul yöneticilerinin de desteğiyle çeşitli materyaller sağlanabilir. Ayrıca bilgisayardan çeşitli çizgi film ya da diğer filmler izlettirilmek suretiyle öğrencilerin dil becerileri geliştirilebilir. Öğrencilerin derse etkin katılımının sağlanmasıyla da ders daha zevkli hale getirilebilir.

9. Ders kitaplarında yer alan okuma parçaları, anlama çalışmalarıyla birlikte tür, plan çalışmalarının eksik olması nedeniyle ders verimli hale getirilememektedir. Bu eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir; ancak ders kitabına bağlılığın en aza indirilmesi Türkçe öğretimini daha anlamlı kılar. Ders kitaplarına alternatif makaleler, denemeler, otobiyografiler ve şiirlerle ders kitaplarındaki parçaların eksiklikleri giderilebilir. Öğretmen, okuma çalışmalarından önce kelime çalışmalarını yapmalıdır. Ayrıca öğretmen öğrencilere, önce sessiz okuma yaptırmalı, sonra örnek sesli okuma yapmalıdır. Bu sayede öğrencilerin telaffuz eksiklikleri giderilmeye çalışılmalıdır. Ayrıca yukarıda da bahsedildiği gibi bilgisayar ve diğer eğitim araçlarıyla bu eksiklikler giderilmeye çalışılmalıdır. Bunlara ek olarak, ders kitabında yer alan anlama ve anlatım soruları öğretmenin kontrolünde öğrencilere hazırlattırılabilir.

10. Sınıf kitaplığı ve okul kütüphanesinin yetersiz olması öğrencilerin araştırma faaliyetlerini kısıtlamaktadır. Bu durum, okul yöneticilerinin öncülüğünde çözümlenmelidir. Ayrıca bu eksikliklere alternatif olarak internet kullanımının öğrencilere kazandırılması gerekmektedir. Okullarımızın büyük çoğunluğunda bilgisayar laboratuvarı mevcuttur.

Türkçe öğretmenine düşen görev, bilgisayar öğretmeniyle işbirliği yaparak, bilgisayar dersinde ve uygun zamanlarda öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımını Türkçe dersinde kullanmaya çalışmalıdır. Her fırsatta öğretmen, öğrencileri Türkçe dersinde yeterince araştırmaya yönlendirebilir. Bu da öğrencilerin başarıma güdülerini tatmin edecektir. Böylece Türkçe dersi daha verimli olacaktır.” (Sever, 2004: 31)

Eğitim, planlı bir şekilde yürütülen faaliyetler zinciridir. Sadece Türkçe öğretmenin düzenli, planlı çalışmasıyla eğitimde ve Türkçe dersinde başarı elde edilemez. Okuldaki bütün öğretmenlerin koordineli çalışması ve okul yöneticilerinin desteğinin sağlanmasıyla Türkçe derslerinde başarı elde edilebilir. Öğretmenlerin işbirliği içerisinde olması kaçınılmazdır. Türkçe dersinin mihver ders olduğu ve diğer derslerin de başarısını etkileyeceği göz önünde bulundurularak öğretmenler bu sorunlara hep birlikte eğilmelidirler.

3.3. Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları

Türkçe dersinin amaçlarını tam olarak gerçekleştirebilmek için ölçme ve değerlendirme süreçlerinin en iyi şekilde kullanılması gerekmektedir. Türkçe dersinde: “Öğrencilerin; dinleme, konuşma, okuma, yazma ve dilbilgisi alanlarına ilişkin performansları çeşitli ölçme araçları kullanılarak ölçülebilir. Bu belirlemeler için tutum ölçekleri, başarı testleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları gibi araçları kullanılır” (Yıldız vd., 2006: 356). Ayrıca “Türkçe dersinin başlangıcından sonuna kadar, öğretme-öğrenme ile ölçme ve değerlendirme süreci iç içedir” (Yangın, 1999: 94). Türkçe dersinde ölçme-değerlendirme çalışmaları sadece belirli zaman dilimlerinde yapılmamalı, öğrencilerin dil becerileri uygulamaya dayandığı için, her zaman yapılmalıdır.

İKİNCİ BÖLÜM
İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE PROGRAMINDA
DİL BECERİLERİ

1. 2005 İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE PROGRAMI

“2005 Yılı İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Programı” araştırma konusu bağlamında incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda; “Yazma”, “Anlatım Bozuklukları”, “Dil Bilgisi” başlıkları altında ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinden beklenen “amaç ve kazanımlar” şu şekilde sıralanmaktadır:

1.1. Yazma (Yazılı Anlatım)

Yazmaya Hazırlık Yapma;

1. Amacını belirler.
2. Birikimlerini gözden geçirir.
3. Konuyla ilgili araştırma yapar ve bilgi toplar.
4. Konuyu sınırlar.
5. Olayları, duygu ve düşünceleri sıraya koyar.
6. Yazacaklarıyla ilgili sorular hazırlar.
7. Yazacaklarını taslak hâline getirir.
8. Yararlanacağı malzemeyi hazırlar.
9. Yazma süresini belirler.

Yazma Kurallarını Uygulama;

1. Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder.
2. Düzgün, okunaklı ve işlek “bitişik eğik yazı”yla yazar.
3. Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçim ile ilgili kurallara uyar.
4. Standart Türkçe ile yazar.
5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.

6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.
7. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.
8. Yazısında sebep-sonuç ilişkileri kurar.
9. Yazısında amaç-sonuç ilişkileri kurar.
10. Tekrara düşmeden yazar.
11. Yazım ve noktalama kurallarına uyar.
12. Bildirme yazılarında tarih ve adresi uygun yere yazar, imzayı gerekli yere atar.
13. Sıralamalarda sayı, sembol ve işaretlerden yararlanır.
14. Önemli bulduğu yerlerde uyarıcılar kullanır.
15. Dipnot, kaynakça, özet, içindikiler vb. kısımları uygun şekilde düzenler.
16. Düz yazı ile şiir arasındaki biçim farklılıklarını dikkate alarak yazar.
17. Formları yönergesine uygun olarak doldurur.
18. Gerekli yerlerde kısaltmaları kullanır.
19. Cümlelerini açık ve anlaşılır ifadelerle yazar.
20. Cümlede kelime tekrarıdan kaçınır.
21. Kelimeleri yerinde ve doğru anlamda kullanır.
22. İfadeyi zenginleştirmek için kelimelerin değişik anlam özelliklerinden yararlanır.
23. Noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.
24. Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar.
25. Yazıya, konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur.
26. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.

Kendini Yazılı Olarak İfade Etme;

1. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.

2. Herhangi bir konudaki duygu, düşünce, hayal ve tasarıları anlatır.
3. Yaşadığı çevre, ülke ve dünya ile ilgili sorunlara çözüm önerilerinde bulunur.
4. Yazılarına günlük hayattan ve kendi deneyimlerinden örnekler verir.
5. Çevresinde veya kitle iletişim araçlarında rastladığı/tanıdığı olay ve durumlara ilişkin eleştirilerini yazar.

Düşünce Yazıları Yazma;

1. Konunun belli bir yönünü öne çıkararak sınırlama yapar.
2. Düşüncelerini önem derecesine göre yazar.
3. Duygu ve düşüncelerini destekleyen öznel ve nesnel yargıları kullanır.
4. Konuya uygun, etkileyici bir giriş yapar.
5. Konuyu bütünlük ve tutarlılık içinde işler.
6. Bir düşünceden diğerine doğal bir akışla geçer.
7. Her paragrafta düşünce, duygu ve olayın bir yönünü ele alır.
8. Bir bilgi veya fikrin açıklamasına yapar.
9. Bir fikrin tartışmasını yapar.
10. Ana fikri/ana duyguyu, yardımcı fikir ve duygularla geliştirir.
11. Konuyla ilgili özetleyici bilgilere, düşünceyi destekleyen ayrıntılara yer verir.
12. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanarak ikna edici yazılar yazar.
13. Öğüt verici yazılar yazar.
14. Konuyu anladığını belirten kişisel yorum, çözümleme ve değerlendirmelere yer verir.
15. Deyim, atasözü ve özdeyişlerle anlatımını zenginleştirir.
16. Duygu, düşünce ve hayallerini kendine özgü ifadelerle yazar.

Bildirme Yazıları Yazma;

1. Bir olay ya da olgu hakkında edindiği bilgileri aslına uygun olarak aktarır.
2. Duygu, düşünce ve hayallerini paylaşmak amacıyla yazışmalarda bulunur.
3. Bir nesneyi, yeri, hizmeti veya kurumu tanıtmaya yazıları yazar.
4. Bir kişiye ait bilgileri birleştirerek hayat hikâyesi yazar.
5. Kamuoyuna duyuru yapmak ya da bir konuya karşı duyarlılığını göstermek amacıyla yazılar hazırlar.
6. Yaptığı bir araştırma, gözlem veya deneyde ulaştığı sonuçları yazılı hâle getirir.
7. Tepki, beğeni ve isteklerini yazılı olarak ifade eder ve gerekli yerlere bildirir.
8. Bir konuda uzman kişiye sormak üzere sorular hazırlar ve aldığı cevapları değerlendirir.
9. Kendisini tanıtmak amacıyla kısa ve öz olarak hayat hikâyesini anlatır.

Olay Yazıları Yazma;

1. Kurgulanmış olanla gerçeği ayırt ederek yazar.
2. Günlük konuşma diliyle edebî dilin farklılığını dikkate alır.
3. Yaşanmış ve yaşanması muhtemel bir olayı anlatır.
4. Serim, düğüm ve çözüm bölümlerini belirler.
5. Olayların yerini, zamanını, şahıs ve varlık kadrosunu belirler; bunlar arasında ilgi kurar.
6. Şahıs ve varlık kadrosunun özelliklerini, duygu ve düşüncelerini ifade eder.
7. Olayın kahramanını ayrıntılı olarak tanıtır.
8. Mekânı, olayların gelişimine ve kahramanlara olan etkisini dikkate alarak tasvir eder.

9. Okuyucunun ilgisini çekecek merak unsuruna/unsurlarına yer verir.
10. Serim, düğüm ve çözüm bölümlerini farklı sıralamalarla verir.
11. Ana olayı olaylar zinciriyle geliştirir.
12. Hayallerini değişik yazılı anlatım türleriyle ifade eder.
13. Çatışma unsurlarına yer verir.
14. Gerektiğinde diyaloglara ve mizah unsurlarına yer verir.
15. Olayları, durumları kendi ifadeleriyle anlatır.
16. Kalıplaşmış sözler, tekerlemeler ve söz oyunlarından yararlanır.

Noktalama İşaretleri ve İmlâ ile İlgili Bilgi ve Kuralları Uygulama;

1. Büyük harflerin kullanımıyla ilgili kuralları kavrar/uygular.
2. “Virgül (,)”ün uzun cümleler, eş görevli kelimeler ve hitaplardan sonra kullanımını kavrar/uygular.
3. “Virgül (,)”ün uzun cümlelerde öznenen sonra kullanımını kavrar/uygular.
4. “Nokta (.)”, “kesme işareti (‘)”, “tırnak (“ ”)”, “konuşma çizgisi (□)”, “ünlem (!)”, “iki nokta (:)”, “kısa çizgi (-)”nin kullanımıyla ilgili bilgileri kavrar/uygular.
5. Özel isimlerin aldığı eklerin yazımıyla ilgili kuralları uygular.
6. Soru edatı “mi”nin kullanımı ve yazımını kavrar/uygular.
7. “Soru işareti (?)”nin soru cümlelerinden sonra kullanımını kavrar/uygular.
8. Ek olan “-de” ile bağlaç olan “da/de”nin kullanım farklılıklarını kavrar/uygular.
9. Ek olarak kullanılan “-ki” ile bağlaç olan “ki”nin kullanım farklılıklarını kavrar/uygular.
10. Sayılara ve kısaltmalara getirilen eklerin yazımıyla ilgili kuralları kavrar/uygular.

11. “Yay ayraç ()” ve “soru işaretini (?)”ni bütün işlevleriyle kullanır.
12. Yazımı karıştırılan kelimelerle (hiçbir, her şey, herhangi bir vb.) ilgili kuralları uygular.
13. İkilemelerin yazımıyla ilgili kuralları uygular.
14. Noktalama ve yazımıyla ilgili kuralları metinler üzerinde uygular.
15. “Noktalı virgül (;)”, “üç nokta (...)”, “kısa çizgi (-)”, “köşeli ayraç ([])” ın kullanımları ile “virgül (,)”ün ara cümlelerde kullanımını kavrar/uygular.
16. Metinleri, noktalama işaretleri ve yazım kuralları bakımından inceler.

Yazdıklarını Değerlendirme;

1. Yazdıklarının, kendi duygu ve düşüncelerini tam olarak yansıtıp yansıtmadığını sorgular.
2. Yazıda verilmek istenen ana fikre ulaşıp ulaşmadığını değerlendirir.
3. Metnin içeriği ile başlığı arasındaki uyumu değerlendirir.
4. Paragrafların kendi içindeki tutarlılığını ve metinle olan bütünlüğünü sorgular.
5. Alıntılar, örnekler, benzetmeler ve kelimelerin konunun içeriğine uygun olup olmadığını sorgular.
6. Yazdıklarını dil bilgisi, imlâ ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir.
7. Metnin içeriği ile görsel unsurlar arasındaki uyumu değerlendirir.
8. Yazdıklarını biçim özellikleri yönünden değerlendirir.
9. Cümlelerin açık, anlaşılır, doğru ve akıcı olup olmadığını değerlendirir.

Yazma Alışkanlığı Kazanma;

1. Yazmayı, kendini ifade etmek ve iletişim kurmak için araç olarak kullanır.

2. Seviyesine uygun metinler yazar.
3. İlgi alanına göre yazar.
4. Şiir defteri tutar.
5. Günlük tutar.
6. Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler.
7. Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar.
8. Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.
9. Yazdıklarından arşiv oluşturur.
10. Yazma yarışmalarına katılır.

1.2. Dil Bilgisi (8. Sınıf)

Fiilimsilerle İlgili Bilgi ve Kuralları Kavrama ve Uygulama;

1. Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar.
2. Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar.
3. Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır.
4. Cümlede, fiilimsiye bağlı kelime veya kelime gruplarını bulur.

Cümle İle İlgili Bilgi ve Kuralları Kavrama ve Uygulama;

1. Cümlenin temel öğelerini ve özelliklerini kavrar.
2. Cümlenin yardımcı öğelerini ve özelliklerini kavrar.
3. Cümlede vurgulanmak istenen ifadeyi belirler.
4. Cümledeki fiillerin çatı özelliklerini kavrar.
5. İsim ve fiil cümlelerini, anlam ve kullanım özelliklerine uygun biçimde kullanır.
6. Kurallı ve devrik cümleleri, anlam ve kullanım özelliklerine uygun biçimde kullanır.

7. Cümlelerin yapı özelliklerini kavrar.
8. Kalıplaşmış cümle yapılarının kuruluş ve kullanım özelliklerini kavrar.
9. Cümlenin ifade ettiği anlam özelliklerini kavrar.
10. Cümleler arasındaki anlam ilişkilerini kavrar.
11. Cümleye hâkim olan duyguyu fark eder.

Anlatım Bozukluklarını Belirleme ve Düzeltme;

1. Cümlede anlatım bozukluğuna neden olan kullanımları belirler.
2. Anlatım bozuklarını düzeltir.

2. ANADİLİ ÖĞRETİMİNİN GENEL AMAÇLARI

Türkçe dersi öğretim programı ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin;

1. Dilimizin Millî birlik ve bütünlüğümüzün temel unsurlarından biri olduğunu benimsemeleri,
2. Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri,
3. Türkçeyi, yazma ve konuşma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmaları,
4. Anlama, sıralama, ilişki kurma, sınıflama, sorgulama, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma, yorumlama ve değerlendirme becerilerini geliştirmeleri,
5. Seviyesine uygun eserleri okuma; bilim, kültür ve sanat etkinliklerini seçme, dinleme, izleme alışkanlığı ve zevki kazanmaları,
6. Okuduğu, dinlediği ve izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmaları; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmeleri,
7. Yapıcı, yaratıcı, akılcı, eleştirel ve doğru düşünme yollarını öğrenmeleri, bunları bir alışkanlık hâline getirmeleri,

8. Bilgiye ulaşmada kitle iletişim araçlarından yararlanmaları, bu araçlardan gelen mesajlara karşı eleştirel bakış açısı kazanmaları ve seçici olmaları,
9. Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımaları,
10. Hoşgörülü, insan haklarına saygılı, yurt ve dünya sorunlarına duyarlı olmaları ve çözümler üretmeleri,
11. Millî, manevî ve ahlâkî değerlere önem vermeleri ve bu değerlerle ilgili duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır.

(MEB, 2005: 4)

Ana dili öğretiminin öğrencilere kazandırmayı amaçladığı bilgi ve beceriler öğretim kademelerine göre büyük bir ayrılık göstermez; birbirleriyle örtüşüm içindedir. Amaçlar, öğretimin her aşamasında öğrencinin düzey, yetenek, ilgi ve gereksinimleri göz önünde bulundurularak çeşitlenir (Sever, 2000) diyen Sever, ana dili öğretimini kademe, sınıf ayrımı yapmadan maddeler halinde şöyle özetler;

1. Öğrencilere, izlediklerin, dinlediklerini ve okuduklarını tam ve doğru olarak anlama gücü kazandırma,
2. Öğrencilere duygu, düşünce, tasarım ve yaşantılarını söz ya da yazıyla doğru ve amaca uygun olarak anlatma beceri ve alışkanlığı kazandırma,
3. Öğrencilere; Türk Dilini Sevdirme, kurallarını sezdirip benimsetme, onları Türkçeyi bilinçle ve özenle kullanmaya yöneltme,
4. Öğrencilere sürekli ve planlı okuma alışkanlığı ve zevkini kazandırma,
5. Öğrencilere düzeyine uygun kültürel ve sanatsal etkinlikleri izleme-dinleme zevk ve alışkanlığı kazandırma; onların estetik duygularının gelişmesine katkı sağlama,
6. Öğrencilerin söz dağarcığını zenginleştirerek onların duygu ve düşünce evrenini genişletme; yorum gücünü geliştirme,
7. Öğrencilerin ulusal duygu ve ulusal coşkusunu güçlendirmede kendi payına düşeni yapma,
8. Öğrencilere Türk ve dünya kültür ürünlerini tanıtmaya,

9. Öğrencilere Türk kültürünü tanıma ve benimsemelerinde, Türk yurdunu, ulusunu; doğayı, yaşamı ve insanlığı sevmelerinde yardımcı olma,
10. Öğrencilere bilimsel, eleştirel, doğru, yapıcı ve yaratıcı düşünme yollarını kazandırmada Türkçe dersinin payına düşeni gerçekleştirme.

3. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNDE OLMASI BEKLENEN DİL KAZANIMLARI

“İlköğretim okulundan mezun olan her birey, kendisini ve içinde yaşadığı toplumu ilgilendiren konularla ilgili olarak görsel, işitsel ve yazınsal araçları en azından ihtiyaçlarını giderebilecek kadar takip edebilmeli, haklarını talep edip sorumluluklarını yerine getirebilecek kadar Türkçeyi öğrenmiş olmalıdır. Çünkü bir dili kazanmış olmak için, duygu ve düşüncelerin sözlü ve yazılı olarak o dilde ifade edilmesi gerekir.” (Göğüş, 1978: 167)

Sekiz yıllık eğitim sonrasında çocuk;

1. Ülkesinde parlamentoda konuşulan dili anlayabilecek bir duruma gelmelidir.
2. Kendi ana dilinde yayın yapan yazılı ve sözlü medyayı anlayacak ve bu konuda bir görüş bildirecek dil seviyesine ulaşmalıdır.
3. Kimseden yardım almadan sağlık hizmetlerinden faydalanmalıdır.
4. Haklarını savunabilecek ve kendini ifade edebilecek bir duruma gelmelidir.
5. Seyahat özgürlüğünü eksiksiz yerine getirebilecek bir güce kavuşmalıdır.
6. Hiç kimsenin yardımı ve etkisi olmaksızın her siyasîyi dinleyip anlayacak, doğru seçim yapacak bir düşünce ve dil becerisi kazanmalıdır.
7. Duygu ve düşüncelerini geniş kitlelere anlatacak bir dil becerisine ulaşmalıdır.” (Göğüş, 1978: 167)

4. İYİ VE DOĞRU ANLATIMIN ÖZELLİKLERİ

Bir anlatımda cümlelerin taşınması gereken özellikler olmalıdır. Sadece öğelerin düzgün ve doğru kullanılması cümle kuruluşları için yeterli değildir. Cümlelerin açıklığı, akıcılığı, önceki ve sonraki cümlelerle anlam bütünlüğü de önemlidir. Bunun yanında cümleler bir paragraf bütünlüğü içinde değerlendirilir ve bir paragraf bütünlüğü içinde anlam kazanır.

Karahan ve Ergin iyi ve doğru bir cümle için:

“Cümle bir fikri, bir düşünceyi, bir hareketi, bir duyguyu, bir hadiseyi tam olarak bir hüküm halinde ifade eden kelime grubudur...” Cümlelerin temel fonksiyonu hüküm ifade etmektir. Onun için cümle en tam, en geniş kelime grubudur.” (Ergin, 1999: 39)

“Cümle, dilin en küçük anlatım birimidir. Duygular, düşünceler, olaylar ve durumlar, cümle veya cümlelerden meydana gelen dil birlikleriyle karşılanır.” (Karahan, 2003: 9)

Bir cümle için iyi ve doğru olması için belli şartlar vardır. Fevziye Abdullah Tansel bunları şöyle izah eder:

“1. Doğruluk (sıhhat): Bir cümle için iyi olması için failin, fiilin, nesne ve tümcenin birbirini tutması, tamlamaların gramer kaidelerine uygun surette teşkili lazımdır. Cümlelerin iyi olabilmesi için yalnız gramer kaidelerine uyması kâfi gelmez; fikirce de doğru olması lazımdır. Fikir bakımından doğruluk, cümlelerin bilgi, müşahade hatalarından, yanlış düşüncelerden uzak olmasıyla mümkün olur...”

“Etraflı düşünmemek; ifade kesinliği de cümlelerin fikirce doğru olmamasına yol açar, anlatacağımız her şeyi iyice, müspet ve menfi cihetini göz önüne alarak düşünür; hep, daima, her zaman, bütün, en çok vb. kelimeleri ihtiyatla kullanıp bunların yerine ekseriya, çoğu, hemen, çok defa vb. sıfatlar ve zarfları tercihle bu hatadan uzaklaşabiliriz. (Tansel, 1962: 56)

“2. Vuzuh (açıklık): Vuzuh, mananın hitap edilen seviye tarafından kolayca anlaşılması, kapalı ifade edilmemesi demektir. Vuzuhtan mahrum cümleler de bazen az çok anlaşılır, bazen de hiçbir şey ifade etmeyecek derecede düğümlüdür.

- “Her cümlede üzerinde durulan bir esas fikir vardır; yazarın ne

söyleyeceğinin farkında olamaması, maksadını ifadeye elverişli kelimeleri seçmemesi yüzünden mana vuzuhtan uzak, müphem bir hal alır.

- “İyi düşünmemek, talebeleri bazen uzun cümleler yazmaya sevk eder, uzun müphem cümleler yerine, kısa ve fikirce vahız cümleler yazmayı tercih ederiz.”(Tansel, 1962: 58)
- “Cümleyi teşkil eden unsurlardan birinin eksikliği manayı müphemleştirir, fikirlerimizin açıkça anlaşılması için kelimece eksik cümleler yazmayınız.”
- “Maksadın kolayca anlaşılması için, fikirce birbirini tamamlayan cümlelerde faili değiştirmeyiniz.” (Tansel, 1962: 59)
- “Talebelerin sanatlı yazmaya özenmeleri, bu tarz ifadelerde muvaffakiyet güç olduğundan, onları müphem cümleler yazmaya sevk eder.”
- “Mananın kolayca anlaşılabilmesi için cümlelerinizi gramer ve fikir bakımından iyi tertip ediniz.”
- “İfadenin kolayca anlaşılması için kelimeleri lügat ve gramer manalarına göre, diğer kelimelerle mana münasebeti bakımından yerinde kullanınız.” (Tansel, 1962: 60)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1. ANLATIM BOZUKLUKLARI VE SEBEPLERİ

Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlar. Söz konusu anlaşmanın sağlanabilmesi için, iki eylemin gerçekleşmesi gerekir: *anlatma* ve *anlama*. Bu iki ögeden biri eksikse, dil insanlar arasında anlaşmayı sağlama işlevini yerine getiremeyecektir.

“Anlaşılmama ya da yanlış anlaşılma, *anlamadan* kaynaklanabileceği gibi *anlatmadan* da kaynaklanabilir. “Beni kimse anlamıyor.” türünden yakınmaların temelinde anlatımımızdaki eksikliğin ya da bozukluğun da payı olabilir. Anlatım, anlamanın ön koşuludur; iyi ve doğru bir anlatım söz konusu değilse anlaşılma istendiği gibi gerçekleşmeyecek, dolayısıyla sağlıklı bir iletişim kurulamayacaktır.” (Bilgin, 2002: 575)

“Konuşurken, yazarken, tam amaçladığınız anlamı iletcek kelimeyi bulma çabasını göstermezseniz, sözünüz, iletmek istediğiniz anlamı kapsamaktan uzaklaşır, başka bir anlam iletir, hatta anlamsızlaşır”(Hepçilingirler, 2005: 130). Günlük hayatta gerek sözlü gerekse yazılı ifadelerimizde en kısa yoldan duygu ve düşüncelerimizi anlatabilmek adına Türkçemizin o kendine has güzellik ve inceliklerini bir kenara bırakıp anlaşılmaz cümleler kuruyoruz; sonra da karşımızdakinin bizi anlamadığından yakınıyoruz. Hâlbuki yarım yamalak konuşmak ve kısa konuşmak aynı şey değildir. Kısa konuşma adına kurduğumuz yarım cümleler anlaşılmamızı engellediği kadar dilimizin kurallarını da zedelemektedir. “Bütün dillerin belli kuralları vardır. Konuk bile olsanız o ülkenin insanları dillerini bozuk konuşmanıza belli bir çerçevede anlayış gösterir, kibarca sizi düzeltir, dilin o kuralını öğrenmenizi sağlamaya çalışır. Eğer o ülkenin insanıysanız ve o dil kötü kullanıyorsanız kesinlikle aşağılanırsınız.” (Hepçilingirler, 2005: 127)

“Anlatım bozuklukları, kelime grupları ve cümlelerle ilgilidir. Kelimelerin eksik veya fazla olması, gereksiz tekrar edilmesi, sıralarının karıştırılması, aralarındaki bağlantıların yanlış kurulması anlatım bozukluklarına yol açar. Metne bakmadan yapılan konuşmalarda anlatım bozuklukları bir dereceye normal karşılanabilir; ancak ideal olan doğru cümleler kurmaktır.” (TBMM Araştırma Komisyonu Raporu, 2008: 62)

Anlatım Bozukluklarının Sebepleri

1. Sözcük ya da eklerin gereksiz kullanılması (Fazlalık)
2. Sözcük ya da eklerin eksik kullanılması (Eksiklik)
3. Sözcüklerin yanlış yerde kullanılması (Sırasızlık)
4. Özne-yüklem uyumsuzluğu
5. Nesne-yüklem uyumsuzluğu
6. Zarf-yüklem uyumsuzluğu
7. Yer tamlayıcısı-yüklem uyumsuzluğu
8. Sıfat-isim uyumsuzluğu
9. Tamlayan-tamlanan uyumsuzluğu
10. Bağlaç-yüklem uyumsuzluğu
11. Tekrarlar
12. Çatı uyumsuzluğu
13. Mantıksızlık
14. Zincirleme
15. Fiilimsilerin yanlış kullanımı
16. Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması

(TBMM Ar.Kom.Rap., 2008: 62-67)

1.1. Sözcük ya da Eklerin Yanlış Kullanılması (Fazlalık)

Fazlalık cümlede bir veya birkaç kelimenin gereksiz kullanılmasıdır. Fazlalık çok defa eş anlamlı sözcükleri arka arkaya kullanmak şeklinde ortaya çıkar. Konuşma sırasında, kullanılan bir kelimenin, dinleyenlerden bazıları tarafından çok iyi anlaşılmadığı düşünülerek aynı anlamda başka bir sözcükle açıklanması normaldir. Bunun için çok defa açıklama sözlerine başvurulur veya kısa bir duraklamadan sonra eş anlamlı sözcükle konuşmaya devam edilir. (TBMM

AR.KOM. Rap., 2008: 62) Ancak konuşma için bir ölçüde normal sayılabilecek bu durum yazı dili için normal sayılamaz.

“*Mesela örneğin kiralar, elektrik su yemek faturaları efendime söyleyeyim, işçi ücretleri...*” [Bir öykü kişinin konuşmasından] (Günel, 1999:118, akt. Bilgin, 2002:577).

“... *ana kız, Hasanların evine birkaç defalar gidip gelmişlerdi.*” (Kaygılı, 1997:95, akt. Bilgin, 2002:580).

1.2. Sözcük ya da Eklerin Eksik Kullanılması (Eksiklik)

Anlatım bozukluğuna yol açan sebeplerden birisi eksikliklerdir. Anlatım için gerekli olduğu hâlde bazı kelimelerin ve eklerin kullanılmamasına *eksiklik* denir (TBMM Ar.Kom.Rap., 2008:62).

“*Bu gençlerin bir kısmı yüksek lisans olarak devam edecek.*” cümlesinde yüksek lisansın nesisi olarak devam edecekleri net değil. “*yüksek lisans öğrencisi*” demek gerekir.

“*Bazı yerleşim birimi de sular altında kaldı*” cümlesinde *birimleri* şeklinde kullanılmalıdır.

1.3. Sözcüklerin Yanlış Yerde Kullanılması (Sırasızlık)

Bir sözcük, kullanıldığı yere göre sıfat, belirteç ya da başka bir görev üstlenebilir. Bu nedenle sözcüğün cümlede hangi görevde kullanıldığı göz ardı edilmemelidir. Ayrıca, vurgulanan ögenin yükleme yakın olması, Türkçenin önemli bir özelliğidir; vurgulanması gereken öge, yükleme öteki ögelere uzak kalırsa yüklem anlamı değişecektir. (Bilgin, 2002: 581)

“...*kova kova denizden su çekerek, siyahlaşmış tahtaları ağarttı.*”(Sait Faik, 1976:65-66, akt. Bilgin, 2002:581)

Cümlenin doğrusu şöyle olabilirdi: “denizden *kova kova* su çekerek...”

1.4. Özne-Yüklem Uyumsuzluğu

Cümlede, öznenin işaret ettiği kişilerle, yüklem bildirdiği kişi arasında bir uyumun olmamasıdır. Özne eksikliği ve yüklem eksikliği de özne-yüklem uyumsuzluğuna yol açmaktadır.

Türkçede özne teklik olunca fiilin de çokluk olması şartı yoktur. İnsan dışındaki nesnelere özne olursa, bu nesnelere çokluk biçiminde olsa bile, fiil teklik olur: “*Kuşlar uçar, taşlar oynar, karlar düşer.*”

Cümlede, özne insansa ve tekilse fiil de tekil olur.

“*Hasan, çocukla yarış konusunu, kadınlar ise onun çocukla benzerliğini uzun uzun tartıştılar...*” (Adıvar, 1987:173, akt. Bilgin, 2002:580)

Cümlede “*tartıştılar*” sözcüğü yüklem olarak kullanılmış ve iki cümle tek bir yükleme bağlanmıştır. Ortak yükleme bağlanmış bu birleşik cümlenin birinci kısmına bakalım:

“*Hasan, çocukla yarış konusunu... tartıştılar.*”

Birinci cümleyi yükleme bağladığımızda, özne tek ve tekil iken yüklem çoğul kullanılmış, özne ile yüklem arasında tekillik-çoğulluk yönünden uyumsuzluk vardır.

Doğrusu şöyle olabilir:

“*Hasan, çocukla yarış konusunu **tartıştı**, kadınlar ise onun çocukla benzerliğini uzun uzun tartıştılar.*”

1.5. Nesne-Yüklem Uyumsuzluğu

Bazen cümlelerde ortak öge olarak kullanılan nesne yükleme sorulan her soruya doğru cevap veremez. Belirtili nesnelere -i, (-ni) ekini alır. Nesne yüklem uyumsuzluğu genelde bu eklerin kullanılmaması ya da ek yanlışlığı şeklinde ortaya çıkar. Cümlede nesne eksikliği de nesne-yüklem uyumsuzluğuna yol açmaktadır.

“*Bu mesleğe ne zaman başladınız ve kaç yıldır yapıyorsunuz.*”

İfadesi iki cümleden meydana gelmiştir. Birinci cümlede “mesleğe başlamak”tan bahsedilmiştir ki iki sözcük arasında yapı bakımından bir ilişki vardır.

İkinci cümlede ise “mesleğe” sözcüğü *yapıyorsunuz* sözcüğünün de tamlayıcısı olarak düşünüldüğünden tekrarlanmamıştır. Hâlbuki “mesleğe yapıyorsunuz” şeklinde bir tamlama olmaz. Birinci cümledeki “mesleğe” sözcüğünün eki *yapıyorsunuz* fiiliyle uyum sağlamamaktadır. Bu sebeple cümlede nesne-yüklem uyumsuzluğu görülmektedir. Bozukluğu şöyle giderebiliriz:

“*Bu mesleğe ne zaman başladınız ve bu mesleği kaç yıldır yapıyorsunuz.*”

1.6. Zarf-Yüklem Uyumsuzluğu

Fiili; yer, yön, zaman, durum, tarz, vasıta bakımından belirten sözcüklere zarf denir. Zarflar isim çekim eklerini almaz. İsim çekim eklerini alan zarflar isim olur. Zarf-yüklem uyumsuzluğu daha çok birleşik cümlelerde, ortak olmayan zarf tümlecinin ortak olarak kullanılması ya da cümlede kullanılması gereken zarf tümlecinin kullanılmaması durumlarında ortaya çıkar. Bu tür anlatım bozuklukları, cümleye bir zarf tümleci eklenmesiyle giderilebilir.

“*Her zaman yanındayım, seni yalnız bırakmayacağım.*” cümlesindeki zarf tümleci yüklem uyumsuzluğu şöyle giderilebilir: [“ *...hiçbir zaman seni yalnız bırakmayacağım.*”]

1.7. Yer Tamlayıcısı-Yüklem Uyumsuzluğu

Yer bildiren ögeye yer tamlayıcısı denir. Fiilin yerini bildiren üç hâl vardır: 1.Yönelme (-e) hâli, 2. Bulunma (-de) hâli, 3. Ayrılma (-den) hâli. Fiile bağlanan yer tamlayıcılarına doğru eki getirmek gerekir. Söz gelişi “*evden çıkmak*” yerine “*evde çıkmak*”, “*okula gitmek*” yerine “*okulu gitmek*” denirse uyumsuzluk ortaya çıkar.(TBMM Ar.Kom.Rap., 2008: 64)

“*Seni ne kadar sevdiğimi, güvendiğimi bilirsin.*” (Yardımcı, 1999:112, akt. Bilgin, 2002:588)

Cümle iki yargıdan oluşmaktadır. Birinci cümlenin nesnesi görevini üstlenmiş olan “*seni*” sözcüğü ikinci cümle içinde ortak öge olarak düşünülmüştür. Oysa ikinci

cümlenin nesneye değil “yer tamlayıcısı”na ihtiyacı vardır. O halde bozukluk şöyle giderilebilir:

“*Seni ne kadar sevdiğimi, sana ne kadar güvendiğimi bilirsin.*”

1.8. Sıfat-İsim Uyumsuzluğu

“Bir, her, birçok, birkaç, bir parça, herhangi bir, bazı vb. belirsizlik sıfatlarıyla isimler arasında sık sık uyumsuzluk ortaya çıkmaktadır.” (TBMM Ar.Kom.Rap.,2008:65) *Birçok adamlar, her köyler, bir parça elmalar* şeklindeki kullanımlar anlatım bozukluğuna neden olur.

“Türkçede sayıların belirttiği isimler, çokluk olarak gelmez. “*Kırk Haramiler, Üç Silahşorlar, Beşevler*” gibi kalıplaşmış ve özel isim haline gelmiş örnekler bu kuralın dışındadır. “*Üç kalemler, kırk odalar*” gibi kullanımlar Türkçeye aykırıdır. “*Yüzlerce, milyonlarca*” gibi belirsizlik sıfatları için de durum aynıdır.”(TBMM Ar.Kom.Rap., 2008:65)

“*Birçok evler sular altında kaldı.*”

“*Yüzlerce insanlar karayı görmek için çırpınıyordu.*”

1.9. Tamlayan-Tamlanan Uyumsuzluğu

“Tamlama dediğimiz söz öbeklerinin kendilerine özgü biçimsel özellikleri vardır. Ayrık durumlar dışında, bu özelliklere uyulmadan kurulan tamlamaların anlatımı bozuktur. Tamlamalardaki kuruluş yanlışlıkları, daha çok, tamlama öğelerinden birinin eksikliği, tamlayan-tamlanan uyumsuzluğu, tamlama eklerinin eksikliği ya da artıklığı biçiminde görülmektedir.”(Bilgin, 2002: 592)

“*Bunda ne senin ne de benim kabahatim var.*”

Cümlesinde *kabahatim* sözcüğü *senin* ve *benim* tamlayanlarının ortak tamlananı görünümündedir. Ancak, *kabahatim* sözcüğünün birinci tekil şahıs ekil almış olduğu, bu sebeple “*senin*” sözcüğüyle uyumlu olmadığı görülmektedir: “*senin ... kabahatim*”. Bu uyumsuzluk birinci tamlamada tamlananın kullanılmamasından kaynaklanmaktadır. O halde cümledeki anlatım bozukluğu şöyle giderilebilir:

“*Bunda ne senin kabahatin ne benim kabahatim var.*”

1.10. Bağlaç-Yüklem Uyumsuzluğu

Bağlaçlar tek başlarına anlam taşımaları bile cümlelerde kelime, kelime grupları arasında ve cümlelerin birbirine bağlanması sırasında bağladıkları unsurlar arasında anlam ilişkileri kurarlar.

“Birçok bağlacın fiille bir bağlantısı yoktur. Bazı bağlaçlar ise fiille bağlantılıdır. Bu tür bağlaçların bulunduğu cümlelerde fiiller rastgele kullanılamazlar; bağlacın istediği biçimde kullanılmak zorundadırlar. Son zamanlarda “her ne kadar, ne ...ne’ bağlaçları sorun yaratmaktadır.” (TBMM Ar.Kom.Rap., 2008: 66)

“Ne kuşları ne yıldızları göremeyebilirsiniz.”

Cümlesinde “ne...ne” bağlacı kullanıldığı için fiile getirilen olumsuzluk eki (-me, -ma) anlatım bozukluğuna neden olmaktadır. O halde cümle şu şekilde düzeltilebilir:

“Ne kuşları ne yıldızları görebilirsiniz.”

“ne...ne” bağlacı olumsuzluk eki alan (-ma, -me) fiillerde kullanılmamalıdır; çünkü bu bağlacın kendisi cümleye olumsuzluk anlamı katar.

1.11. Tekrarlar

Bu tür yanlışlar genellikle, aynı sözcüğün Türkçesiyle, yabancı dillerden gelen şeklinin aynı cümle içinde kullanılmasıyla olur. Aynı kökten türemiş sözcüklerin aynı cümle içinde kullanılması da bu tür anlatım bozukluğuna yol açar.

*“Çocuk kitapları çocuklara **merhameti** ve **acımayı** öğretmelidir.”*

Cümlesinde “merhamet” (Arapça’dan dilimize girmiş sözcük) ve “acımak” (Türkçe sözcük) aynı anlamı karşılar ve aynı cümle içinde kullanılmıştır.

*“Bu edebiyatın **dili** halk arasında yaşayan ve konuşulan **lîsandır.**” (Banarlı, 1971:264, akt. Bilgin, 2002:596)*

Cümlesinde “dil” ve “lîsan” aynı anlama gelmektedir.

1.12. Çatı Uyumsuzluğu

“Birleşik yapılı cümlelerde yüklemelerin aynı çatı ile kullanılmaması, anlatım bozukluğuna yol açar.” (Bilgin, 2002: 595)

“Zira kızımın üstündeki her şey **çıkıp** bale pembeleri **giydirilecek**.”

Cümlenin doğrusu şöyle olabilirdi: “...kızımın üstündeki her şey **çık[arılacak]**, [ona] bale pembeleri **giydirilecek**.”

“Hem sermaye **koymuştu**, hem de ambar kirası **ödenecekti**.”

(Karakoyunlu,1999:125, akt. Bilgin, 2002:584)

Cümlenin doğrusu şöyle olabilirdi: “Hem sermaye **koymuştu**, hem de ambar kirası **öde[-y]ecekti**.”

1.13. Mantıksızlık

Genellikle sözlü anlatımda karşılaşılan mantık hataları yazılı anlatımda da zaman zaman karşımıza çıkmaktadır.

Cümlede anlatılacaklar mantıksal bir düzleme oturtulmalıdır. Aksi halde anlatımda bir kusur olacaktır. Buna göre bu anlatım kusuru “Kelimelerin asıl bulunması gereken yerlerde değil, başka yerlerde bulunması, cümlenin anlamını zayıflattığı yahut farklı bir anlamın ortaya çıkmasına neden olduğu gibi okuyucuyu da olumsuz yönde etkiler”(Aktaş ve Gündüz, 2001: 117).

“Binaların içinde can veren binlerce insan cesedi...” cümlesinde *can veren* ifadesi fazladır. Mantıksızlığa yol açmıştır. (insan ceset halindeyse can vermiş demektir.)

“Bir koltukta ölü olarak uyanmak istemiyorum.” (öldükten sonra uyanmak mümkün değildir.)

1.14. Zincirleme

“Zincirleme cümle içinde aynı eklerin arka arkaya kullanılması durumudur. Açık bir anlatım bozukluğu olmamakla birlikte zincirleme, kulak tırmalayıcı bir ses bıraktığından anlatım hataları arasında sayılmıştır.” (TBMM Ar.Kom.Rap., 2008: 67)

“Alo 177 yangın hattını **kullanarak** acil olarak haber vermelerini istedi.”

Cümlesinde “arak” zarf fiil eklerinin arka arkaya kullanılması kulak tırmalamakta ve kötü bir anlatıma yol açmaktadır.” cümleyi şu şekilde düzeltebiliriz:

“Alo 177 yangın hattını **kullanıp** acil olarak haber vermelerini istedi.”

1.15. Fiilimsilerin Yanlış Kullanımı

Türkçenin kelime dağılımı incelendiğinde kelimelerin çoğunluğunu fiillerin oluşturduğu göze çarpar. Bir anlamda Türkçe bir fiil dilidir. Bu husus milletimizin karakteriyle, hareketli bir toplum oluşuyla, birçok savaş ve göç yaşamasıyla da alakalıdır. Türkçenin gramer yapısı tamamen fiiller üzerine oturtulmuştur. Fiillere gelen çekim eklerinin yanında, isimlere gelen birçok çekim eki de geldiği ismi fiile bağlamıştır. (Örneğin, isim hal ekleri) Böylece Türkçeye has bir gramer yapısı oluşmuştur.

Fiilimsilerin bu özelliklerinin bilinmemesi; fiillerle karıştırılmasına, bir cümlenin bazen fiilimsiyle yarıda bırakılmasına, fiilimsi ekleriyle kip eklerinin birbirine karıştırılmasına, fiilimsinin ortak yüklem olarak algılanıp unutulmasına ya da gereksiz yere fiilimsi kullanılmasına neden olmaktadır.

“Zira kızımın üstündeki her şey **çıkıp** bale pembeleri giydirilecek.”
(Mağden, 1999, akt. Bilgin, 2002:582)

Cümlenin doğrusu şöyle olabilirdi: “Zira kızımın üstündeki her şey **çık** [arılacak], [ona] bale pembeleri giydirilecek.”

1.16. Sözcüğün Yanlış Anlamda Kullanılması:

Cümle kuruluşunda sözcüklerin cümleye uyum sağlaması çok önemlidir.

Cümlede kullanılan sözcüklerin anlamca birbirlerine uyumlu olmamaları cümlelerin anlamını da anlatımını da bozar.

Şerif Aktaş ve Osman Gündüz, her kelimenin bir yahut birden çok anlamı olduğunu, yazan kişinin kullanacağı yere göre kelimenin anlamını düşünüp düşüncesini eksiksiz olarak karşılayan kelimeyi dikkatle seçmesi gerektiğini belirtirler ve kelimeler arasında anlam yakınlıkları olduğunu, bunların cümleye en uygun olanlarının seçilmesi gerektiğini ifade ederek konuyla ilgili şu örnekleri verirler:

“Büyük hastalıklarda uzun müddet yatakta yatmak, hastaya fayda yerine, zarar sağlamaktadır.”

Aktaş ve Gündüz, bu cümlede geçen sağlamak kelimesinin “elde edilmesi istenen şeyi olumlu bir sonuca ulaştırmak” anlamına geldiğini, oysa cümlede olumsuz, istenmeyen bir durumun söz konusu olduğunu ve buna göre “sağlamak” yerine “zarar vermektedir” sözünün daha uygun olacağını belirtirler.

“Güvenilir çevreler, hükümetin uzun ömürlü olamayacağını savunmuşlardır.”

Cümlesinde “savunma” yerine “ileri sürmüşlerdir” ifadesinin olması gerektiğini belirten Aktaş ve Gündüz “savunma” kelimesinin saldırıya karşı bir davranış anlamında kullanıldığını, ortada böyle bir durumun değil, bir iddianın olduğunu söylerler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1. BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo-1: Yapılan Anlatım Bozuklarının Sebeplerine Göre Dağılımı

Anlatım Bozukluğunun Sebebi	Hata Sayısı (n)	Oran (%)
1. Sözcük ya da eklerin gereksiz kullanılması	109	9,7
2. Sözcük ya da eklerin eksik kullanılması	154	13,7
3. Sözcüklerin yanlış yerde kullanılması	13	1,2
4. Özne-yüklem uyumsuzluğu	147	13,1
5. Nesne-yüklem uyumsuzluğu	118	10,5
6. Zarf-yüklem uyumsuzluğu	36	3,2
7. Yer tamlayıcısı-yüklem uyumsuzluğu	62	5,5
8. Sıfat-isim uyumsuzluğu	1	0,1
9. Tamlayan-tamlanan uyumsuzluğu	21	1,9
10. Bağlaç-yüklem uyumsuzluğu	3	0,3
11. Tekrarlar	79	7,0
12. Çatı uyumsuzluğu	7	0,6
13. Mantık hataları	239	21,3
14. Zincirleme	1	0,1
15. Fiilimsilerin yanlış kullanımı	24	2,1
16. Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması	110	9,8
Toplam Hata	1124	100,0

Araştırma kapsamında sınav kâğıtları incelenen 50 öğrencinin Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin yazılı sınavlarında yaptıkları anlatım hata sayısı 1124'tür. En çok yapılan anlatım hatası %21,3'lük oranla mantık hatalarıdır. Dolayısıyla mantık hataları öğrencilerin yaptığı hataların beşte birinden fazladır. Mantık hatalarından sonra en fazla yapılan hatalar ise sırasıyla sözcük ya da eklerin eksik kullanılması (%13,7), özne-

yüklem uyumsuzluğu (%13,1), nesne-yüklem uyumsuzluğu (%10,5), sözcüğün yanlış anlamda kullanılması (% 9,8), sözcük ya da eklerin gereksiz yere kullanılması (%9,7) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anlatım bozuklukları içinde en az hata yapılanlar; sıfat-isim uyumsuzluğu (% 0,1), zincirleme (%0,1), bağlaç-yüklem uyumsuzluğu (% 0,3), sözcüklerin yanlış yerde kullanılması (%1, 2) şeklinde sıralanmaktadır.

Bu verilerden hareketle, araştırma kapsamında incelenen yazılı kâğıtlarındaki anlatım bozuklukları sebeplerine göre şu şekilde analiz edilebilir:

1.1.Sözcük ya da Eklerin Yanlış Kullanılması (Fazlalık)

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin üç dersten toplam 1243 cümle kurdukları görülmektedir (bkz. Tablo-3). Öğrencilerin toplam cümle sayısı içinde 109 hata sayısı ile sözcük ya da eklerin yanlış kullanımına bağlı anlatım bozukluğu yaptığı görülmüştür. Toplam cümle sayısı içinde sözcük ya da eklerin yanlış kullanımının görüldüğü cümlelerin oranı ise % 9,7'dir. (bkz. Tablo-1)

Araştırmada sözcük ya da eklerin yanlış kullanımı ile ilgili anlatım bozuklukları üç şekilde karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan birincisi ve en yaygını; cümlede ihtiyaç duyulmadığı halde bir kelimenin birkaç yerde tekrarıdır. İkincisi, eş anlamlı kelimelerin bir arada kullanılması; üçüncüsü ise eklerin yanlış kullanımı şeklinde görülmektedir.

Cümle içerisinde gereksiz sözcüklerin yaygınlığının başlıca sebebi anlatılmak istenenlere yetecek bir kişisel kelime dağarcığına sahip olunmamasıdır. Anlatacağını anlatmada başarılı olamayan öğrenci bunun farkındadır. Cümlesini daha açık hale getirmek adına bildiği kelimeleri tekrarlamaya ihtiyaç duyar. Bu da “gereksiz sözcük yinelemeleri”ne neden olur.

“Eş anlamlı kelimeler”in bir arada kullanılmasının başlıca sebebi daha çok anlaşılma arzusudur. Kendi duygu ve düşüncelerini anlatmakta zorlanan kişi çok yazarak veya konuşarak çok şey anlattığını düşünür. Hâlbuki anlatılanlar laf kalabalığından öteye geçemez.

Düşündüklerini ifade etmekte zorlanan, bunlar için uygun kelimeler bulamayan kişi çoğu zaman net bir anlamı olmayan doldurma sözlere başvurur.

Gerçekte hiçbir şey ifade etmeyen ya da istenilen anlamı karşılamayan kelimeler kullanır. Bu kelimelere “olay”ı örnek verebiliriz. Birçok öğrencimiz “olay” yerine bir sözcük bulamamanın sıkıntısını zaman zaman duyuyor olmalı; ama "olay" kadar geniş kapsamlı bir sözcüğe kendi beyinsel kayıtlarında rastlamadığı için dönüp dolaşıp aynı kelimenin Arapçasına, "hadise" kelimesine sarılmaktan başka çaresi kalmıyor.

Tüm bunlar kelimelerin iyi tanınmamasından kaynaklanmaktadır. Bu hataların önüne geçmenin tek yolu öğrencilerin kişisel kelime servetlerini artırıcı çalışmalar yapmaktan geçmektedir. Her sözcük alışılmış bağlaşıklarıyla çocuğun zihninde yer etmelidir. Öğrencilere kelimelerin kültür, bilim ve gündelik yaşamdaki anlamları tanıtılmalıdır. Ana dili öğretiminin temel amaçlarından bir tanesi öğrencilerin kelime ve kavramları tanıma ve kullanma becerilerini artırma olmalıdır. Olabildiğince zengin sözcük sayısına sahip, farklı ve güzel metinlerle çocuğun karşılaştırılması bir çözüm yoludur, fakat yeterli değildir. Çocuğun kelimeleri doğru tanımasını sağlayacak en güvenilir yol ona okuma bilincini kazandırmaktır. Türkçeyi doğru, güzel ve titiz kullanan güçlü yazarlarla onları tanıştırmak gerekir.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozukluklarından örnekler:

“Tarafsız bir şekilde olmak insanlar açısından daha iyidir.”

“Yani insanların çalışmadan eve ekmek götüremez...”

“Eğitim ve öğretiminin çoğalması...”

“Atatürk bunu en güzel bir şekilde şu sözleriyle açıklamıştır...”

“Çünkü her insanın düşündükleri farklı...”

1.2. Sözcük ya da Eklerin Eksik Kullanılması (Eksiklik)

Araştırmamızda sözcük ya da eklerin yanlış kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısının 154 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin “eksiklik” türünde yaptıkları anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 13,7’dir. (bkz. Tablo-1)

Sözcük ya da eklerin eksik kullanılması ile ilgili anlatım bozukluğu iki şekilde karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan birincisi, öğrenci anlatmak istediği

duygu ve düşünceleri tasarlar ama tasarladığı gibi kâğıda dökemez. Çünkü kelime ve kavramlar dağarcığında asılı yani pasif haldedir. Öğrencinin yazılı veya sözlü anlatımda bir kelime veya kavramı kullanabilmesi için o kelime veya kavramı “aktif kelime serveti” ne katması gerekmektedir. İkincisi, öğrencinin cümle kurma becerisinin gelişmemesidir. Cümleleri oluşturan kelimelerdir. İncelenen yazılı kâğıtlarında cümlenin yapısını bilmeyen öğrencilerin aklına gelen kelimeleri arka arkaya sıraladığı görülmektedir. Öğrenci için eksiklik-fazlalık gibi bir kaygının olmadığı da kurulan cümlelerden anlaşılmaktadır.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklularından örnekler:

“Çalışıp da başkalarına muhtaç olan kimse arkadaşı ondan utanır...”

“Zekât vermek zenginle fakirin birleşmesi zekât verdikçe onların...”

“Cumhuriyet çok sevinçle karşılanmış.”

“Ben bu hiç uygun değildir.”

“Bu sayede geniş bir okuyucu kitleye seslenir.”

1.3. Sözcüklerin Yanlış Yerde Kullanılması (Sırasızlık)

Elli öğrencinin üç dersini (Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi) temel alarak yaptığımız araştırmaya göre; öğrenciler tarafından üç dersten kurulan 1243 cümle içinde 13 hata sayısı ile kelimenin yanlış yerde kullanımına bağlı anlatım bozukluğu görülmektedir. Bu hata sayısının toplam cümle sayısı içinde oran ise %1,2’dir. (bkz. Tablo-1)

Kelimelerin anlam ve görev yönünden iyi tanınmaması, öğrencide Türkçe mantığının tam oturmaması bu tür anlatım bozukluklarının başlıca sebebidir. Türkçenin eklemeli bir dil olması bize kelimeleri cümle içerisinde daha rahat kullanım olanağı sunmuştur. Türkçenin diğer dillere nazaran daha esnek bir yapısı vardır. Bu rahatlık ve kolaylık kelimelere uygulanan vurgu, tonlama ve yansımalarla daha da pekişmiştir.

Araştırmaya konu olan öğrencilerin yazılı kâğıtlarındaki hatalara ve hata oranlarına bakıldığında sözcüğün yanlış yerde kullanılmasından kaynaklanan anlatım bozukluğu türündeki kullanım oranının düşük olduğu görülmektedir. Bunun sebebinin de öğrencilerin ilköğretimin başından sonuna kadar “cümlenin öğeleri” konusu üzerinde çok durulmasıdır. Kurallı bir cümlede

yüklemde sona olduğunu defalarca duyan öğrenci artık bunu öğrenmiştir ya da öğrendiğini zannetmektedir. Araştırmamız sonucu görülmüştür ki; öğrenciler cümle kuramaları dahi yüklem (iş, oluş, hareket) olarak gördüğü sözcüğü yazmış ama gerisini getirememiştir.

Kelimelerin yerinde kullanılmamasıyla ilgili en yaygın dil yanlışlarından biri sıfat ve zarf olarak kullanılabilir bir kelimenin yanlış yerde ve görevde kullanılmasıdır. Türkçenin kural ve mantığını bir yana bırakıp kendi mantığıyla yeni dil kuralları oluşturan çevreler yeni dil yanlışlarının kaynağı sayılır. Bugün kitle iletişim araçlarında ve örgün eğitimde ısrarla vurgulanan bir kullanım genel bir anlatım bozukluğunu beraberinde getirmiştir.

Bilindiği gibi, belirtisiz isim tamlamasında tamlayan ve tamlanan arasında hiçbir kelime giremez. Belirtisiz isim tamlamasında tamlama önüne gelen sıfat, tamlayanın değil, tamlamanın bütününüdür. Bunu kavrayamayanlar “ Eski Afyonkarahisar Valisi” sözünü anlatım bozukluğu olarak görürken “Afyonkarahisar Eski Valisi” sözünü doğru kabul etmektedirler. Hâlbuki burada “eski” sıfatı “Afyonkarahisar”ın değil “Afyonkarahisar Valisi” nindir.

Dil, sıkça tekrar edileni doğru kabul etmeye meyillidir. Böyle bir yanlışın tekrarı zamanla dil mantığını bozacaktır. İşte o zaman sıfatın neyi nitelediği konusundaki anlam belirsizlikleri çoğalacaktır. Gerçekten, öğrencilerimizin kelimenin yanlış yerde kullanılmasına ilişkin anlatım hatalarının çoğunda isim tamlamalarının tam kavranmadığını görüyoruz.

İsim tamlamasında araya gelmesi gereken sıfatın başa gelmesi durumunda anlatım bozukluğu meydana gelmektedir.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklarından örnekler:

“Kadınları erkekler istedikleri gibi alırlar istedikleri gibi boşarlardı.”

“İlgisini insanların daha çok çeken önemli etkenlerden biri de dildir.”

“Sağlık olmaz dünyada hiçbir yapacağımız şey olmaz.”

“Çünkü benim tarafsız olarak kahramanlarımı sunmam...”

1.4. Özne-Yüklem Uyumsuzluğu

Elli öğrencinin üç dersini (Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi) temel alarak yaptığımız araştırmaya göre; öğrenciler tarafından kurulan toplam 1243 cümle içinde 147 hata sayısı ile özne-yüklem uyumsuzluğuna bağlı anlatım bozukluğu görülmektedir. Özne-yüklem uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içinde oranı ise %13,1'dir. (bkz. Tablo-1)

Örnekleme grubumuza ait yazılı kâğıtlarında, öznenin işaret ettiği kişilerle, yüklem bildirdiği kişi arasında bir uyumun olmamasından kaynaklanan anlatım bozukluğuna sık rastlanmaktadır. Yazılı kâğıtlarında, özne eksikliği ve yüklem eksikliğinin de özne-yüklem uyumsuzluğuna yol açtığı görülmektedir.

Türkçede özne teklik olunca fiilin de çokluk olması şartı yoktur. İnsan dışındaki nesnelere özne olursa, bu nesnelere çokluk biçiminde olsa bile, fiil teklik olur: *“Kuşlar uçar, taşlar oynar, karlar düşer.”* Cümlede, özne insansa ve tekilse fiil de tekil olur. Şeklindeki bilgileri özümseyemeyen öğrencinin özne-yüklem uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğu yapması kaçınılmazdır.

Bu veriler, ilköğretim birinci ve ikinci basamaktaki ana dili öğretiminin teoriden pratiğe geçemediğinin bir göstergesidir.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklarından örnekler:

“Kadınlara eziyet edilir mal gibi alınıp satılırlardı.”

“Bu dünyada bin yaşasın ve mutlu yaşasın demiştir.”

“Dostunun yüz karası düşmanının maskarasıdır demiş.”

“İnsanlar birbirine yardım etmesidir.”

“23 Nisan 1920’de kurulmuş ve bütün çocuklara armağan etmiştir.”

1.5. Nesne-Yüklem Uyumsuzluğu

Araştırmada nesne-yüklem uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısının 118 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin, nesne-yüklem uyumsuzluğu türünde yaptıkları

anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 13,7'dir. (bkz. Tablo-1)

Bazen, cümlelerde ortak öge olarak kullanılan nesne yükleme sorulan her soruya doğru cevap veremez. Belirtili nesnelere -i, (-ni) ekini alır. Nesne yüklem uyumsuzluğu genelde bu eklerin kullanılmaması ya da ek yanlışlığı şeklinde ortaya çıkar. Cümlede nesne eksikliği de nesne-yüklem uyumsuzluğuna yol açmaktadır.

“Bu mesleğe ne zaman başladınız ve kaç yıldır yapıyorsunuz.”

İfadesi iki cümleden meydana gelmiştir. Birinci cümlede “mesleğe başlamak”tan bahsedilmiştir ki iki sözcük arasında yapı bakımından bir ilişki vardır. İkinci cümlede ise “mesleğe” sözcüğü *yapıyorsunuz* sözcüğünün de tamlayıcısı olarak düşünüldüğünden tekrarlanmamıştır. Hâlbuki “mesleğe yapıyorsunuz” şeklinde bir tamlama olmaz. Birinci cümledeki “mesleğe” sözcüğünün eki *yapıyorsunuz* fiiliyle uyum sağlamamaktadır. Bu sebeple cümlede nesne-yüklem uyumsuzluğu görülmektedir. Bozukluğu şöyle giderebiliriz:

“Bu mesleğe ne zaman başladınız ve bu mesleği kaç yıldır yapıyorsunuz.”

İncelenen yazılı kâğıtlarında, nesne-yüklem uyumsuzluğu sonucu oluşan anlatım bozukluğu iki şekilde karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan birincisi, nesne eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğudur. Yazılı kâğıtlarındaki cümlelere bakıldığında; ancak nesneyle anlam bütünlüğü sağlanabilecek cümleler kurulmasına rağmen, cümlelerde nesne kullanılmamıştır. Nesneye ihtiyacı olan bir yüklemde de nesne almaması, nesne-yüklem uyumsuzluğuna ve dolayısıyla anlatım bozukluğuna yol açmıştır. İkincisi ise, cümlelerde ortak öge olarak kullanılan nesnenin yükleme sorulan her soruya doğru cevap veremez halde olmasıdır. Bilindiği gibi belirtili nesnelere -i, (-ni) ekini alır. Cümle içinde ortak kullanılan bir belirtili nesne, belirtisiz nesne görevini de üstlenmişse nesne-yüklem uyumsuzluğu oluşmaktadır. Yazılı kâğıtlarında ortak ögeye bağlama şeklindeki anlatım bozukluklarıyla da sıkça karşılaşmıştır.

Örnekleme grubumuza ait yazılı kâğıtlarındaki nesne-yüklem uyumsuzluğunun altında birçok sebep aranabilir. Bu sebeplerden en önemlisi

öğrencilerin cümle yapısı ve sözcük türleri konusundaki eksiklikleri ve farkındalık düzeylerinin düşük olmasıdır.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklularından örnekler:

“Zekât vermek insanlara farzdır ama maddi durumu iyi olanlar verebilir...”

“Okuyan insan biraz yorumlama gücüne sahip olmalıdır.”

“Ve biz yendik.”

“Çok zor olması, yüzde doksanının bilmemesi.”

“Toplumsal dayanışma için önemi vardır.”

1.6. Zarf-Yüklem Uyumsuzluğu

Araştırmada zarf-yüklem uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle içindeki (1243) hata sayısının 36 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin, zarf-yüklem uyumsuzluğu türünde yaptıkları anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 3,2'dir. (bkz. Tablo-1)

Zarf-yüklem uyumsuzluğunun derslere göre hata sayısı dağılımına bakıldığında; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde 7, Sosyal Bilgiler dersinde 22, Türkçe dersinde 7 olduğu görülmektedir. Bu hata sayılarının derslere göre oranı ise, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 1,8, Sosyal Bilgiler 6,4, Türkçe 1,8 şeklindedir. (bkz. Tablo-5)

Örnekleme grubumuza ait yazılı kâğıtlarında görülen zarf-yüklem uyumsuzluğunun altındaki sebeplerden en önemlisi öğrencilerin cümle yapısı ve sözcük türleri konusundaki eksiklikleri ve farkındalık düzeylerinin düşük olmasıdır.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklularından örnekler:

“Cumhuriyeti böyle kazandık.”

“İşe koyulun der.”

“Soyadı sorunu miras hak sorunları gibi birçok şeyler olurdu.”

“Biraz yüzü güler sevinir.”

“Hiç kimseye bir zararın olmaz kendi kendine olur.”

1.7. Yer Tamlayıcısı-Yüklem Uyumsuzluğu

Araştırmada yer tamlayıcısı-yüklem uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısı 62’dir. Öğrencilerin, nesne-yüklem uyumsuzluğu türünde yaptıkları anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 5,2’dir. (bkz. Tablo-1)

Yer tamlayıcısı-yüklem uyumsuzluğunun derslere göre hata sayısı dağılımına bakıldığında; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde 32, Sosyal Bilgiler dersinde 17, Türkçe dersinde 13 olduğu görülmektedir. Bu hata sayılarının derslere göre oranı ise, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 8,3, Sosyal Bilgiler 4,9, Türkçe 3,3 şeklindedir. (bkz. Tablo-5)

Örneklem grubumuza ait yazılı kâğıtlarında görülen yer tamlayıcısı-yüklem uyumsuzluğunun altındaki sebeplerin başında, öğrencilerin cümle yapısı ve cümlenin öğeleri konusundaki eksiklikleri ve farkındalık düzeylerinin düşük olmasıdır.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklularından örnekler:

“M. Kemal Atatürk ulusal egemenlikte TBMM’yi açınca...”

“M. Akif burada çalışmadan hazıra konan insanları uyarıp onların...”

“Yani yardım etmesidir.”

“Bazılarını daha iyi görünmek yerine herkese eşit davranılması...”

“Onları döver ve işkence ederlerdi.”

1.8. Sıfat-İsim Uyumsuzluğu

“Bir, her, birçok, birkaç, bir parça, herhangi bir, bazı vb. belirsizlik sıfatlarıyla isimler arasında sık sık uyumsuzluk ortaya çıkmaktadır” (TBMM Ar.Kom.Rap.,2008:65). *Birçok adamlar, her köyler, bir parça elmalar* şeklindeki kullanımlar anlatım bozukluğuna neden olur.

Araştırmada sıfat-isim uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısı 1’dir. Öğrencilerin, nesne-yüklem uyumsuzluğu türünde yaptıkları anlatım

bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 0,1'dir. (bkz. Tablo-1)

Sıfat tamlaması, bir sıfat unsuru ile isim unsurunun anlam ve şekil olarak birbirine bağlanmasıdır. Sıfat tamlaması yanlışları daha çok birden fazla sıfat unsurunun bulunduğu tamlamalarda, sıfatların aynı isimlere bağlanması şeklinde karşımıza çıkar. Bu nedenle sıfat tamlamalarının aynı tamlanana bağlanması anlatım bozukluğuna yol açar. Çünkü tamlananlar, niteliği farklı olduğundan, ortak kullanılamaz. Bu durum daha çok isim tamlamalarıyla sıfat tamlamalarının aynı cümlede kullanılması sırasında görülür.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklularından örnekler:

“Çoğu kadınlar eşleri tarafından dövülürdü.”

1.9. Tamlayan-Tamlanan Uyumsuzluğu

Araştırmada tamlayan-tamlanan uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısı 21'dir. Öğrencilerin, tamlayan-tamlanan uyumsuzluğu türünde yaptıkları anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 1,9'dur. (bkz. Tablo-1)

Tamlayan-tamlanan uyumsuzluğunun derslere göre hata sayısı dağılımına bakıldığında; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde 4, Sosyal Bilgiler dersinde 8, Türkçe dersinde 9 olduğu görülmektedir. Bu hata sayılarının derslere göre oranı ise, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 1,0, Sosyal Bilgiler 2,3, Türkçe 2,3 şeklindedir. (bkz. Tablo-5)

Araştırma kapsamında incelenen yazılı kağıtlarında tamlayan-tamlanan uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğu oranının düşük olduğu görülmektedir. İçinde tamlama olan cümlelerin çoğunda tamlayan-tamlanan uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğunun olduğu görülmüştür. Hata sayısının düşük olması; öğrencilerin tamlama türünde çok az cümle kurmuş olmalarındandır. Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklularından örnekler:

“Ama gece gündüz çalışmasa dostuna yüz karası derdi...”

“Çocuğunun Cumhuriyet için bir şeyler yaptığını anlatmaktadır.”

“Gencinin Cumhuriyet için bir şeyler yaptığını anlatmaktadır.”

“İnsanların çoğunluğu fakir olmazdı.”

“Zekat vererek verdiğin malın fazlasıyla bir şekilde geri sahibine döner.”

1.10. Bağlaç-Yüklem Uyumsuzluğu

Bağlaç-yüklem uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısı 3'dür. Öğrencilerin, tamlayan-tamlanan uyumsuzluğu türünde yaptıkları anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 0,3'dür. (bkz. Tablo-1)

Bağlaçlar tek başlarına anlam taşımaları bile cümlelerde kelime, kelime grupları arasında ve cümlelerin birbirine bağlanması sırasında bağladıkları unsurlar arasında anlam ilişkileri kurarlar.

Bağlaç-yüklem uyumsuzluğunun derslere göre hata sayısı dağılımına bakıldığında; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde hata görülmemektedir. Hata sayısının Sosyal Bilgiler dersinde 1, Türkçe dersinde 2 olduğu görülmektedir. Bu hata sayılarının derslere göre oranı ise, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 0,0 Sosyal Bilgiler 0,3, Türkçe 0,5 şeklindedir. (bkz. Tablo-5)

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklarından örnekler:

“Eğer bu dünyada kimseye muhtaç olmamak gerek...”

“Ne Cumhuriyet ne egemenlik kurulmazdı.”

1.11. Tekrarlar

Bu tür yanlışlar genellikle, aynı sözcüğün Türkçesiyle, yabancı dillerden gelen şeklinin aynı cümle içinde kullanılmasıyla olur. Aynı kökten türemiş sözcüklerin aynı cümle içinde kullanılması da bu tür anlatım bozukluğuna yol açar.

Cümle içindeki tekrarlardan kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısı 79'dur. Öğrencilerin, cümle içindeki tekrarlarından kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 7,0'dır. (bkz. Tablo-1)

Cümle içindeki tekrarlardan kaynaklanan anlatım bozukluğunun derslere

göre hata sayısı dağılımına bakıldığında; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde 24, Sosyal Bilgiler dersinde 20, Türkçe dersinde 35 olduğu görülmektedir. Bu hata sayılarının derslere göre oranı ise, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 6,2, Sosyal Bilgiler 5,8, Türkçe 8,9 şeklindedir. (bkz. Tablo-5)

Tekrarlardan kaynaklanan anlatım bozukluğunun Türkçe dersinde fazla olmasının iki nedeni vardır. Birincisi, en çok cümlenin Türkçe dersinde kurulmasıdır. Tablolardaki veriler de göstermiştir ki, cümle sayısı arttıkça hata sayısı da artmaktadır. İkincisi ise, öğrencilerin diğer derslere kıyasla Türkçe dersinde daha çok yazmaya şartlanmışlıkları bol tekrar yapılmasına neden olmuştur.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklarından örnekler:

“Bence bu ayette şöyle demeyi anlatmaktadır.”

“Bir ulusun milletini toplumda yönetmesidir.”

“Atatürk bu konuya önem verdiği için bu konudaki inkılâplara daha çok önem vermiştir.”

“Ayrıca toplumun okuma-yazma bilmemesi, toplumun ilerlemesi ve aydınlanması zordu.”

“Herkesin kendine ait işi veya mesleği olmalıdır.”

1.12. Çatı Uyumsuzluğu

Çatı uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısı 7’dir. Öğrencilerin, tamlayan-tamlanan uyumsuzluğu türünde yaptıkları anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 0,6’dır. (bkz. Tablo-1)

Çatı ekleri arasında uyumsuzluğun bulunmaması gerekir. Çatı ekleri cümleye rastgele veya karmaşık olarak yerleştirilmemelidir. Özellikle “Birleşik tümcelerde yüklemelerin aynı çatı ile kullanılmaması, anlatım bozukluğuna yol açar”(Bilgin, 2002: 595). Cümle genel olarak tek bir çatıya bağlanmalıdır. Birleşik cümlelerde, yan cümlenin yüklem çatısıyla temel cümlenin yüklem çatısı, etkenlik ve edilgenlik yönünden uyumlu olmalıdır. Aksi halde anlatım bozukluğu kaçınılmazdır.

Araştırmada, çatı uyumsuzluğuna bağlı dil yanlışlarının çoğu fiilimsilerin yer aldığı birleşik cümlelerde görülmektedir. Fiilimsilerin çatı özelliklerinin göz ardı edilmesi yanlışlıkların bu yönde yapılmasına neden olmaktadır.

Türkçe, fiiller bakımından oldukça zengin bir dildir. Türkçenin ana arterlerinden biri de fiillerdir. Böyle bir konunun öğretim yönteminin de iyi belirlenmesi gerekmektedir.

Fiilde çatı, fiiller konusundan bağımsız ele alınamaz. Fiillerin anlam özelliklerinin kavranması fiilde çatının anlaşılması için ön koşuldur. Fiiller gibi ana dili ölçütü, önemli bir konu iyi öğrenilmezse dilin diğer gramer özelliklerinin öğrenilmesinin de bir anlamı olmayacaktır.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklarından örnekler:

“Latin alfabesine geçerek eğitim ve öğretim kolaylaştırılmış.”

“Cumhuriyetin kuruluşunda kadın-erkek, yaşlı genç, fakir-zengin herkes canla başla mücadele edip bize cumhuriyeti ilan etmişlerdir.”

“Millet mektepleri açtı.”

“Türk milleti cumhuriyeti kolay kolay kurmadığını kolay kolayda tek edemeyeceğini anlatılmak istemiş.”

“Türk milleti cumhuriyeti ilan ederek özgürlüğü ve rahat yaşam için her şeyi yapabileceğini dünyaya göstermiştir.”

1.13. Mantık Hataları

Araştırmada mantık hatalarından kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısı 239’dur. Öğrencilerin, mantık hatası türünde yaptıkları anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 21,3’dür. (bkz. Tablo-1)

Mantık hatalarından kaynaklanan anlatım bozukluğunun derslere göre hata sayısı dağılımına bakıldığında; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde 89, Sosyal Bilgiler dersinde 28, Türkçe dersinde 82 olduğu görülmektedir. Bu hata sayılarının derslere göre oranı ise, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 23,0, Sosyal Bilgiler 8,1, Türkçe 20,9 şeklindedir. (bkz. Tablo-5)

Araştırmada en çok yapılan ve en yüksek oranlı anlatım bozukluğu

“mantık hataları’dır. Öğrenciler kurduğu toplam cümle sayısının derslere göre dağılımına bakıldığında; Türkçe 443, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 429, Sosyal Bilgiler 371 olduğu görülmektedir. Araştırmada cümle sayısı ile hata sayısı arasında doğru orantı olduğu saptanmıştır (bkz. Tablo-3). Bu saptamadan hareketle, en çok cümlenin kurulduğu Türkçe ve daha sonra gelen Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde “mantık hatası”ndan kaynaklanan anlatım bozukluğu oranının yüksek olduğu görülmektedir.

Daha önce de belirtildiği gibi öğrencilerin, ‘ne kadar çok yazarsak o kadar yüksek puan alırız’ şartlanması anlatım hatalarının başlıca nedenleri arasındadır. Bu psikolojiyle yazılı sınava giren öğrenci aklına gelen bütün kelimeleri arka arkaya sıralamaktan başka bir şey yapmayacak/yapamayacaktır.

İncelenen yazılı kâğıtlarında, yazının başlangıç bölümünde söylenenlerin unutulup birkaç paragraf sonra tekrarlanması yahut daha önce söylenmiş bir önermenin birkaç paragraf sonra zıddının söylenmesi sıklıkla görülen mantık hatalarındandır. Mantık hataları, olaylara objektif bakamamaktan; olayları geniş bir perspektiften yansıtmak yerine tek yanlı görmekten ve iyi bir gözlem yapamamaktan da kaynaklanmaktadır.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklularından örnekler:

“Boş vaktin ve sağlığın telafisi yoktur.”

“Kur’an gibi okunacak şeyler yapılabilir.”

“Demokrasi hakları buna benzer haklara insanlara zengin fakir yapılmayacak.”

“Eğer bu dünyada zenginsen fakirin yanında, fakirsen zenginin yanında hiç kimsenin işi yoktur.”

“Ulusal egemenlik çocuk bayramını kapsar ve bu da ulusal egemenlik ve çocuk bayramı olur.”

1.14.Zincirleme

“Zincirleme cümle içinde aynı eklerin arka arkaya kullanılması durumudur. Açık bir anlatım bozukluğu olmamakla birlikte zincirleme, kulak tırmalayıcı bir ses bıraktığından anlatım hataları arasında sayılmıştır.” (TBMM Ar. Kom. Rap., 2008: 67)

Araştırmada zincirleme hatalarından kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısı 1'dir. Öğrencilerin, bu hata türünde yaptıkları anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 0,1'dir. (bkz. Tablo-1)

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklularından örnekler:

“Zekat vermek insanlar arasında bağ kurmayı dost olmayı ve yarınlasmayı ve dayanışmayı sağlar.”

1.15. Fiilimsilerin Yanlış Kullanımı

Araştırmada fiilimsilerin yanlış kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısı 24'dür. Öğrencilerin, fiilimsilerin yanlış kullanımı türünde yaptıkları anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 2,1'dir. (bkz. Tablo-1)

Fiilimsilerin yanlış kullanılmasından kaynaklanan anlatım bozukluğunun derslere göre hata sayısı dağılımına bakıldığında; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde 6, Sosyal Bilgiler dersinde 7, Türkçe dersinde 11 olduğu görülmektedir. Bu hata sayılarının derslere göre oranı ise, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 1,6, Sosyal Bilgiler 2,0, Türkçe 2,8, şeklindedir. (bkz. Tablo-5)

Fiilimsilerin yanlış kullanılmasından kaynaklanan anlatım bozukluklarının en önemli sebebi; fiilimsilerin anlam özelliklerinin iyi kavranamamış olmasıdır. Fiilimsilerin isim ve fiil arasında; fiilimsi eklerinin çekim eki ile yapım eki arasında bir özelliğe sahip olması onların anlaşılmasını zorlaştırmaktadır.

Fiilimsilerin eklerden yola çıkarak ve sadece o eki alan kelime dâhilinde öğretilmesi fiilimsilerin anlam boyutunu ikinci plana itmiştir. Bunda “normatif” dil bilgisi anlayışı etkili olmuştur. Hâlbuki fiilimsiler, yüklem olan fiiller gibi anlamsal görevler üstlenmektedir. Fiilimsi öncesinde gelen birçok kelime eklerle fiilimsiye bağlanmaktadır. Bunu kavramayan öğrenci ya fiilimsileri hiç kullanmadan sıradan ifadelerle bütün kelimeleri yükleme bağlayacak ya da fiilimsilere bağlanması gereken kelimeleri yanlış yerlerde kullanarak anlatım bulanıklığına düşecektir.

Yazılı kâğıtlarına bakıldığında öğrencilerin fiilimsilerle kurduğu cümle

sayısı sınırlıdır. Bu sınırlılık, fiilimsi kavramının öğrenilmemiş olması ve fiilimsilerle kurulacak cümlelerin belli bir bilgi ve beceri gerektirmesinden kaynaklansa gerektir. Fiilimsiler öğretilmeden, öğrenciden fiilimsilere dair anlatım bozukluğu yapmamasını beklemek hata olacaktır.

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklularından örnekler:

“Eğer herkes kendi yaptığı yanlışları başkalarının üzerine atılırsa o kişi haksızlığa uğrar.”

“Okurlar eserleri okumaktan zevk alarak okumazlar.”

“Bu dünyada çalışarak mücadele etmesi gerekir.”

“Kadın erkek demeden kırmızı al bayrağı yükselterek cumhuriyeti kurmuşlardır.”

“Bağımsızlık ve ulusunda kendi kendini yönetme yetkisine sahip olmak ulusal egemenliktir.”

1.16. Sözcüğün Yanlış Anlamda Kullanılması

Araştırmada sözcüğün yanlış anlamda kullanılmasından kaynaklanan anlatım bozukluğunun toplam cümle sayısı içindeki (1243) hata sayısı 110’dur. Öğrencilerin, sözcüğün yanlış anlamda kullanılması türünde yaptıkları anlatım bozukluklarının toplam cümle sayısı içindeki oranı ise 9,7’dir. (bkz. Tablo-1)

Sözcüğün yanlış anlamda kullanılmasından kaynaklanan anlatım bozukluğunun derslere göre hata sayısı dağılımına bakıldığında; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde 32, Sosyal Bilgiler dersinde 42, Türkçe dersinde 36 olduğu görülmektedir. Bu hata sayılarının derslere göre oranı ise, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 8,3, Sosyal Bilgiler 12,2, Türkçe 9,2, şeklindedir. (bkz. Tablo-5)

Cümle kuruluşunda sözcüklerin cümleye uyum sağlaması çok önemlidir. Cümlede kullanılan sözcüklerin anlamca birbirlerine uyumlu olmamaları cümlelerin anlamını da anlatımı da bozar.

Kelimeler bazı durumlarda aynı anlam bağı içinde kullanılabilir. Bu da anlam karışıklığına neden olmaktadır. Özellikle “Aynı kökten türemiş ya da anlamca birbirine benzeyen sözcüklerin karıştırıldığı görülmektedir. Bu durum anlatmak istediklerimizin dışında bir anlamın ortaya çıkmasına neden

olmaktadır”(Bilgin, 2002: 582)

Bu alanda öğrencilerin yaptığı anlatım bozuklarından örnekler:

“Arap alfabesi çağımızda bulunsaydı kimse okuyamaz ve dilimiz gelişmemiş olurdu.”

“M. Akif Ersoy burada çalışmadan hazırta konan insanları uyarıp onların sonunda ne olacağını çağrıştırmıştır.”

“Yani bana uymayan insan bin yaşasın der.”

“Eğer bir insan gece gündüz çalışırsa her insanın yüzünde bu insan çalışkandır.”

“Resimde cumhuriyeti kazanmışlar.”

Tablo-2: Cümle Sayısı, Hata Sayısı ile Hata ve Cümle Sayılarının Birbirine Olan Oranının Öğrencilere (Deneklere) Göre Dağılımı

Sıra (Denek) No	Toplam Hata Sayısı	Toplam Cümle Sayısı	Oran (Hata S./Cüm. S.)		Sıra (Denek) No	Toplam Hata Sayısı	Toplam Cümle Sayısı	Oran (Hata S./Cüm. S.)
1	23	22	1,05		26	27	31	0,87
2	16	23	0,70		27	41	31	1,32
3	15	21	0,71		28	39	33	1,18
4	26	19	1,37		29	37	39	0,95
5	27	39	0,69		30	21	26	0,81
6	24	27	0,89		31	33	26	1,27
7	17	37	0,46		32	21	26	0,81
8	16	23	0,70		33	21	28	0,75
9	16	22	0,73		34	18	18	1,00
10	26	13	2,00		35	29	19	1,53
11	17	26	0,65		36	28	25	1,12
12	28	33	0,85		37	31	26	1,19
13	22	35	0,63		38	24	24	1,00
14	18	38	0,47		39	33	36	0,92
15	17	18	0,94		40	13	13	1,00
16	21	27	0,78		41	17	19	0,89
17	10	24	0,42		42	17	17	1,00
18	19	25	0,76		43	21	20	1,05
19	18	15	1,20		44	15	21	0,71
20	18	29	0,62		45	22	18	1,22
21	17	31	0,55		46	22	17	1,29
22	18	26	0,69		47	26	21	1,24
23	36	25	1,44		48	20	20	1,00
24	21	22	0,95		49	27	27	1,00
25	17	22	0,77		50	18	20	0,90
Toplam						1124	1243	0,90

Çalışma kapsamında sınav kâğıtları incelenen 50 öğrencinin Türkçe, Sosyal Bilgiler ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin açık uçlu sorulardan oluşan yazılı sınavlarında cevap olarak toplam 1243 cümle yazdıkları tespit edilmiştir. Söz konusu 1243 cümlede anlatım bozukluğuna ilişkin üç dersin toplamında yapılan hata sayısı ise 1124'tür. Toplam hata sayısının toplam cümle sayısına olan oranında tüm öğrencilerin ortalaması 0,90'dır. Dolayısıyla

ders ayrımı olmaksızın öğrencilerin nerdeyse yazdıkları cümle sayısı kadar anlatım bozukluğu yaptıkları ortaya çıkmıştır. Bazı öğrencilerin yaptığı hata oranı nispeten düşük kalırken birçok öğrencinin yaptığı hata sayısının cevap olarak yazdığı cümle sayısından çok daha fazla olduğu görülmektedir. Cümle sayısına göre en düşük hata oranı 0,71 (44.denek) olurken en yüksek hata oranı 2,00 (10.denek) olarak tespit edilmiştir.

Tablo-3: Toplam Hata, Toplam Cümle Sayısının Derslere Göre Dağılımı

	Toplam Hata		Toplam Cümle	
	Sayı (n)	Oran (%)	Sayı (n)	Oran (%)
Türkçe	387	34,4	443	35,6
Sosyal Bilgiler	344	30,6	371	29,8
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	393	35,0	429	34,5
Genel Toplam	1124	100,0	1243	100,0

Toplam cümle sayılarının derslere dağılımına bakıldığında en çok cümle sayısı 443 ile Türkçe dersinde (%35,6), en az cümle sayısı ise 371 ile Sosyal Bilgiler dersinde (%29,8) görülmektedir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersine ait cümle sayısı ise 429'dur (%34,5). Anlatım ile ilgili yapılan toplam hata sayılarının derslere dağılımına bakıldığında ise en çok hata 393 (%35) ile Din Kültürü dersinde görülse de Türkçe dersinde yapılan hata sayısı 387'dir ve Din Kültürü dersinde yapılan hata sayısına çok yakındır (%34, 4). Buna karşın hata sayısının en az olduğu ders ise Sosyal Bilgiler dersidir. Ancak yukarıda belirtilen hata sayılarına göre değerlendirme yapmak yanlış olur. Çünkü her ne kadar en çok hata sayısı Türkçe, en az hata sayısı Sosyal Bilgiler derslerinde görülse de yine en çok cümle sayısı Türkçe, en az cümle sayısı da Sosyal Bilgiler dersinde görülmektedir. Dolayısıyla doğru değerlendirme yapabilmek için her bir derste yapılan hata sayısının ilgili derse ait cümle sayısına olan oranına bakmak gerekir. Bu oranlar Tablo-4'te verilmiştir.

Tablo-4: Ortalama Hata, Ortalama Cümle Sayısı ve Birbirine Oranı

	Ortalama Hata Sayısı	Ortalama Cümle Sayısı	Hata Sayısının Cümle Sayısına Oranı
Türkçe	7,74	8,86	0,87
Sosyal	6,88	7,42	0,93
Din Kültürü	7,86	8,58	0,92
Üç Dersin Ortalaması	7,49	8,29	0,90

Tablo-4'te hem tüm öğrencilere ait ortalama cümle sayısı hem ortalama hata sayısı hem de hata sayısının cümle sayısına olan oranı verilmiştir. Buna göre incelenen üç dersin yazılı sınavlarında bütün öğrencilerin tüm sorulara verdikleri cevaplarda Türkçe dersinde ortalama 8,86 cümle, Sosyal Bilgiler dersinde ortalama 7,42 cümle, Din Kültürü dersinde ise ortalama 8,58 cümle yazdıkları tespit edilmiştir. Tüm öğrencilerin söz konusu üç dersin sınavında yazdıkları cümle sayısının ortalaması 8,29'dur.

Tüm öğrencilerin her bir ders için anlatımla ilgili yaptığı hata sayısına bakıldığında ise en yüksek hata sayısı ortalaması Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde (7,86) en düşük hata sayısı ortalaması ise Sosyal Bilgiler dersinde (6,88) görülmektedir. Üç derste yapılan hata sayısı ortalaması 7,49'dur. Ancak doğru değerlendirme için asıl doğru veriyi derslere ait toplam hata sayısının toplam cümle sayısına olan oranı sağlamaktadır. Buna göre cümle sayısı bakımından hata oranının en düşük olduğu ders Türkçe (0,87) dersi, en yüksek olduğu ders ise Sosyal Bilgiler (0,93) dersidir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersine ait hata oranı ise 0,92'dir. Dolayısıyla Türkçe dersi ile Sosyal Bilgiler ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleri arasında hata oranı bakımından çok büyük olmasa da 0,05'ten daha büyük bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo-5: Yapılan Anlatım Bozukluklarının Derslere Göre Dağılımı

Anlatım Bozukluğu Sebebi	Din Kültürü		Sosyal Bilgiler		Türkçe		Toplam	
	Sayı (n)	Oran (%)	Sayı (n)	Oran (%)	Sayı (n)	Oran (%)	Sayı (n)	Oran (%)
1. Sözcük ya da eklerin gereksiz kullanılması	31	8,0	35	10,2	43	10,9	109	9,7
2. Sözcük ya da eklerin eksik kullanılması	51	13,2	47	13,7	56	14,2	154	13,7
3. Sözcüklerin yanlış yerde kullanılması	2	0,5	4	1,2	6	1,5	13	1,2
4. Özne-yüklem uyumsuzluğu	43	11,1	34	9,9	70	17,8	147	13,1
5. Nesne-yüklem uyumsuzluğu	65	16,8	33	9,6	20	5,1	118	10,5
6. Zarf-yüklem uyumsuzluğu	7	1,8	22	6,4	7	1,8	36	3,2
7. Yer tamlayıcısı-yüklem uyumsuzluğu	32	8,3	17	4,9	13	3,3	62	5,5
8. Sıfat-isim uyumsuzluğu	0	0,0	0	0,0	1	0,3	1	0,1
9. Tamlayan-tamlanan uyumsuzluğu	4	1,0	8	2,3	9	2,3	21	1,9
10. Bağlaç-yüklem uyumsuzluğu	0	0,0	1	0,3	2	0,5	3	0,3
11. Tekrarlar	24	6,2	20	5,8	35	8,9	79	7,0
12. Çatı uyumsuzluğu	0	0,0	6	1,7	1	0,3	7	0,6
13. Mantık hataları	89	23,0	28	8,1	82	20,9	239	21,3
14. Zincirleme	0	0,0	0	0,0	1	0,3	1	0,1
15. Fiilimsilerin yanlış kullanımı	6	1,6	7	2,0	11	2,8	24	2,1
16. Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması	32	8,3	42	12,2	36	9,2	110	9,8
Toplam Hata	387	100,0	344	100,0	393	100,0	1124	100,0

Derslere göre bakıldığında;

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde en çok yapılan anlatım hatalarının sırasıyla mantık hataları (% 23), nesne-yüklem uyumsuzluğu (%16,8), sözcük ya da eklerin eksik kullanılması (%13,2) ve özne-yüklem uyumsuzluğu (%11,1)

türünden hataların yapıldığı görülmektedir.

Duygu ve düşüncelerini anlatmakta zorlanan öğrenci bu eksikliğini gidermek için ya gereksiz kelimelere başvurmuş ya da çok şey söylemek isterken birçok sözcüğü atlamıştır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde öğrencilerin yazılı ifade yeteneğini geliştirmeye ve ölçmeye yönelik hiçbir çalışmanın yapılmadığı bir vakıadır. Çoktan seçmeli test tekniğinin ölçme aracı olarak kullanıldığı Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinde yazılı anlatıma dayalı hiçbir çalışma yok denecek kadar azdır. Dolayısıyla ölçülmeyen, pekiştirilmeyen, geribildirimi (feedback) olmayan bir davranış sönmeye mahkûmdur.

Öğrencilerin, dili güzel ve etkili kullanmaları açısından Türkçe dersi dışındaki sosyal derslerde yazmaya dayalı kompozisyon çalışmalarının yapılmaması ve sınavlarda imla, noktalama ve anlatım bozukluklarının değerlendirmeye alınmaması yukarıdaki oranların zamanla daha da yükseleceğinin göstergesidir.

Sosyal Bilgiler dersinde ise; en çok yapılan anlatım hataları sırasıyla sözcük ya da eklerin eksik kullanılması (%13,7), sözcüğün yanlış anlamda kullanılması (%12,2), sözcük ya da eklerin gereksiz kullanılması (%10,2), nesne yüklem uyumsuzluğu (%9,9) ve zarf yüklem uyumsuzluğu (%9,7) türündeki hatalardır.

Sosyal Bilgiler dersinin hata verilerine bakıldığında öğrencilerin tek hata türünde yoğunlaşmadıkları görülmektedir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde de olduğu gibi; duygu ve düşüncelerini anlatmakta zorlanan öğrenci bu eksikliğini gidermek için ya gereksiz kelimelere başvurmuş ya da çok şey söylemek isterken birçok sözcüğü atlamıştır. Bunun temel nedeni; öğrencilerin “aktif kelime serveti”nin çok az olmasıdır. Aktif kelime servetinden yoksunluk ise; okuduğunu/dinlediğini anlayamayan, anlasa bile ifade edemeyen bir öğrenci tipolojisi ortaya çıkarmıştır.

Sosyal Bilgiler dersinde de Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde olduğu gibi öğrencilerin yazma becerisini ölçmeye yönelik bir çalışma bulunmamaktadır. Yazma becerisinin ölçme-değerlendirme dışı bırakılması öğrencinin bu becerisinin gelişmemesine neden olacaktır. Bu da yazılı sınavlardaki anlatım bozukluklarının oranını yükseltecektir.

Türkçe dersinde ise en çok yapılan anlatım hatalarının sırasıyla mantık hataları (%20,9), özne-yüklem uyumsuzluğu (%17,8), sözcük ya da eklerin eksik kullanılması (%14,2), sözcük ya da eklerin gereksiz kullanılması (%10,9), sözcüğün yanlış anlamda kullanılması (%9,2) ve tekrarlar (%8,9) olduğu görülmektedir.

Türkçe dışındaki diğer sosyal derslerin yazılı sınavlarında noktalama, imla, anlatım gibi unsurlar değerlendirmeye katılmamaktadır. Bu unsurların değerlendirmeye alınmadığını bilen öğrenci yazılı sınavlarda aklına gelen her şeyi yazmakta, anlatıma önem vermemektedir.

2. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırmada öğrencilerin kurduğu cümle sayısı belirlenmiş ve bu cümlelerdeki anlatım bozukluğu sayısı ve bu anlatım bozukluklarının sebebi tespit edilmeye çalışılmıştır. Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerine ait incelenen yazılı sınav kâğıtlarında üç dersin sınavında da üçer soru sorulmuştur. Gerek sorulardan, gerekse soruların cevapları için bırakılan boş alandan uzun cevaplar beklendiği anlaşılmaktadır. Ancak buna karşın öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplarda çok az cümle kullandığı görülmektedir. Cevaplarda her bir dersin sınavında tüm sorular için kullandıkları toplam cümle sayısı 3 ila 18 arası değişmekle birlikte üç dersin her birisinde tüm sorular için ortalama 8,29 cümle kurdukları tespit edilmiştir. Yine de bu sayının kesin bir değer ifade etmediğini söylememiz gerekir. Çünkü öğrencilerin cümle anlayışı ile Türkçe kurallara uygun, belli ölçülere haiz cümle yapısı arasında büyük farklar görülmektedir. İncelenen yazılı kâğıtlarında cümle sayısını belirlemedeki sorunun temelinde öğrencilerin cümle kavramını tam olarak kavrayamamış olmaları etkilidir. Öğrencilerimizin kurduğu bazı cümleler tek bir yargı bile ifade edemezken, bazıları satırlarca süren tek bir cümleye sığdırılmaya çalışılmış anlamsız ifadelerle doludur.

Elli ilköğretim sekizinci sınıf öğrencisi arasında yapmış olduğumuz incelemeye göre öğrencilerin kurduğu 1243 cümlede 1124 adet anlatım bozukluğuna tespit edilmiştir. Bu anlatım bozukluğu sayısı bozuk cümlelerdeki en baskın dil yanlışından yola çıkılarak tespit edilmiştir. Yazılı kâğıtları incelendiğinde öğrencilerin bir cümlede birden fazla anlatım bozukluğu yaptığı görülmüştür. Bu kâğıtlarda o kadar anlaşılmaz, dil yanlışları dolu cümleyle karşılaştık ki o cümleyi belli bir anlatım bozukluğu içinde incelemek, sınıflandırmak da güç oldu. Tek başına değerlendirildiğinde anlam ve yapı yönüyle hiçbir bozukluk görülmeyen birçok cümle ise paragraf bütünlüğü içinde ele alındığında sorun taşıdığı, paragrafın akışını bozduğu görülmüştür. Kendinden önce ve sonrakilerle uyuşmayan bu tarz cümleleri istatistiksel veriler içinde göstermedik. Eğer çalışmamızda bu ifadeleri de saysaydık olumsuz yönde çok daha yüksek değerlerle karşılaşmamız kaçınılmazdı.

Araştırmamızın verilerine göre ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı sınavlarda yaptıkları anlatım bozukluklarının derslere göre dağılımı şu şekilde görülmektedir:

Yazılı kâğıtlarındaki cümle sayısı bakımından hata oranının en düşük olduğu ders Türkçe (0,87), en yüksek olduğu ders ise Sosyal Bilgilerdir (0,93). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersine ait hata oranı ise 0,92'dir. Dolayısıyla Türkçe dersi ile Sosyal Bilgiler ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleri arasında hata oranı bakımından çok büyük olmasa da 0,05'ten daha büyük bir farkın olduğu görülmektedir. Bu fark çok büyük olmasa da istatistikî olarak anlamlı bir orandır. Bu da tez çalışmamızın hipotezinin doğrulandığını göstermektedir. Yani "ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe, sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi derslerindeki yazılı anlatımları arasında anlatım bozukları açısından fark vardır."

Türkçe dersine ait hata oranının diğer derslere göre nispeten daha düşük olmasının nedeni, çalışmanın daha önceki bölümlerinde de belirtildiği gibi öğrenciler Türkçe dersinde dili daha doğru kullanmaya koşullanıp önem verirken diğer derslerde aynı hassasiyeti göstermemektedir. Bunun temel nedeni Türkçe dışındaki diğer derslerde öğretmenlerin dilin doğru ya da yanlış kullanımını pek önemsememesi ve sorumluluk duymamasıdır.

Bu çalışmadan elde edilen verilere dayanılarak; bundan sonra yapılacak çalışmalara da ışık tutması açısından aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

1. Elde ettiğimiz sonuçlara göre öğrencilerin en çok "mantıksızlık" (hata kodu 13) şeklinde hata yaptığı görülmektedir. Öğrencinin cümleye başlama ama sonunu getirememe eksikliğiyle çok sık karşılaşılmıştır. Duygu ve düşüncelerini anlatmakta zorlanan öğrenci, bu eksikliğini gidermek için sık sık cümle mantığına uymayan, gereksiz, anlamsız kelimelere başvurmaktadır. Bu eksikliğin giderilmesi için Türkçe derslerinde, öğrencilerin kişisel kelime dağarcığının geliştirilmesine yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir.
2. Öğrencilerde sıkça rastlanan diğer bir anlatım bozukluğu ise "Sözcük ya da eklerin eksik kullanılması" (hata kodu 2) şeklinde gözlemlenmektedir. Genellikle "ek eksikliği" şeklinde ortaya çıkan anlatım bozukluklarının önüne geçmek için öğrencilere "sözcük yapısı"nın iyi kavratmak gerekmektedir.
3. Dil bilgisi öğretiminde metin çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Bu

metinlerin seçiminde titiz davranılmalıdır. Dil bilgisi ders kitaplarında yıllarca ihmal edilen “dilın anlam özellikleri”ne ilişkin konular ve üniteler artırılmalıdır. Öğrenciye uydurma dil kuralları değil, Türkçenin mantığına uygun kurallar öğretilmelidir.

4. Yazılı anlatımın, dil becerileri arasında en fazla uygulanmaya ihtiyaç duyulan bir beceri alanı olduğu öğretmenler tarafından iyi bilinmelidir. Temel dil becerilerinden olan konuşma ve dinlemeyi birey, okula gelmeden çok daha önce büyük oranda edinmiş olarak gelir; ancak okuma ve özellikle yazılı anlatım okul kurumuyla birlikte kazandırılıp geliştirilmektedir. Bu açıdan yazma dersi bilgi dersinden ziyade becerisi dersi hüviyetini almalıdır.
5. Özellikle ilköğretimin ikinci kademesindeki sekizinci sınıflarda, bazı becerileri kazanmanın verdiği aşırı güvenin, makul seviyelerde tutulması hem öğretmenler açısından hem de yazılı anlatımdan beklenenler açısından önem arz etmektedir. Bu amaçla bu sorunun giderilmesinde öğrencilerin ergenlik dönemi güdülerinden yararlanılabilir. Öğrencilerin bu dönemdeki psikolojik ve fizyolojik dürtülerinin yazılı anlatıma, özellikle şiir yazma, deneme, öykü türüne, kanalize edilmesi bu sorunların çözümünde faydalı olabilir.
6. 2005 öğretim programı içinde ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerini kapsayan“anlatım bozuklukları” konusuna sınırlı olarak yer verilmiştir. Anlatım bozuklukları gibi genel, dil bilgisi öğretiminin diğer üniteleriyle ilişkili bir konunun sadece belli bir hafta içinde işlenip geçirilmesi yeterli değildir. Bu sebeple Türkçe dersleri işlenirken gerekli konu başlıkları altında, her fırsatta anlatım bozuklukları konusuna değinilmesinde fayda vardır. Program idealist bir anlayışla hazırlanmıştır; ancak ilköğretim sekizinci sınıfta okuyan her öğrencimizin aynı hazır bulunuşluk seviyesinde olmadığı da göz ardı edilmemelidir.
7. Türkçe öğretiminde birçok konuda olduğu gibi anlatım bozukluklarında da şekilci, anlamı ikinci plana iten, ezbere dayalı metotlar izlenmektedir. Hâlbuki metne dayalı, uygulamaya dönük

öğretim metotlarıyla konuya yaklaşmak gerekir. Türkçe öğretiminde amaç, öğrenciye anlatım bozukluklarının neler olduğunu öğretmek değil, anlatım bozukluğu yapmadan nasıl güzel konuşabileceğini ve yazabileceğini öğretmek olmalıdır.

8. Türkçe öğretmenleri Türkçeyi örnek ve özendirici bir şekilde kullanılmalıdır. Bu özellik diğer branş öğretmenleri için de geçerlidir. Böylece öğrenci medyada ve çevresinde gördüğü uydurma dile özenmeyecektir.
9. 2005 müfredat değişikliğinden sonra bütün derslerde Türkçe dahil ölçme aracı olarak çoktan seçmeli test tekniği kullanılmaktadır. Dört temel dil becerisinden ‘yazma’ ve ‘konuşma’ becerisini geliştirmeye yönelik hiçbir özellik taşımayan çoktan seçmeli test tekniği dil becerilerinde çok az kullanılmalı, hatta tamamen kaldırılmalıdır. Türkçe dersi ve anlatıma dayalı diğer sosyal derslerde öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin gelişmesi uygulamalı ve geribildirim olan yazılı anlatım çalışmalarının yapılmasına bağlıdır.
10. Dilin anlatım bozukluklarından arınık kullanılmasında aile ve çevre şartlarının da büyük etkisi vardır. Bu sebeple öğrencide görülen anlatım bozukluklarını giderme yollarını sadece Türkçe derslerinde aramak yanlış olur. Okul dışı şartların da bir şekilde düzeltilmesi gerekmektedir. Bu ise; iyi eğitilmiş, dil bilinci ve sevgisi yüksek vatandaşlarla düzeltilebilir.
11. Araştırma yaptığımız öğrenci grubunun yazılı dildeki yanlışlarını ele almamız tezimizin sınırlılıkları arasındadır. En az yazılı anlatımda olduğu kadar göze çarpan konuşmaya yönelik dil yanlışlarını tezimizde sunamadık. Konuşma ve vurgu konusunda eksik kalan dil eğitimi çalışmalarına daha fazla ağırlık verilmesi gerekmektedir. Çünkü öğrencilerin yazılı kâğıtlarına bakıldığında konuşma dilindeki kelimelerin aynen yazı diline geçtiği görülmektedir. Yazı dilindeki hataların giderilmesi konuşma dilindeki hataların giderilmesine bağlıdır. Bu hatalarının önüne geçmek için Türk Dili’ne uygun dil laboratuvarları kurulmalı ve dil

öğretiminde teknolojinin son imkânlarından faydalanılmalıdır. Toplumsal dil bilinci oluşturma adına; Türkçeyi doğru konuşan, telaffuzu düzgün (haber sunucuları, yazarlar, sanatçılar, bilim adamları, ünlüler, kanaat önderleri) insanlar kitle iletişim araçları aracılığı ile insanlara ulaştırılmalıdır.

12. Türkçeyi yeterli bulmadığı gerekçesiyle yabancı kelimeler kullanarak dilimizi bozan, toplumda farklı görünmeye çalışan, anlamsız, kuralsız, bozuk sözleriyle gündemde kalabilen kişilere karşı öğrencileri bilinçlendirilmelidir. Bu bilinci sağlamak adına kendi kültürel dinamiklerimiz hayata geçirilmeye çalışılmalı ve bunu yaparken de önce kendimiz ve yakın çevremizden başlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adalı, O. (1988). *Ana dili Olarak Türkçe Öğretimi Üzerine*, Türk Dili Dergisi (Dil Öğretim Özel Sayısı), Sayı: 379-380.
- Adıgüzel, M.S. (2004). *Türkçe Öğretim Yöntemleri*, Ankara: Yeryüzü Yayınevi.
- Aksakal, Ö.D. (2004). *İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Ana dili (Türkçe) Eğitimine Etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aksan, D. (1977-1979-2000-2003). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim I*, Ankara: TDK Yayınları.
- Alkan, C. (1992). *Eğitim Ortamlarının Düzenlenmesi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Aydın, M.Z. (1993). *Din Eğitimi Ve Öğretiminde Buldurma (Sokrates) Yöntemi*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Başkan, Ö. (1968). *İnsan Dilinin Doğuşu*, TDAY-Belleten, Ankara: TDK Yayınları.
- Baştürk, M. (2004). *Dil Edinim Kuramları ve Türkçenin Ana dili Olarak Edinimi*, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Beydoğan, H.Ö. (2001). *Dil Öğretim Yaklaşımlarına Göre Çocukta Ana dili Edinimi Gelişimi*, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi(Dil Edinimi ve Öğretimi Özel Sayısı).
- Beyreli, L. ve Diğerleri. (2006). *Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Bilgin, M. (2002). *Anlamdan Anlatıma Türkçemiz*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, Nu: 2874.
- Bozkurt, F. (2004). *Türkiye Türkçesi*, 3. Basım, İstanbul: Kapı Yayıncılık.
- Calp, M. (2005). *Özel Öğretim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi*, Konya: Eğitim Cemiloğlu, M. (2003). *Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi*, Bursa: Alfa Yayınları.
- Çiftçi, M. (1998). *Türkçe Öğretiminde Temel İlkeler*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 1.
- Çulha, M. ve Aynur A. (1987). *Atılganlık Eğitimi Programı*, Psikoloji Dergisi, Sayı 21, Cilt 6.
- Demirel, Ö. (2003). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: PegemA Yayıncılık.

- Demirel, Ö. ve Melek Ş. (2006). *Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin Türkçe Öğretimi*, 7. Baskı, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Demirsar, A. (1985). *Çocuk ve Anne-Baba İlişkileri*, İstanbul: Redhouse Yayınları.
- Dilaçar, A. (1968). *Dil, Diller Ve Dilcik*, Ankara: TDK Yayınları.
- Ekmekçi, F.Ö. (1983). *Yabancı Dil Eğitimi Kavram ve Kapsamı*, Türk Dili (Dil Öğretim Özel Sayısı), Temmuz- Ağustos.
- Ekmekçi, Ö. (1995). *Psikodilbilim*, Adana: Ç.Ü., YAD., İM.
- Eren, H. (1999). *Türkçenin Etimoloji Sözlüğü*, Ankara: Bizim Büro Yayıncılık.
- Ergin, M. (2000). *Üniversiteler İçin Türk Dili*, İstanbul: Bayrak Basım Dağıtım.
- Ergün, M.ve Ali Ö. (1997). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, İstanbul.
- Göğüs, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarda Türkçe ve Yazın Eğitimi*, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Göğüs, B. (1983). *Ana dili Eğitim Programlarının Niteliği*, Türk Dili Dergisi (Dil Öğretimi Özel Sayısı).
- Günşen, A. (2006). *Ölçünlü Türkçede Yerelleşme Sorunu, Türkçenin Çağdaş Sorunları*, İstanbul: Divan Yayınevi.
- Hepçilingirler, F. (2005). *Türkçe : “ Off “*, İstanbul: Everest Yayınları.
- Hubert O. (1994). *Muttersprache-Identitaet-Nation: Sprachliche Bildung Im Spannungsfeld Zwischen Einheimisch Und Remd. Opladen: Westdt. Verlag.* (Aktaran: Cemal Yıldız).
- İlhan, N. (2006). *Çocukların Dil Edinimi, Gelişimi ve Dile Katkıları*, <http://www.manas.kg/pdf/sbdpdf13/makaleler/15.pdf>.
- Kantemir, E. (1997). *Yazılı ve Sözlü Anlatım*, Ankara: Engin Yayınları.
- Karaalioğlu, S.K. (1981). *Yazmak ve Konuşmak Sanatı*, İstanbul: İnkılâp Ve Aka Basımevi.
- Karacan, E. (2000). *Bebeklerde ve Çocuklarda Dil Gelişimi*, Klinik Psikiyatri Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 4.
- Karakuş, İ. (1997). *Çocukta Dil Gelişimi*, Türk Dili Dergisi, Sayı: 544, Nisan.
- Karakuş, İ. (2005). *Türkçe Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi*, Ankara: Can Yayınevi.
- Kavcar, C. ve Ferhan O. (1987). *Türkçe Öğretimi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Koç, N. (2005). *Bilgi Çağında Eğitimin Geleceği*, Çağdaş Eğitim Dergisi, Cilt: 323, Sayı: 2005.

- Korkmaz, Z. (1992-2003). *Gramer Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.
- Kuzu, T.S. (2003). *Eğitim-Öğretim Ortamında Etkili Sözel İletişim*, Millî Eğitim Dergisi, Sayı:158.
- Langacker, R.W. (2006). *Fundamentals Of Linguistic Analysis*, New York: 1968., Aktaran: Demirel, Özcan ve Melek Şahinel, Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin Türkçe Öğretimi, 7. Baskı, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2005). *Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6-8)* Ankara: MEB
- Özbay, M. (2003). *Türkçe Öğretimi Bibliyografyası*, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Saussure, F. De. (1976). *Genel Dil Bilim Dersleri*, (Çev: Berke Vardar), Ankara:Türk Dil Kurumu.
- Sever, S. (2004). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*, 4. Baskı., Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2002). *Eğitim Felsefesi*, (Genişletilmiş 6.Baskı), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şimşek, R. (1993-1997). *Türk Dili 3*, İstanbul: Şimşek Yayınları.
- TBMMM, (2008). *Dil Araştırma Komisyonu Raporu*, (Yayımlanmamış.).
- Tekin, H. (1980). *Okullarımızdaki Türkçe Öğretimi*, Ankara.
- Tural, S. (1998). *Tarihten Destana Akan Duyarlılık*, Ankara: AKM Yayınları.
- Tural, S.K. (1984). *Anadolu ve İlkokullarımızda Ana dili Öğretimi*, Tercüman Gazetesi, Millî Eğitim Sempozyumu Bildirisi.
- Ün A.K. (2003). *Etkili Öğrenme ve Öğretme*, İzmir: Kanyılmaz Matbaası.
- Ünalın, Ş. (2001). *Türkçe Öğretimi*, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Vardar, B. (1980). *Dilbilim ve Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını.
- Varış, F. (1981). *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi.
- Yapıcı, Ş. ve M. (2005). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yay. Kitapevi.
- Yıldız, C. (2003). *Türkçe Öğretiminde Alternatif Yöntemler*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldız, C.ve Diğerleri. (2006). *Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi*, Ankara: PegemA Yayıncılık.

EK: ÖRNEKLEM GRUBUNA AİT YAZILI SINAV KÂĞITLARI

Adı-Soyadı: Bayramiye ÖNER
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Sergilerdim çünkü; Tarafsız bir şekilde olmak insanlar arasında daha iyidir.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Bir devletin kendi kendini yönetmesidir. Herkesin baskıları tarafından yönetilmemesi.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Uygun değildir. Beni sokmayan yılan bin yaşasın uygun değildir. Çünkü haklı olan cezalandırılmadığı için...

Adı-Soyadı:

Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:"İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Bizim için sağlığımızın çok önemli olduğunu sağlığımız olmayınca
hiç bir şeyin önemli olmadığını ve hiçbir zaman boş
vakit geçirmemizin gerektiğini ve bunların bizim için
çok önemli olduğunu ama bizim onların değerini bilemediğimiz
için vaktimizi vurpulemek istiyor.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,

Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Kim ekmek parası kazanmasa
dostunun yüz karası olur. Düşmanın
gözünde maskara olur.

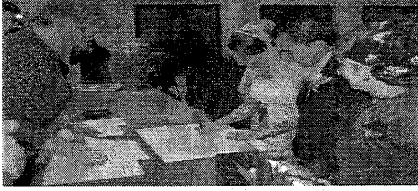
3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız.

Zekat vermek insanların arasında bağ kurmayı
dost olmayı ve yakınlaşmayı ve dayanışmayı sağlar.

Adı-Soyadı:
Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILIA.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadın erkek eşitliği, evlenme başanma haklarına kavuşmuşlardır. Eşitlik sağlanmazdı. Erkekler kadınlardan üstün olurdu.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Cumhuriyeti nasıl zorluklarla kazandığımızı ve cumhuriyetin bizim bağımsızlığımız için çok önemli olduğunu cumhuriyete sahip olmamız gerektiğini ve değerini bilmemiz gerektiğini...

3)1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabesi zor olduğundan eğitim oranı az olduğundan sonuçları okur yazar oranı arttı. Millet mektepleri açtı.

2

Adı-Soyadı: Derya Korta

Sınıfı: 8-a 338

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Evet sergilerdim çünkü eserlerimi oluştururken kahramanların belli özellikleri vardı. Eserlerim herkesin karşısına çıkarılmıyordu. Eserlerimi kerurdum.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Bir ulusun toplumda kendi kendini yönetme. Egemenlik şartsız kayıtsız millettir.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Uygun değildir çünkü bu zamanda, suç başkasına atanır oluyor. Belki bin yıl yaşarken ailemizi zorlar.

Adı-Soyadı: Derya Kartal
Sınıfı: 8-C

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Boş duran insanı Allah sevmaz boş kaldın başka işe koyulursun.
Hz. Muhammed, insanların sağlığına hiç önem vermemeleri; nimetleri, yere göpe atmaları ile bir şey değer vermemeleri'dir.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Yeni insanların çalışmadan evi ekmek getiremez. Çalışan insan her zaman evi ekmek getirebilir.

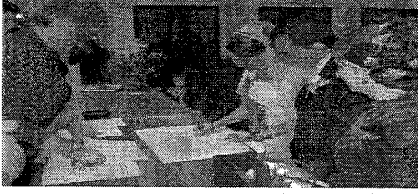
3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat veren insan zengin olması, berece olmaması ve fakir bir insana zekat verebilmesi.

Adı-Soyadı: Derya Kartal
Sınıfı: 8-17

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk medeni kanunu kadınlar seçme ve seçilme hakkı verilmişti. Eğer bu kanun kabul edilme seydi kadınlar oy kullanamazlardı.

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Cumhuriyetin ne zorluklarla kazanıldığı

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Eğitim ve öğretiminin gelişmesi
zor olması

Arap Harflerinin öğrenilmemesi

Eğitim öğretiminin artması millet mektepleri
arıldı

3

Adı-Soyadı: Pınar İNAN
Sınıfı: 81A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Sergilerdim. Eğer taraf tutsaydım zaten okuyucular eserlerimi hep
canlı ve istekli bir şekilde okumazlardı.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Ulusal egemenlik bir milletin bir kuruluşa bağlı değil de kendi
istegi ve kendi iradesiyle hiç bir başka attada kalmadan yaşamak
dır. Atatürk bunu en güzel bir şekilde şu sözleriyle açıklar
mıdır? "Egemenlik kayıtsız şartsız millettir."

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın."
atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

"Her koyun kendi bacağından asılır" sözü uygun ama "Beni sok-
mayan yılan bin yaşasın" sözü uygun değil.

Çünkü her koyun kendi bacağından asılır herkes kendi cezasını
özer. Fakat "beni sokmayan yılan bin yaşarsa o zaman başka-
larına zarar verir.

Adı-Soyadı:
Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Boş zamanımızı iyi değerlendirmeliyiz. Asla geri gelmeyen şey zama
dır. Sağlık ise bize verilen en büyük hazinedir.
Çün sağlıklı olmaz dünyada hiçbir yapacağımız şey ol
maz.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Çalışmayan bir insan dostunun yüzünü kara düzendir.
Düşmanın ise maskarası olur.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

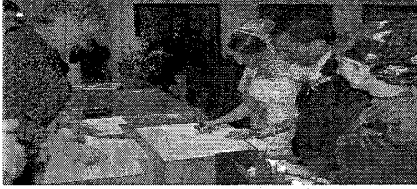
Zekat vermek toplumdaki insanların birbirlerine yardımlaşmalarını
artırır. Ayrıca herkes vergi verir gibi zekat verseydi belki de -
insanların çoğunluğu fakir olmazdı.

Adı-Soyadı:

Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU | T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk medeni kanunu ile kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanındı. Boşanma ve miras hakkı tanındı.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

İnsanların kadın erkek deneden sonra, başla savaştıkları - Cumhuriyeti nasıl bir şekilde kazandıkları.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabesinin okuması ve yazılması zor olduğu için Latin harfleri getirildi. Bunun sonucu olarak iyi oldu. Ülkede okuma yazma oranı yükseldi.

4

Adı-Soyadı: MELİEM TELGÖÇ
Sınıfı: 81A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Aynı tavrı ben de sergilerdim. Çünkü her insanın düşündükleri farklı ve dünyaya bakış açıları farklı. 1

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Tüm milletin kendini yönetmesi egemenliğin baskasının altında kalmadan yönetmesidir. 2

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mü ? Neden ?

Bence ikisinde yanlış bir açıklama çünkü bizim zamanımızda biri işlemediği halde suç alıyor yani baskısının yerine bacak asıyor. 2. er aumle ise sana bir hata yapmaya yapmasın ama o bin yıl içinde emlere dokunacak belki o insanların sainden senin ailen de olacak 1

Adı-Soyadı: M. GURTEPELİ
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Baş zamanlarını en iyi şekilde kullan kullanmayan
eğer boş zamanları o boş vakitlerini ararlar.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Qualıfıta başkalarına muhtaç olan kimsenin
Arkadaşı ondan utanır ama düşmanı ondan
daha fazla güler alay eder.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek sayesinde fakirlerin birleşmesi
zekat verirken onların arasında yardımlaşma
oluyor.

Adı-Soyadı: MELTEM TEKLİOĞU
Sınıfı: 81A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadın erkek eşitliği sağlandı.
Miras hakları verildi. Tek eşlikte çıktı. Eğer bu haklar verilmeseydi kadınlar toplumda hor görülürdü.

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Cumhuriyet fakir bir zamanda kurulmuş cumhuriyet kurmak için kadın erkeklere çalışmaları Cumhuriyet'e katkı sağlamak karşılığında.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Nedeni; Arap harflerinin zor olduğu için.
Sonuç; Okur yazar oranı az olduğundan dolayı okur yazar oranı arttı. Millet mektepleri açıldı.

5

CS:110

Adı-Soyadı: Ayşe KARTAL
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Ne? Neden? 2
Sergilemezdim, neden diye sorarsanız, çünkü bir yazar o hikâyeye yorumunu katarsa okitacı yazmış sayılmaz 13 okunmuş sayılır bunu yazar değil okurlar yapmalı. Bu şekilde yazan yazar benim gözümde yazarlığını kaybetmiş bir yazardır okuyucunun gözünde farklı olabilir. 1 2

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik bence cumhuriyetçiliktir cumhuriyet kurulmadan önce devlet 1 kişi tarafından yönetiliyordu bu kişinin istediği her şey yapılırdı devletin milletin görüşleri farklı olabilirdi ama cumhuriyet gelince devlet kendini yönetmeye başladı. Yani her insan kendi kaderini belirledi yani kendisinin 2 içinde kendi yönetimi var oldu.

Ne? Halihazırda devam ediyor. Ulusal egemenlik bence bu dur
Dünya'da 0 ulusta egemen yanını milletin kendi içinde egemen olmasıdır. 2 2

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Bence bu sözler yanlıştır? Neden diye sorarsanız bir insanın emek alalım o insan başkalarına kafasına yada paylaşmalı insan paylaşılacak yazıyor. yani her koyun kendi bacağından asılrsa aile işleri neden olurdu.

2inci cümle ise Beni sokmayan yılan bin yaşasın dıyenler yanlıdır diyor çünkü seni sokmasada o bin yıl içinde yaşarken onun ailesine veya ula geresin edekilere zarar verse çok kötü olur ben bu fikre katılmıyorum.

13

CS118

Adı-Soyadı: Ayşe KARTAL
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş vaktidir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Boş vaktidir iyi güzel geçirir o boş vaktidi bir dahı düşünme eger boş vaktidini güzel geçirmezsen birgün ama nedenlerde yapmaya alışırın senin bu ama neden cümlelerinden bunlar hayatta hiç iyi olmayan kelimelerdir. Boş vaktid her zaman güzel ve dolu geçmeli. 13 13 2 2

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Bu dünyada kim çalışmada aakalamadın hazıra konursa yani hazır yerse dostunun yanında dalaşmayan utandır.

Ama bunu gören düşman buna çok kötü birşeyde kiracilik yapar Bu dünyada aaklı kazan ye ama asla kimsenin dline düşme eline düşersen sen hazıra yani yemeği olursun. Aaklı ve kazan.

3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

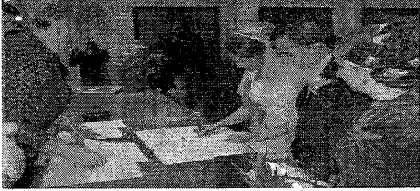
Zekat vermek toplumun dayanışmaya emektir. Zekat vermek ayrımcılığı önler. Zekat her zaman zenginlik fakirlik yalbakıda. Zekat vermek toplumun göre ahlaki olduğu için dayanışmada onun bir meyvesidir. Zekat veren insan zekat alan insanla bir arkadaş bir yoldadır. Zekat barten itibaren akrabadır. İnsan zekat verdikçe güzelleşir. Bağlanmayan etmek kütlenir.

13 13

Adı-Soyadı: Ayşe KARTAL
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk medeni kanunu ile kadın erkek eşitliği sağlanmıştır. Kadının miras içinde hakları verilmesi sağlanmıştır. Eğer kadınlara böyle haklar verilmeseydi kadınlar her yerde hor görülürdü. Kadınlar aynı bir katıksız olmayan insan gibi olurdu. Kafası olmayan insan önüne göre gelen düşünmeyen konuşmayan insan gibi olurdu.

2 2 2

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

13

13

2)

Cumhuriyeti kurarken çok zorluk çekmişler
Cumhuriyeti kurarken kadın erkek demeden yollara düşmüşler.

Cumhuriyeti kurdukları için çok muttular.
Cumhuriyet zamanında devlet geride kalmış
ekonomik çok zor zamanmış

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

nedenleri

Arap Alfabesinin zor olması ve Osmanlı devletinde okur yazar oranının az olmasıdır.

sonuçları

Okur yazar oranı arttı. Millet acaib müllet olmaktan
1 adım uzaklaştı.

6

CS:111

Adı-Soyadı: Mehmet YURT
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A. ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8. SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

2 / Sergilerdim. Ben de yazarlar bir eser orta
ya koyarken tarafsız olmalıydı duygularını

11 Onto ya koymalıdır. Eserini kendisi yorumlamayı
kendisi objektif bir şekilde yazıp yorumlamayı

2 okuyucuya birotmalıdır ancak bu şekilde basarılı olacaktır.
2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik halkın kendi kendisi yönetmesidir
Saltanatın kaldırılmasıyla ulusal egemenliğe bir adım
daha yaklaşmıştır. Atatürk bu konuya önem

11 / verdiği için bu konudaki imkânlara daha çok önem
vermiştir. Türk milletinin ulusal egemenliği hak
ettiğine inandığı için bu konulara büyük
devrimler yapmıştır. Egemenlik kayıtsız şartsız
milletindir sözünde de bu konuya ver-
diği önemi Türk milletine göstermiştir.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın."
atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Ben bu atasözüne hiç katılmıyorum.
ben bu hiç uygun değildir. Mesela bir sınıfta
bir kişi bir suç işler ama ceza bütün sınıfa
ceker. Bazı atasözleri yol göstericidir ama
bu atasözleri tam tersine yol göstermez

Her koyun kendi bacağından asılmalı herkes
birbirine yardım etmeli bütün insanlar
yardımlaşma ve dayanışma içerisinde olmalıdır

Her birbirine yardım ederek ülkemizdeki bütün
sorunları çözmelidir. Herkes buna yardımcı ol-
malıdır. 1

7 Neşe

Adı-Soyadı: Mehmet YURT
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Peygamberimiz ve Kur'an mealinde vakit'in ne kadar değerli olduğunu vurgulamak iste mislerdir. Vaktimizi hiç boş harcamamalıyız. Zaman hirsız olan teknoloji aletlerinden uzak durmalıyız. Bilgisayar, televizyon, internet gibi aletleri boş kullanmamalıyız.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Hiç kimseye rezil olmamak için çalışmamalıdır. İnsan eline çocuk çalışana baktık için çalışmalıdır. Zülm et parası kazanmalıdır düşmanları nişanmalıdır.

2

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

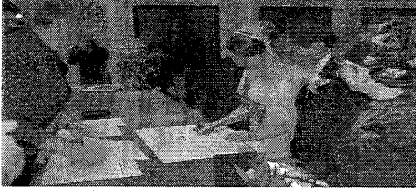
Zekat vermek kişi için ve toplum için çok önemlidir. Kişiyi molını Allaha şükretmek için ve topluma çok faydası vardır. Hirsızlığı azaltır, zenginlerle fakirler arasındaki farkı azaltır.

2

Adı-Soyadı: Mehmet YURT
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk Medeni Kanunu ile; Kadınlara istedikleri meslekte çalışma, sivilite, kadınlar ve Enteliler aynı haklara sahip oldu, kadınlar boşanma hakkına sahip oldu. Bu haklarla Hatırlık ilkesi gerçekleşti

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Cumhuriyetin zor şartlarda kurulduğunu Türk milleti Cumhuriyeti kolay kolay kurmadığını kolay kolayda terk edemeyeceğini 2 onotılmak istemiş, Cumhuriyeti Türk milleti birliğe ve beraberliğe için de kazanmıştır

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Okumak ve öğrenmek zordu. sadece belli kişiler biliyordu. Ülkede sadece %10 luk bir kısım biliyordu. Ama Latin harflerinin kabulü ile okumak kolaylaştı daha çok kişi öğrendi. %70 luk oran çıktı

7

25/14

Adı-Soyadı: Sariye Demir
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilemiydiniz? Neden ?

2- Yazar eserlerini yazarken tarafsız olmalıdır. Olaylara objektif bakmalıdır. Eserlerine kendi düşüncelerini katmamalıdır. Bu şekilde geniş bir okuyucu kitleye seslenir. Burdan dolayı sergilerim. - 2

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik halkın yönetiminde söz sahibi olmasıdır. Osmanlı devletinde egemenlik halka ait değildi. Burdan dolayı halk yönetiminde söz sahibi değildi. Bu durum şu an devam etmez. Türkiye'de egemenlik diye bir şey olmaz. Şu an egemenlik var ve özgürlük içinde yaşıyoruz.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

13- Hayır; çünkü insanlar birbirleri ile dayanışma içinde olmalıdır. Eğer bunlar gerçekte uygulanırsa insanlar arasında iletişim, yardımlaşma, dayanışma ve barış ortamı olmazdı. İnsanlar sadece kendisi düşünmelidir. Başkalarının haklarını da korumalıdır.

Adı-Soyadı: Saniye Demire
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Boş vakitlerimizi bir şeyler yaparak geçirmenizi gerektiğini ve sağlığın değerini bilmeliyiz. Ana ne yazık ki insanlar bunların değerini bilmiyor ve anlamıyor. Eğer insanlar boş vakitlerini kitap okuyarak geçirse toplumlar daha kültürlü hale gelir.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,

Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

İnsanlar kendi ihtiyacını kendisi karşılamalıdır. Kendi ihtiyacını kendisi karşılayan kişi başkalarına muhtaç olmaz ve zor durumda kalmaz. Başkalarından beklentileri olan kişiler toplum içinde sevilmeyen ve istenmeyen kişilerdir. Sağlığı yerinde olan kişi ne olursa olsun kazancını sağlamalıdır.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek insanların arasındaki dayanışmayı artırır. Zekat vermek insanların hayatına daha anlamlı bakmalarını sağlar. Zengin insanların fakirlere yardım etmesiyle arasındaki sınıf farkı biraz olsun azalır. Bu sayede insanların kendisi

Adı-Soyadı: Seriye Demirel
Sınıfı: 8-A

CS/12

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILIA.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU | T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlara mısas hakları, boşanma hakkı, nikah kıyma gibi hakları verilmiştir. Bu sayede kadın-erkek eşitliği sağlanmıştı. Kadınlara yapılan haksızlıklar ortadan kalkmıştır. Medeni kanunla birlikte Türkiye çağdaşlaşmak için önemli bir adım atmıştır.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Türk milleti bağımsızlığı için kadın-erkek deneden savaşıp Cumhuriyeti ilan etmiştir. Türk milleti Cumhuriyeti ilan ederek özgürlüğü ve rahat yaşam için her şeyi yapabileceğini dünyaya göstermiştir. Biz öğrencilerin işleri görevi vardır. O da Cumhuriyeti sonsuza kadar yaşatmalıyız.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap harfleri öğrenilmesi kolay olmayan zor bir dildir. Bunun dolayı insanlığın bu dili öğrenmesi kolay değildir. Ayrıca toplumun okuma-yazma bilmesini, toplumun ilerlemesi ve aydınlanması zordur. Latin harflerine geçildikten sonra toplumun okuma-yazma olanı artmış ve Türk kültürüne katkı yapmıştır.

(8)

5.6

Adı-Soyadı: MEDİNE DEMİR
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Ben bir yazar olsaydım aynı tavrı sergilerdim. 2
Çünkü; Taraf tutsaydım okuyucularım beğenmez
ve okumazlardı. / Neji? 2

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Bir toplumun veya milletin bir yere
bağlı değil de kendi istegi ve iradesiyle
hiç bir baskı altında kalmadan yaşamasıdır.
1

"EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR." K. ATATÜRK

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın."
atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Yukarıdaki atasözleri; yaşantımıza uygun.

Çünkü; Herkes kendi aile ve çevresiyle sorumludur.

"Beni" hiç bir konuda, köstülemeyen, bana
dokunmayan herkes mutlu yaşasın diyor. 13

Adı-Soyadı: MEDİNE DEMİR
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ. MUHAMMED:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vaktidir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

HZ. MUHAMMED yukarıdaki mealinde boş vaktin

ve sağlığın insanların için ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. Boş vaktin ve sağlığın telafisi yoktur. Zaman bir defa değerlendirilebilir, sağlıksızdır.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Herkesin kendine ait işi veya mesleği olmalıdır. İnsanlar ancak çalışarak, caba sarfederek bir yere gelebilirler. Çalışan insan her yerde sevilir. Çalışarak topluma katkıda bulunur. Çalışmayan insan ise hiç kimse tarafından sevilmez ve sayılmaz.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vererek fakirlik ortadan kalkar. İnsanlar arasında sıkı bir bağ oluşur.

Zekat vererek, verdiğin malın faydasıyla bir şekilde geri sahibine döner.

Adı-Soyadı: MEDİNE DEMİR
Sınıfı: 8-A

es. 6

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk Medeni kanunu ile kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanındı. Boşanma ve miras hakkı tanındı. 2

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Cumhuriyeti kolaylıkla kurulmamıştır. 2
İmkansızlıklara rağmen, bin bir güçle zorluklarla Atatürk önderliğinde kurulmuştur.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Latin alfabesine geçerek eğitim ve öğretim kolaylaştırılmıştır. 12

Okur yazar oranı arttı. 2

9

5/10

Adı-Soyadı: Nese Çantürk
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

5/ Sergilerdim. Çünkü benim tarafsız olarak kahramanlarımı sunmam okuyucuya saygımı gösterir. Zaten okuyucu eseri okuduktan, kahramanları gözünde canlandırıldıkça kendisi kahramanlara anlam yükleyecektir. 1

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Bir milletin kendi kaderini kendi eline almasıdır. Ulusal egemenliktir. Binlerce yıldır tek kişinin yönetimi denilen milletin kurtuluşudur. 1

Olması gereken; qeo bile kalın ve devlet rejimi dir ulusal egemenlik //

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Bu sözler toplumsal hayatı yaratan sözlerdir. Bizim kültürümüz, inancımıza ters olan durumlardır bu sözler. Bizim kültürümüzde, dinimizde yardımlaşma vardır paylaşma vardır. 2

10

Adı-Soyadı: Nese Cantur
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul."(İnşirah)

Hz.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

İnsanlar devamlı olarak çalışkan olmalıdır berce.
Zaten dinimiz devamlı olarak çalışmayı emreder.
Bugün müslüman ülkelerin geri kalması berce bi-
reder tembelliklerinden kaynaklanıyor.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

İnsan dünya malını çok sevmemeli ama dün-
yada da hiç kimseye el açmamalı berce, İnsan
ailesinin geçimini sağlamak ve hiç kimseye muh-
tacı olmamalı berce çalışmalı.

3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

İslam dininin toplumsal hayatı düzenle-
yen belkide en önemli şartıdır zekat. Paylaş-
may teşvik eder. Bu da toplumda kısırcılı-
ğı, hasetliliği, fakirliği azaltır.

Adı-Soyadı: Nese Çoşkun
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Önceden kadınlar belirli haklara sahip değillermiş. Evlere hapis olmuşlar. Ancak medeni kanunla beraber kadın erkek eşitliği sağlanmış ve kadın toplumdaki yemi almıştır.

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Türk milleti kadını erkeği yaslılığı, en el hep birlikte bağımsızlığını kazanmış ve cumhuriyeti kurmuştur.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Önceden okuma yazma bir ayrıcalıktı. Arap alfabesini öğrenmek zordu. Bu yüzden Arap alfabesi bırakıldı ve Latin alfabesine geçildi.

10

CS:6

Adı-Soyadı: Pınar KARTAL
Sınıfı: 7/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Tarafsız olarak yapmam gerekiyor. Çünkü bir günde bana öyle yapan olacağını biliyorum.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

"Ulusal egemenlik" kavramı bir milletin egemen şekilde yaşamasıdır. Bir milletin egemen şekilde yaşamasında seçme ve seçilme hakkının olmasıdır.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Bizim kültürümüz bu atasözleri uygun değil. Çünkü bizim İslam dinine göre herkese yardımcı olmamız, kendimizin çıkarları için yalan söylememiz gerektiğini bilmemiz gerekir.

Adı-Soyadı: Pınar KARTAL
Sınıfı: 71A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Boş vakitlerin iyi değerlendirilmesini ve boş vakitlerin sağlık kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. - Nerede - 7

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

insanın gelişmesi gerektiğini kimseye muhtaç olmaması - Nerede? - 7

olmaması - vurgular.

1 2 1
1 3

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

4/ Toplumsal dayanışmayı güçlendirir. Zengin ve fakir'in arasındaki maddi değeri azaltır.

Adı-Soyadı: Arar KARTAL
Sınıfı: 71A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILIA.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU | T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınların meslek sahibi olma olasılığı
olmazdı, Kadınların yasantıları çok kötü bir
şekilde ilerledi.

2)

Yandaki resmi
inceleyerek,
Cumhuriyetimizin
kuruluşuyla ilgili
düşüncelerinizi
alttaki boşluğa
yazınız.

Cumhuriyetin kazanılması çok büyük şartlarla
kazanıldığını ve herkesin cumhuriyetin kazanılma-
sına herkes yardımcı olmuştur.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin
alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını
açıklayınız?

Arap harflerin zor olmasından ve insanların
okuma yazma oranı daha düşük olduğundan dolayı
Arap harflerinin yanına Latin alfabesi kullanılmıştır.

11

CS 11

Adı-Soyadı: Sule YILMAZ

Sınıfı: 8/B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Kahramanların objektif olarak aktarılmasına katılmıyorum. Yazarlar bence okuyucuya vermedidir. Yoksa yazar kendi duygularını katmadıkça bence o kitabın içi boş demektir. Haya?

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

T.B.M.M.'nin açılmasıyla başlayan bir süreçtir. Halkın cesaretini gösterip artık yönetimi eline almasıdır. İnsan hokye özerkliklerinin gelişmesidir ulusal egemenlik.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Bu sözler bugün toplumumuzun içinde bulunduğu durumu gösteriyor. İnsanlardaki bencilik ve umursamazlığı gösteriyor. İnsanlarımızın ne kadar yalnızlaştırıldığını gösteriyor.

Bence herkes birbirini sevmeli, yardımına koşmalı. O zaman hayet yaşayacak bir hayat olur.

Adı-Soyadı: ŞULE YILMAZ

Sınıfı: 8/B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Tembellik insana hele hele bir müslmana yakışmayan bir tavrıdır, İnsan üretken olmalıdır, Peygamberimiz dün ile (bugünü esit olan zarardır buyurmuştur.

16

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Eliş tutan herkesin çalışması gerekliliği ortaya koy-
mustur. İnsan her daim çalışmalıdır, Dünyalık geçim-
ni kazanmalıdır, Hiç kimseye el acematmalıdır.

4

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Eğer zekat olmasaydı bugün fakirlik oranı daha fazla
14, hırsızlık oranı daha fazla olurdu, Zenginle fakir or-
nasındaki uçurum/hergün biraz daha artardı.

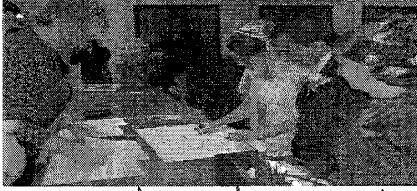
16

Adı-Soyadı: SULE YILMAZ

Sınıfı: 8/B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Medeni kanun olmasaydı bugün kadınlarımız istediği meslekte çalışamaz, miras alamaz, resmi nikah yapamaz, şahit olamazdı. Bu toplumda bir takım sorunlar oluyordu.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

7'den 77'ye herkesin fedakarlığıyla, özveriyle kurulmuştur cumhuriyet. Kadınlar muhimmat taşıyor, erkekler cepheye savaşmış onurlu mücadeleye böylelikle ta zanılmıştır.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Bugün biz okumayı kolayca öğrenebiliyoruz. Harf inkılabı sayesinde. Arapçayı öğrenmek zordu. Ama bu alfabeyi öğrenmek kolay.

12

Adı-Soyadı: Sibel KURT
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU/8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

5 / Evet sergilerim. Çünkü eserlerdeki kahramanlar tarafsız olarak okurların karşısına çıkarsa, okurlar eserleri daha zevkli bir şekilde okurlar. Ama eğer kahramanlar taraflı olarak okurların karşısına çıkarsa; okurlar eserleri okumaktan zevk almazlar.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız. 15
Ulusal egemenlik halkın kendi kendisini yönetme-
sidir. Herkesin kaderini kendi kendine geçirmesidir.
Cumhuriyetle beraber halk hakim olmuştur.
Herkes özgürlük içinde ve serbest şekilde hare-
ket etmeleridir.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın."
atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

7 / Uygunudur. Çünkü; bu atasözlerinde herkesin kendi yaptığı hataları ve kötülüklerinin cezasını çekeceğini anlatıyor. Eğer herkes kendi yaptığı yanlışları başkalarının üzerine atılırsa o kişi haksızlığa uğrar. Bu da doğru bir şey değildir. Çünkü için herkes yaptığı yanlışlıklarının hatasını kendi çekerse haksızlık olmaz. Böylece herkes kendi yaptığı yanlışları ders çıkarır.

Adı-Soyadı: Sibel KILIÇ
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:"İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Eğer bir işin yoksa boş kalma diğer bir işe
başla. Her gün yeni bir şey öğren. İnsanlar sağlığın
ve boş vaktin değerini bilmezler. Sende onları
dan olma ve sağlığın da, boş vaktinin de değerini
bil. Başına zaman kaybetmemek vurgulanıyor.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Bu dünyada çalışarak mücadele etmesi gere-
kir. Yoksa düşmanına bile muhtaç olur. Onun için
çalışarak ekmek parasını kazansın ve düşmanına
bile yüz karası olmasın.

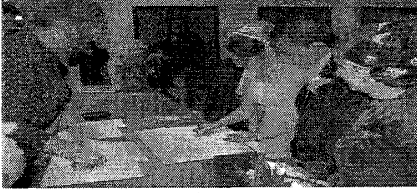
3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek toplumda dayanışmayı ve yardımlaşmayı
arttırır. Çünkü; zekat vermek, ihtiyacı olanların ihtiyaçlarını
karşılar. O kişiler bu duruma çok sevinir ve mutlu dur. Bu da
insanlar arasında sevgiyi, dayanışmayı ve yardımlaşmayı
arttırır. Ayrıca dine göre de zekat vermek büyük bir
iyiliktir.

Adı-Soyadı: ŞİBEL KLART
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlar serbestçe özgürlük haklarına kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi kadınları kimse saymazdı. Kadınların özgürlüklerini serbestçe kullananlardı.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Türklerin Cumhuriyeti hep beraber, birlik olarak ve mücadeleye ederek kurmuşlardır. Kadın erkek demeden kınımlı al bayrağı yükselterek Cumhuriyeti kurmuşlardır. Cumhuriyeti kurmak için durmadan, yılmadan mücadele etmişlerdir.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabelerini okumak çok zordu. Onun için kişilerin okuma-yazması yoktu. Ama Latin alfabesini okumak kolaydı. Bunun sonucunda okuma-yazmayı herkes bilmeye ve öğrenmeye başladı.

13

CS: 12

Adı-Soyadı: Ünzile GÜLEÇ
Sınıfı: 81A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağımız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

5/ Evet sergilerdim. Çünkü tarafsız bir şekilde çıkarılabilecekleri insanlara o düzen örnek olur. İnsanlarda taraf tutmaktan vaz geçerler

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

İnsanların kendini yönetmesidir. Kaderlerini kendileri seçmeleridir. Cumhuriyetin ilan edilmesi ile insanların kendilerinin oy atma hakkı vardır. Cumhuriyetin berahurunda gelmesi ile insanlar seçme ve seçilme haklarına sahip olmuşlardır. İnsanlar özgürce yaşamaya hak kazanmışlardır.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Herkes kendi suçunu çekmeli. Şu zengin bunun yerine fakir cebinin denmiyor herkes eşit haklara sahip bu yüzden herkes kendi cezasını çekecek. İnsanlar arasındaki ilişkileri herkes kendi yaptığı şeyleri sadece onları değil çevresindekileri ilgilendirmez insanlar arası ilişkilere kimse karışmas Başkalarına bulastırın.

Adı-Soyadı: Ünzile GÜLEÇ
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ. MUHAMMED:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Boş zamanlarımız iyi geçirmeliyiz çünkü Allah boş duru
sevmez işin bitince illahı atmanın gerekir ama oturur be
kifay. Kur'an gibi okunacak şeyler yapılabilir. Sağlığımıza da
dikkat etmeliyiz. Dinleneceğiz ama yeterince onları da
okuyarak yada dinlenerek yapılacak işleri yapabiliriz.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

İnsanlar çalışacak, ekmek bulacak, çalışmasa o kişi
para için kötü yollara sapacak. İnsanlar çalışarak ekmek
parası kazanıyor.

İnsanın dostu olmasa düşmanı onunla eğlenirler
bu yüzden insanlar düşman değil dost kazanmalı. \perp
Bunuda şöyle söylerler dostun yüz karası düşmanın
maskarası gibi sözlerle ifa ederler.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Çünkü insanlar arası dayanışma ve toplumla iç içe ve
insanlar arası sevgi, saygı, dayanışma halinde oluyorlar.
Bu yüzden insanlar daima arkadaş dost olarak kalıyorlar.

Adı-Soyadı: Ünzile GÜLEÇ
Sınıfı: 8/A

05/10

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILIA.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

İnsanların medeni durumunu anlaşılmadı kimin çocuğu var kimin yok ve sayım yaparken insanları Medeni durumunu anlaşılması zor olurdu. Türk Medeni kanun çıkarılarak erkek kadın eşit haklara sahip oldu. Kimse kimsenin kölesi değil herkesin hakları var. -2 Sen kadınsın evden dışarı çıkamazsın diyemiyorlar artık. 04

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki başlığa yazınız.

2)

Demokrasi hakları buna benzer haklara insanlara zengin fakir ayrımcılığı yapılmayacak. Bunun gibi bir sını haklara sahip olacaklar. 13 13

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabelerini okumak zordur. Yeni alfabenin gelmesi ile okur yazarlık artmıştır. İnsanlarda da okur yazar artmıştır. Yeni alfabe gelmesi ile okur yazarlar artmıştır.

Adı-Soyadı: Sibel ÖNER
Sınıfı: 81A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU/8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Evet sergiledim. Çünkü taraf tutan yazarların kitabı önemini sıradan kaybeder. Ölümsüz bir kitap taraf tutmayan okuyuculara taraf tutmayan bir kitap olmalıdır. Taraf tutmak rekabeti ortaya çıkarır. Tarafsız bir kitabın güzel kitabı sineğidir.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik halkın kendi kendini yönetmesidir. Cumhuriyetle beraber Türkiye'de hakim olmuştur. Ulusal egemenlik ile beraber halk artık kendi kendini yönetmeye başlamıştır. Ulusal egemenlik ile beraber halk kendi temsilcilerini kendi seçmiş ve kimin yönetmesini istediye onu seçmeye başlamışlardır. Ulusal egemenlik ile beraber demokrasi gelmiştir.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Uygundur çünkü; herkes kendi işlediği suçun cezasını çeker. Ne yapmışsa yaptığı şeyin cezasını o çekmektedir. "Ö bir atasözüne gelince sen bir insano dokunmazsan o insan sana hiç bir şey yapmaz Hayat böyledir. Bu atasözleri hayata uygun olmasaydı söylenmezdi. Bu atasözlerine uygun örnekleri hayatın her yerinde görebilirsiniz.

Adı-Soyadı: Sibel ÖNER
Sınıfı: 8A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Yukarıda boş vaktin çok iyi değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. İnsanlar boş vakitlerini çok iyi kullanmadıklarını ve değerini bilmediğini anlatıyor. İyi değerlendirmediğimiz boş vakitler bizim için bir zarardır. Bu zarara girmeyi engellemeliyiz.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Yukarıdaki düşünce de anlatılmak istenen :
Dünyadaki her bir insan kendi emeğiyle ekmeğini getirmesee dostu artık onadost gözüyle bakmaz düşmanı ise küğümseyerek maskaraya alır. Onun için herkes çalışmalıdır. Hem dostunun yüzünü ke ra kırmamak için hem de düşmanın maskarası olmamak için.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek hem zekatı veren kişi hem de zekatı verdiği kişi için çok önemlidir. İnsanlar bir birine zekat vermesi zengin ve fakir sınıfının ortaya çıkmasını engeller ve insanlar arasında bölünemeyecek bir dayanışma kalkanı oluşturur ve insanlar arasındaki bağlar çok güçlü olur hem de insanlara yardım etmiş olurlar.

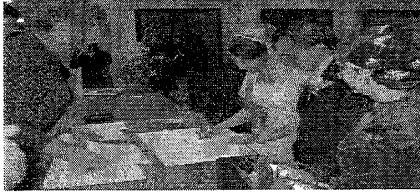
14

CS113

Adı-Soyadı: Sibel ÖNER
Sınıfı: 81A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C.
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

4- Başta kadın erkek eşitliği olmazdı. Kadınlar yönetiminde söz sahibi olmazdı. Kadınlara ezilme edilirdi. Mal gibi alınıp satılırlardı. Kadınların namusu korunmazdı ve kadınlara resmi nikah yapılmazdı. Kadınların hiç bir hakkı olmazdı ve kadınlara her zaman ezilirdi.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Yukarıdaki resimde bize anlatılmak istenen Tür milletinin, Türk insanların dayanışmayla, yürekleriyle kendilerinin kazandığını anlatıyor. Hepsinin bir olup cumhuriyeti kazandık diyorlar. Türk milletinin dayanışmayla yapamayacağı hiçbir şey yoktur.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabesini öğrenmek çok zordu. Onun için çoğu kişinin okuma-yazması yoktu. Latin alfabesiyle beraber okuma-yazma oranı arttı.

15

5/6

Adı-Soyadı: Fatma ÖNER

Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Evet bende tarafsızca yaparım. Çünkü bir eserime nosrl önem veriyosam diğer eserlerimde aynı şekilde önem verirrim.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Bir toplumun ve yohatta milletin kendi üzerlerini de kendilerinin yönetimi amacı yani kendi kendilerini yönetmesidir.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Tabiki yaşantımıza uygundur herkes kendine ve ailesine sorumludur. Yani yukarıda şunu demek istiyor. Bana kim dokunmazsa kim uymazda...
Bu dünyada bin yaşasın ve mutlu yaşasın demişti — 4

15

Adı-Soyadı:
Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

- 1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)
Hz.Muhammed:"İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş
vakittir."
Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Boş kolanları Allah sevmez. Sağlık olmadanda hiç bir şey
olmaz. Zamanı geri getiremezsin o yüzden zamanını
boş geçirtme denmiştir. - Herende? 1/7

- 2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Kim kazansa konorsa bu dünyada Dostunun yüz
karası düşmanın maskarasıdır demes. - Kim? 1/4

- 3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat verilince insanlara hem yardım ediliyor.
hem kendimize sevap yazılıyor. - 4

Kita kazandı? 4

Adı-Soyadı:
Sınıfı:

5.7

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Resmi nikah yapmalarına hak verilmiştir. - 2
Eğer bunlar olmasaydı kadınları erkekler istedikleri gibi olurlar istedikleri gibi başarlırdı. Bunlar olmadığı için kadın erkek eşitliğide var. ve miras hakları da var. / 4

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Cumhuriyetimizi insanlarımızı kabul ederek destek göstererek ve savaşarak kazanmışlardır.

16

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabesi zor olduğundan okuma oranı az olduğundan Latin alfabesi çıkarılmıştır. Böylece millet mektepleri açıldı. / 11

16

03.7

Adı-Soyadı: Ali Güler
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Yazar kitabında objektif yapmalıdır, kendisi tarafsız yapmalıdır ve tarafsız olmalıdır.
16 13

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Halkın kendi kendisini yönetmesidir. Saltanatın kaldırılması ulusal egemenlik 23 Nisan 1920'de kurulmuş ve bunu bütün hokuklara armağan etmiştir. → 4 15

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Her koyun kendi bacağından asılmaz - insanlar birbirine yardım etmesidir. → 2 4

Beni sokmayan bir insana bin yıl dua ederim ve hep onun iyiliğini isterim.

Adı-Soyadı: Ali Güler
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş vaktidir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Kur'an = Boş kaldın mı, hemen bir iş yap ve boş durma ve bir iş yolda - 4
kitap oku

HZ Muhammed: İnsanlar kendi sağlığını ve boş vaktlerini
hiç değerlendirmez ve sağlığa dikkat etmezdir.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Herkes Ekmek parasını kazanmak zorundadır.
Kimse kimseye muhtaç olmamalıdır.
ve herkes kendisi bir işin elinden tutul ellinden
geleni yapmalıdır.

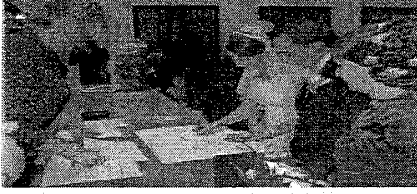
3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

zekat vermek insanlara farz dir ama maddi durumu - 5
iyi olanlar verebilir maddi durumu iyi olmayanlar zekat
veremezler

Adı-Soyadı: Ali Güler
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

İstediği meslekte çalışma, istediği işe girme,
boşanma, kadın erkek eşitliği, miras alma - 13

Yandaki resmi
inceleyerek,
Cumhuriyetimizin
kuruluşuyla ilgili
düşüncelerinizi
alttaki boşluğa
yazınız.

2)

Cumhuriyeti Türk Milleti salt karaman kararıdır.
Nice zorluklarla östesinden gelerek Türkiye Cumhuriyetini
kurmuş ve karamanmıştır. - 4

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin
alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını
açıklayınız?

Arap Alfabetini öğrenmesi zordu. Bu yüzden Latin
Alfabetini gıkarıtılaf.

17

09/18

Adı-Soyadı: Sevilay Barak

Sınıfı: 8-C

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Yazar kesinlikle tarafsız olmalıdır. Çünkü taraflı yazılan bir kitap zamanla önemini yitirebilir. Okuyan insan biraz yorum lama gücüne sahip olmalıdır. -5

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

23 Nisan 1923 tarihi bizim için önemli çünkü egemenlik millete halka geçti. Monarşi bitti demokrasi geldi. Yasayıp yaratmak bizim görevidir.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

İnsanlar yaptıkları işlerde dikkatli olmak gerekir. Hata yapar, bizde o zaman hata yapan insana yardım etmeliyiz.

Adı-Soyadı: Sevilay BAYRAK
Sınıfı: B-C

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:"İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Üretmeyen, çalışmayan insan boş insandır.
İnsan çalışmalı boş olmamalıdır, zaten üreten
insan hayattan silinmez, mutlu olur.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Çok para kazanmak önemli değil önemli olan
geciktirici seğireyecek kadar para kazanmak.-2
Bu için insan çalışmalı kimsese muhtac olmama
11.-2

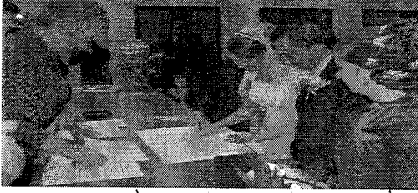
3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

İnsanlar vermeyi bilmeli, Yardımlaşmayı bilmeli
Müslüman müslümanın karesidir ilkesiyle değermek

Adı-Soyadı: Sarılay BAYRAK
Sınıfı: B-C

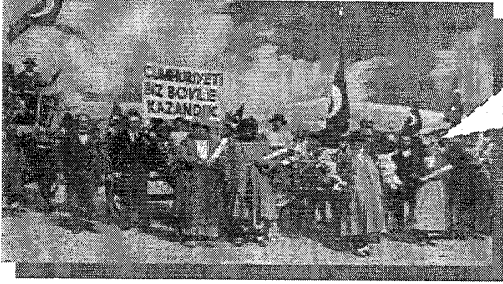
2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlarla erkeklerin eşit olmasını sağlayan bu kanundur. Atatürk kadınlara hak ettikleri saygıyı göstermiştir. Onlara birçok hak vermiştir.

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Atatürk toplum'a çıkarken halkına güveniyordu. Halkı onu yönliltmedi. Kadını erkeği herkes onunla beraber oldu Cumhuriyet bu şekilde kuruldu.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabesi kardırdı. Atatürk çünkü onu öğrenmek çok zordu. O zaman kimse okuma yazma bilmiyordu. Harf inkılabı yapıldı herkes okuma yazmayı bildi.

Adı-Soyadı: Ercan Gönler
Sınıfı: 8-A-508

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Ben yazar olsaydım oluşturduğum eserleri bende - 11
güzel bir şekilde sergilerdim. Çünkü eserlerimi - 2
herkes görsün ve herkesin dilinde olmasını isterim
onun için ben güzel bir şekilde fotoğraflar yapılar
sergilerdim.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Egemenlik bir milletin kendi iradesiyle
devlet yoluyla milli bağımsızlıktır. Olacaklar eşitlene
bilir. ve bu egemenlik milletin kendi kendini
özgür olmasıdır.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın."
atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Evet uygun elbette her koyun kendi bacağından asılır
Basta okuyunu kesip kesmediğimizi koyunu asmayı - 11
kendi kestiririz asarız bacağından çünkü okuyun
zati kesilmiş elbette asılacak. yılan adamı sokmasa
o adam yılanı bin yaşasın der ama yılan dinlermi - 11
bilmem.

Adı-Soyadı: Ercan Güler
Sınıfı: 8-A-508

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ. MUHAMMED:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vaktidir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

2
İnsanlar kesinlikle zaman/değerini bilmiyorlar mesela vakitini. Adam bir sükozuyor 10 dakikada kazanırsa 5 dakikada kazanıyor kalan 5 dakikasını boş boş geçiriyor. Kalan boş dakikada da sükozsa kalan vaktini iyi değerlendirir. Salığın değerini bilmiyorlar. Bazı meyveleri yıkama demiyorlar. Ama ilaçlı mı kimsenin umrun da değil sonra da hasta oluyorlar. Kesle jemesem diye keneyiyorlar ge'ama yıkadaya

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Kimse çalışmadan aldığı parayla gider eger evine ekmek almırsa Bu bir haram soyulur. Kimse çalışmadan ekmek parası kazanamaz ve kazanamazsa zaman dostuna muhtaç olur dostundan yardım aldığı için düşmanına maskara olur.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

13
Zekat vermek fakirlere ozurlulere v.b kisilerle zekat verilir. Fakir evini bir parca ekmek götürmüyor parası yok olimsenin verdiği zekat parayla evine bir parca ekmek götürür ve çocukları ekmek yer. 2 1-13

Adı-Soyadı: Ercaan Önder
Sınıfı: 8-A-508

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlar seçme ve seçilme hakları olmasaydı, kadınlar toplanamazdı, Mustafa Kemal kadınlara seçme ve seçilme hakkı verdi.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Bizim cumhuriyetimiz kurulmasaydı başka devletlere katılmaktaki Mustafa Kemal bu cumhuriyeti kurdu ve bizim cumhuriyetimiz Türkiye cumhuriyeti kurdu ve çok mutluyum.

1

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabesi zor olduğundan herkes Latin alfabesini seçtiler. Yüce Atatürk Arap alfabesi okunabilirliğinde onun için Latin alfabesini kabul ettiler.

1

4

199

6

Adı-Soyadı: Emine Görler
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Sergilerdim çünkü okurların kendisinin seçmesi için onların kahramanlarını kendileri seçmeleri için.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

ulusal egemenlik özgürlüktür. insanların hiçkimşenin emri altında yaşamayan kendi kararlarını kendisi olan özgürce yaşamaktır.

"Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir"

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

uygundur çünkü kim bato yaparsa onun bedelini başkası değil kendi öder ikincisiyse bana hiçbir şey bulastırma-)

Adı-Soyadı: Emine

Sınıfı: 601ler

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ.Muhammed:"İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş vaktir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

İnsanların sağlıklarını düşünmemesi ve boş vakitlerinde birşeyle uğraşmak yerine boş boş yatıp bunların değerini bilmemesidir. 13

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

boş oturup hiç bir işe girmeyip çalışmayıp hep hazır giyenin halini ne olduğuna söylüyor. 9

3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

çünkü herkesin kendini düşünmemesi ve başkalarının da düşünmek malının ona vermesi hem sevaptır hem de verilen insanın birazda olsa yüzünü güldürür. bu gözle önemlidir. 13

Adı-Soyadı: Emine
Sınıfı: 6örler

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C.
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk medeni kanunu ile kadınlar, seçme ve seçilme hakkı, resmi nikah kanunu, mal mülk paylaşımıdır.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Cumhuriyetimizin kuruluşunu kadınlar da dahil savaşarak kazanmışlardır. Düşüncelerim ise yaptıkları çok büyük birşey hiç usanmadan bıkmadan savaşmaları yaptıkları çok büyüklüktür.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

nedenleri: çok zor olması, yüzde doksanının bilmemesi, sonuçları: okuma yazmada artış olması, daha kolaylaşması, neredeyse herkes tarafından bilinmesidir, eğitim ve öğretimde kolaylık sağlanmasıdır.

Adı-Soyadı: Ümran Ciplak
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Evet sergilerdim; çünkü tarafsız davranmak duygularla yazılmasında objektif davranmak sadece bir grup kişi tarafından olgun yan: evrensel olmaz. Bundan dolayı tarafsız olmayı seçerim.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik; egemenliğin bir kişi ya da bir kurum değil de ulusa ait olmasıdır. Egemenlik; yönetimde söz sahibi olmak demektir. Ulusal egemenlik ise ulusun kendisini yöneten kişiyi kendisi seçmesidir. Bu durumda ulusal egemenliğin millete ait olması o toplumdaki düzenin en iyi şekilde olmasıdır.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Evet; çünkü toplumumuzda insan kendini düşünmeden başkalarının kötülük yapmaya devam ediyor ve bilmiyor ki yaptığı kötülüğü kendisine yaptığını. Ayrıca toplumumuzda insanlar rahat yaşamayı düşünmeden başkalarına yapılan kötülükleri oso düşünmez.

Adı-Soyadı: Ümran Gıplak
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vaktidir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

4) Boş vakitlerimizi boşa geçirmemiz gerektiğini ve sağlığımızın değerini bilmemiz gerektiğini anlatıyor.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

4) İnsanın kendi parasını kendisinin kazanması gerektiğini söylüyor. Kendi ekmeğini kazanmayıp da başkasından beklemenin çok kötü bir durum olduğunu belirtiyor.

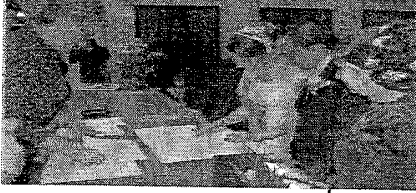
3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek insanlar arasındaki toplumsal dayanışmayı artırır. Ayrıca zenginlerin fakirlere yardım etmesi sonucu aradaki sınıf farkını kapatmaya yardımcı olur. Böylece toplumun daha düzenli ve dostluk içinde yaşamasını sağlar.

Adı-Soyadı: Ümmühan Ciplak
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk medeni kanunla birlikte kadınlara verilen haklar verilmeseydi; bugün kadın-erkek eşitliği diye bir şey olmazdı. Bu durumda kadınların özgürlüğü diye bir ifade olmazdı.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Cumhuriyetimizin kuruluşunda kadın-erkek, yaşlı-geniş, fakir-zengin herkes aynı başta mücadele edip bize cumhuriyetin ilan etmişlerdir.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Latin alfabesine geçişin sebebi: Toplumda eğitim seviyesinin çok düşük olması bunun nedeni ise arap harflerinin kolay anlaşılması ve dünyada gelişmiş ülkelerin çoğu bu alfabayı kullanmasından dolayı. Bunun sonucunda ülkemizde eğitimi seviyesi artmış ve gelişmiş ülkeler arasına iletişim artmıştır.

21

5.5

Adı-Soyadı: Esra COBAN
Sınıfı: 8-C

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Yazar duygularını belirtmeli. Kahramanların iyi ve kötü olduğuna belirtmeli dir belirdirse roman daha güzel olur. Okuyumuz daha belirgin anlaşılır Tarafsız olup iyiyi kötüyü belirtmelidir. 6

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız. 13

Ulusal egemenlik ve çocuk bayramında Halk kendi kendini yönetmeye başlamıştır. Ulusal egemenlik ve çocuk bayramı ilan edilmeden önce ülkeyi tek bir kişi yönetiyordu. O yöneten kişi padişahdı her kez onun emirlerine sağıı duymak zorundaydı. Ulusal egemenlik ve çocuk bayramı ilan edildikten sonra halk kendi kendini yönetmeye başladı. - 13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Uygun değildir. İnsanlar birbirlerine yardım etmeli. Yardım etmezse hiç kimse kimseyi görür görmez. Herkez kendi başının ağnesini bakmaya ca lır. Bakamayanlar da hiç iyi olmez. İnsanların birbirlerine iyilik yapması gerekir. Be herkez için iyi olur. 7

Adı-Soyadı: Fesna (COBAN)
Sınıfı: 8-C

5.4

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

4 İnsanlar boş durmamalıdır. Her kez kalkıp başının ağnesine bakma-
lıdır. Tabi kendilerini işe verdiklerken sağlıklarının değerini de bil-
meleri gerekir. İnsanın en önemli varlığı sağlıktır.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Herkez ekmek parasını kazanan kimseye muhtaç olmamalı-
dır. Herkez kendi başının ağnesine bakmalıdır.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

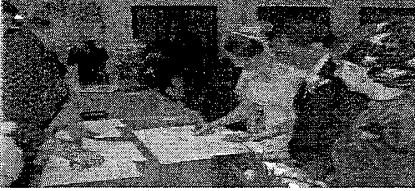
5 Toplumsal dayanışma için önemli vardır. Zekat vermek birem içinde
önemlidir.

Adı-Soyadı: Esra COBAN
Sınıfı: 8-C

5/8

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlar minas hakkına, Bezanma hakkına, serbest giyim hakkına ve istediği mesleğe girmek hakkına sahiptir. Bugün çok büyük sorunlar ortaya çıkardı.

5

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Cumhuriyet okadan zor kurulmuştu. Kadınlar çocuklarını bir kıp çubuk ayıklarla mermi taşıyorlardı. Kadınlar savaşa gitmişlerdir.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabesini öğrenmek çok zordu eğer o alfabe olsaydı - çoğu kızın okumayacağı olurdu. Doğru dürüst eğitim olmazdı. Meslek sahibi olmakta çok zor olurdu.

6

2

6

22

25/10

Adı-Soyadı: Serpil TEKGÖZ
Sınıfı: 8/C

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Sergiledim evet. Çünkü Oyuncularımın yeteneklerini ve beceriklerini görmek isterim. Oyuncularımın iyi bir oyuncu olduklarını herkese bildirmek isterim

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik halkın kendisine geçmesidir. Halk'ın çocuklarına Mustafa Kemal hediye sidi ve bu hediyeyi çok güzel kutlarız

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Yani bu ata sözlerinden yani herkezin yanısı ve davranışı kendine. ve bu atasözü de benim hayatımda çok güzel insanlar yanısı yaptıklarında ve zor günlerinde onlarla paylaşsalar yanısılarını düzeltseler daha güzel olur hayatı

Adı-Soyadı: Serpil
Sınıfı: 8/C

TEKGÖZ

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık, diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Yeni peygamberimiz de bizim boş kalmamızı
istemiyor. Ve boş kaldığımızda kuran okumamızı
istiyor. Boş kaldığımızda hasta
insanları ziyeret edersek daha iyi olur.

13

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Herkes çalışarak zorda olsa ekmeğini kazan
malı. Çünkü kapı kapı gezmekten ise çalış
mak daha iyidir.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Çünkü Zekat vermesek başımıza büyük
bir bela gelir. Ayrıca Zekat müslüman olanlara
fendir. Rız derken Zengin olanlara ve malı
arabası olanlara Rızdır.

Adı-Soyadı: Cengiz DEMİR
Sınıfı: 8/C

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU/8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Kur'anı öğrenip de / onu okumamak çok günahı
herkes bilmelidir / boş durmamalıdır.
Zaten dinimizde çalışmak farzdır. 12

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Eğer bu dünyada kimse muhtaç olmamak gerek
olmazdan ne gelirse kimse'nin yüz karası olmamak
gerekir eğer düşmanın maskarası olursun 13
Seni her götteri yerde seni maskara ederler. 13
11 2

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek dünya hayır ahirette ise bir
yer kazanmak Zekat vermek Toplumsal olarak
Sebaptır Müslüman olan her zaman Zekat vermelidir
15 11

Adı-Soyadı: Cengiz Demir
Sınıfı: 8/C

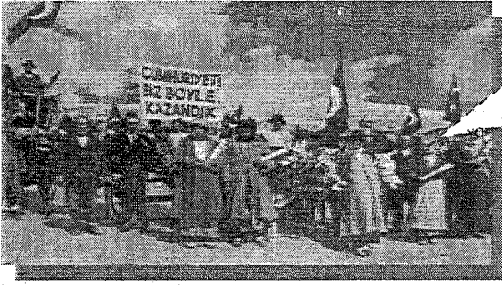
2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU (T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Önceden kadınlar mirastan pay almıyordu. İstedikleri işte çalışmıyordu. Seçme ve seçilme hakkı yoktu. Medeni kanunla bu haklara sahip oldular.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

1908'de Türk vatandaşları bir okubur desmanla savaşarak saltanatı kaldırdılar ve egemenlik halka geçti.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Önceden Arap harfleri vardı. Arap harflerini öğrenmek zordu onun için Türk alfabesi yapıldı.

(24)

CSİ 9

Adı-Soyadı: Medina ÖZCAN
Sınıfı: 8/2

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU|8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Bence kahramanlar yazar tarafından katılsa yazarın yazdığı neye? - 7
Daha iyi yorumların ve kişiler tarafından daha iyi okunur. - 5

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Ulusal egemenlik ve çocuk bayramı ilanı edilmeden önce bizi padişah yönetiyordu ulusal egemenlik ve çocuk bayramı ilan edildikten sonra halk kendi kendini yönetiyor. 13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Her koyun kendi bacağından asılması bence doğru bir söz olarak adlandırılır. bence herkeş işledi suçun zehasını çekmesi gibi birşey - 13

Beni sokmayan yılan bin yaşasın sözünden şu sözleri çıkarıpım Beni sokmayan yılan çok iyi jüncü gibi

13

Adı-Soyadı: Medine ÖZCAN
Sınıfı: 8K

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU|8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul."(İnşirah)

Hz.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Bence bu ayette şöyle demeyi anlatmaktadır
Boş duranı şeytan bile sevmez. Bu sözden
Bunu çıkardım. ve su boş durmayın çalışın.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Bu dünya gelir geçer düşmanın maskarası olma
Bir ekmek parası da sen kazan. - 7

3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

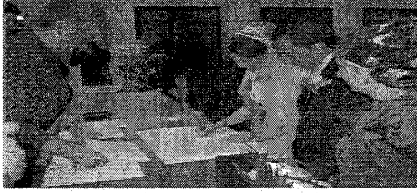
Zekat vermek toplumsal dayanışmanın önemini çok iyi
Açıklar ve bu yüzden toplumsal dayanışma insanların
Bir birleriyle anlaşlıdır demek istiyor 13

Adı-Soyadı: Medine ÖZCAN
Sınıfı: 8/C

CS.4

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILIA.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU | T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk medeni kanunıyla kadınlara seçme ve seçilme hakkı verildi. Boşanma hakkı verildi kadınlara istediği mesleğe girme hakkı verildi türk medeni kanunıyla

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Kadın erkek çocuk hep beraber bir
Cumhuriyeti böyle kazandık.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Önceden arap alfabesi çok zordu insanların anlaması da zorluk oluyordu

25

25/9

Adı-Soyadı: Hanife DÖLMEZ
Sınıfı: 8/C -

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU | 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Bence yazar tarafsız ve bir insan ne ise onu yapmalıdır.
Yani bir insan iyi ise iyi kötü ise kötüdür

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik çocuk bayramı ilan edilmeden önce halkı bir kişi yönetiyordu. Merkez onun emirlerine saygı duyuyordu.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Her koyun kendi bacağından asılmalı.

Yanlığı ben yaparsam ben suçlu olurum arkadaşımın olmasına mani olamam.

Adı-Soyadı: Manife Döğmez
Sınıfı: 8/C 507

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vaktidir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Yani boş kaldığımız halde oturmamalıyız. Boş vaktimizde bir iş yapmalıyız. Bir şeylerle uğraşmalıyız. Sağlıkımızı, ve boş vaktimizin değerini bilmemiz gerekiyor.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Herkes ekmek parasını kazanmalıdır.
Kimse kimseye muhtaç olmamalıdır.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek - Toplumsal dayanışma için çok önemlidir.

Adı-Soyadı: Manife- DÖNMEZ
Sınıfı: 81C-507

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verildi.

Kadın Erkek eşitliği sağlandı.

Kadınlar - serbes meslek ve kıyafetlere hakkı verilmiştir.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Cumhuriyetimizi zor şartlar altında kazandık. Ve
Cumhuriyetimiz birlik ve beraber olarak Cumhuriyetimizi
kazandık.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Önceden arap alfabesi çok zordu insanların anlamasında zorluk yaşıyordu.

26

Adı-Soyadı: Murat Kaya
Sınıfı: 8A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU/8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Evet, Bende yazar olsaydım kahramanları tarafsız tutardım. / 13

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Egemenlik bir milletin kendi iradesiyle devlet yoluyla milli bağımsızlıkların oluncak gerçekleştirilir bu egemenlik milletin kendi kendine özgür olmasıdır.
13 16

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Evet, uygun. Çünkü bir insan bir suç işlediğinde o suçun cezasını kendisi çeker. Onun işlediği suçun başkalarında ondan öd alır. Ve bu durumda "Her koyun - kendi bacağından asılır" atasözüne uyar.
13

Evet, uygundur. Çünkü adamın biri iktidarı ister ve sarhoş olur, sarhoş olduğunda birisini vurmaya çıkar. O insanda kaçınca, sarhoş adam başkasını öldürür. Bu atasözünde "Beni sokmayan yılan bin yaşasın" a uyar.
13

Adı-Soyadı: Murat Kaya
Sınıfı: 8A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ. MUHAMMED:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

- ↳ Boş kalınca boş işlerle uğraşma, başka bir işin duran-
ken başka şeylerle uğraşma bir işe koyul diyor.
↳ İnsanlar sağlığına dikkat etmediklerini söylüyor. Sonra bir işi-
olmadığında boş vakitle oynadığını söylüyor. -13
Bu hadis "sağlığınıza dikkat edin ve boş vakitlerinizi, iyi değerlendirin"
diyor.
2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası. 2

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Kimse çalışmadan, kaldığı para ile gidip eğer evine ek-
mek alırsa bu bir haram sayılır. Kimse çalışmadan ekmek-
parası kazanamaz. Ne kazanamadığı zaman dostuna muhtaç
olur. O aldığı yardımla) düşmanına maskara olur.
4 5

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

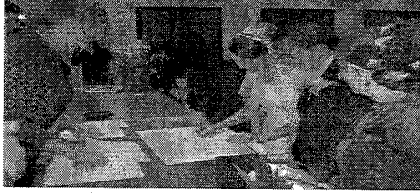
İnsanlar her zaman fakirlere zekat verirler. Toplumlarda
bu zengin insanlar büyük gösterilir. Bu zengin insanlar her
sene malının 3'ündekini fakirlere zekat verirler. 1
16

Adı-Soyadı: Murat Kaya
Sınıfı: 8A

518

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanındı. Eğer bu yapılmış saydı kadınlar erkeklerle karşı gelirdi ve onlara oy vermezdi.

16 5
16 13

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

İnsanlar çok büyük zorluklarla karşılaştığını, cumhuriyetin çok zorluklarla kazanıldığını anlatır. İnsanlar cumhuriyeti savagarak kazandığını anlatır.

5
12

16

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabesi zor olduğu için herkes latin alfabesini seçtiler. % 10 arap alfabesini okuyabiliyordu. Onun için latin alfabesini kabul ettiler.

4
4

27

5.11

Adı-Soyadı: Binsen KARTAL
Sınıfı: 8/B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Yazarlar her daim yazdıklarının arkasında durmalıdırlar. Ben bir yazar olsaydım yazdığım eserin yanında dururdum. Her yazar yazdığı her yazıda insana ders vermek isterler. -13 ne? 5

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusun kendi vatanına, toprağına sahip çıkmasıdır. Kendi kaderini yaşaması ve toprağında hülüm sürmesi, yaşaması her daim kendi milletinin egemenliğini anlatmasıdır. İnsan kendi ulusu için de ana yasaların verdiği kararı veya vatana na olan borcunu egemenliğini yaşatarak verir. -16 16 5

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Her insan yaptıkları ile kendi mezarını kendisi kazar. Böyle bir durumda her insanın aynı şeyi yapması gerekmez. Yaptıkları şeyler öyle şeylerdir ki kendi mezarını kendisi kazar. Bana hiç bir şey demeyen, beni hiç hor görmeyen, bana hiç bir olayı bahsetmeyen bin yaşasın daima uzun ömürlü olsun.

Adı-Soyadı: Birsen KARTAL
Sınıfı: 8/13

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hiz.Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hiz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Allah boş duranı sevmez. Hemen işe koyulun denir ve boş durma denir.

İnsanlar hiç yazamın kıymetini bilmez. İnsanı iki durum yargılar. Her işte sağlıklı olun ve boş vakitlerinizi işlerinizle yapın. Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası, dostun yüz karası düşmanın maskarası. Boş zaman hiç iyi değildir.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Kimi hiç kazanamasa hiç birşey yapaması ve sa ve hiç bir işi yerine getiremese kendisi yapılandı dersi almassa ve bu olanlardan dersi sıkarmalıdır. Kazanamazsam herkesin gözünde geri planda kalın. Dostunun yüzüne bakamaz. Düşmanın diline dilinde konuşulur.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Malının, paranın, gelirin, giderin zekatını vermek yaşamın bir parçasıdır hayatının bir gerçeği ve dayanışmaya bağlıdır.

Adı-Soyadı: Birsen KARTAL 5.7
Sınıfı: 8/B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A. ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Soyadı sorunu miras gibi birçok hak sorunları olurdu. Bir insanı 7 13 çağıraraklarında soyadı karışıklığı ortaya çıkar ve kargaşa yaşanır. 7

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Biz cumhuriyetimizi ve milletimizin bağımsızlıklarını ve bunun hak ve özgür lüğümüzün ve çağdaşlığımızın kendine özgü şeylerin yaşanmasıdır - 13
Milletimizin bağımsızlığı ve saygınlığı - ne? olma?

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Kendi dilimizi ve konuşmalarımız birbirine ne karıştıyordu. Yeni bir dil çabarmak anlaşılır olması kendi milletin yeni dil çabarmak ve türk semizi güzelleştirmekti. 13 13

28

5:11

Adı-Soyadı: İSMİNAB YILMAZ

Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Evet sergilerdim. Çünkü eserlerdeki kahramanlarda taraf tutmaz hepsini okurbarınım karşısına çıkarmaya çalışırdım. — 13

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik her milletin kendine ait-
"başlı başlı" ulusal egemenlik herkesin kendi-
"değirliği" bağımsızlığıdır. Ulusal egemenlik bir-
milletin/yöneticisi kendileri yani halk tara-
fından seçilmeleridir. — 13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Evet uygundur. Çünkü herkes yaptıklarından-
sorumludur. Benim yaptığım suç bana aittir.
Gidipte benim yaptığım suç için başkası ceza-
landırılmamaz. Ben burada bir günah işlemişim-
ahirette bunun suçunu ben "çekem" başkası-
çekemez. Başkasının işlediği suçun ben ben-
çekemem o kendisi çeken yani herkes/kendin-
den sorumludur. — 13

5113

Adı-Soyadı:
Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ. MUHAMMED:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

İnsanların boş vakit geçirmemelerini işin bittiği zaman boş durmak yerine hemen başka bir işe başlamak gerektiğini. İnsanların sağlıklarına çok dikkat etmeleri gerektiği ve boş vakitlerinde mutlaka başka bir işe koyulmaları gerektiğini anlatır.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Herkes çalışırken o boş durupta çalışmasa ekmek parası kazanmasa herkes tarafından dışlanır. İnsanların içine giremez kimse onu yanına almaz. Kendi kendine kalır yakında ekmekte bulamaz ya kalır. Ayrıca hi kimse ile yakınlık kuramaz dost olamaz.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

İnsanların bazıları zengin bazıları ise fakir (olduğu için zengin olan fakire zekat verse o da biraz sıkıntısından kurtulur. Biraz yüzü güler sevindir. Ayrıca zengin olan müslümanların zekat vermesi şarttır. Zekat veren insanlarla da yakınlık kurar. Allah ile de yakınlık kurar. Herkes onu sever.

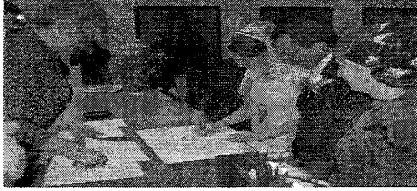
Adı-Soyadı:

Sınıfı:

5.9

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Herkes eşitleşti. konun önünde söz sahibi oldular. Kadınlara seçme ve seçilme hakkı / evlendiklerinde soyadlarını değiştirmeye bilme hakkı tanındı. Haksızlık olurdu kadınlar söz sahibi olmasalardı.

ne kanun? 13
ne devan? 16

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Cumhuriyetin kuruluşu herkes için çok iyi oldu. Herkes sahata erdi. Cumhuriyet kurulmasaydı şimdi biz bile burada olmayabilirdik her yer savaş için de + olurdu. Cumhuriyetle bile özgür liğin müde kavuştuk. Bağımsızlığımızı ale aldık.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Atatürk'ün yaptığı değişik çok iyi oldu. arap harflerini bırakıp Latin 4 yani türkce harflerini kullanılmaya başlamıştır.

1

29

Adı-Soyadı: Sükrüye GİPLAK
Sınıfı: 81B

cs:11

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Ben yazar olsaydım çıkarırdım. Çünkü insanların beni iyi anlaması ve bari // daha yakından tanımalarını sağlardım ve herkesi tarafsız bir şekilde okurların karşısına çıkarırdım.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal Egemenlik ulusun elinde tuttuğu kendi hak ve özgürlükleridir. Herkes kanun önünde esittir. Ulusal egemenlik ulusun yani milletin egemenliğidir.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Her insan kendi yaptığı hatalarla cezalar kendine yapar.

Benimle iyi geçiren kişi benim baş toamdır. Ama benim otkamdan iş çeviriyorsa bu hiç iyi olmaz. Eğer bana uymassa benimle kavga etmesse bana karışmasse kendi aleminde iyi olsun yeter.

Adı-Soyadı: Şükriye CİPLAK
Sınıfı: 8/B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

İnsanlar boş kaldı mı ne yapacaklarını bilmezler.
İnsanlar boş kaldıkça tembelleşirler hayattan hiç
şey almazlar. Bunun için kim boş kalırsa zama
nını iyi değerlendirmeli. İnsanlar sağlıklarının bazen
zorda olduklarını bilmezler ve boş zamanlarını iyi
değerlendirmez.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

İnsanlar ekmek parası kazanmak için çalışırlar. Ama
bazı insanlar sabahtan akşama kadar yatar.
Ama çalışıp kendi kazanması daha iyi olur.
Başkalarının kazancı başkalarına hayır etmez
ve herkesin ağzında sakız olur. Herkes onu
konuşur.

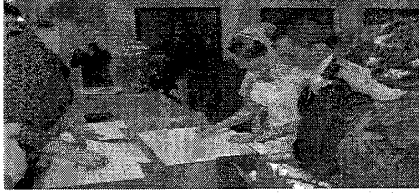
3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat her insanın vermesi gerektiği bir şeydir.
Zengin insanlar kendi çıkarlarını düşünürler. Ama
bazıları parasını hayır için zekat verirler. Toplu
da paylaşmayı dayanışmayı bilirler. Zekat vermek
bir fakirle sevinmek onların gönlünü kazanmak toplulu
da ve her yerde sevgi ve huzur kazanır.

Adı-Soyadı: Şükriye ÇIPLAK
Sınıfı: 81B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

kabul edilmiş. Çünkü Türk Medeni Kanunu iyi ki kabul edilmeseydi kadınlar şu anda ögeür sayılmazdı. Erkekler tek biriyle değil çok kadınlı eulendirirdi. Kadınlar ve kis çocukları toplum da küçük görünürdü. Kadınlar da erkekler gibi toplumda söz sahibi olmazlardı.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki başluğa yazınız.

2)

Cumhuriyet ilan edilmeseydi. Şu an halimiz kötü olurdu. İnsanlar Türkiye Cumhuriyeti'ni kurabilmesi için o kadar çok çalışmışlar ki kimi zaman aç susuz yaşamışlardır. Şimdi onlar burada yok ama onların yerine Türkiye Cumhuriyeti'ni biz yaşatacağız.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Önceden insanlar yeni harfler yerine arap harflerini kullanıyormuş. Bu da toplumun çok az okuma yapmadığını ve toplumda iyi iletişim olmadığını gösterir. Şu anda yeni harfleri kullanıyoruz. Kadınların ve kızların her alanda eşit oldu ve okuma yazma oranı hızla arttı.

nide - 6

30

5.7

Adı-Soyadı: AYAT AL
Sınıfı: 8B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Evet. Çünkü her kahramana gerektiği değeri verilmesi gerekir. Bunun içinde eserlerde herkeze yani bütün kahramanların hak ettiği değere ulaşması gerekir. -13

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik, halkın yönetiminde söz sahibi olmasıdır. Ulusal egemenlik genellikle yönetimle alakalıdır. Bir ülkede ulusal egemenlik kimdeyse o ülkenin yönetiminde ondadır. -13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Evet. Çünkü her insan yaptıklarından sorumlu olmalıdır. Bu olay, gerçekleşmediği takdirde, insanların başkalarının suatlarıyla yükümlü olduğunu düşünürsek hayat gerçekten yaşanılmaz bir hâl alırdı. -13

Adı-Soyadı: **FLAT AL**
Sınıfı: **BB**

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Boş vakitlerin iyi değerlendirilmesinde yarar vardır.
Ahrette attığımız adımı bile sorgulanacağını göz
önünde bulundurursak, insan vaktinin ne kadar de-
gerli olduğunu anlar.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde, 'insanların' dillerinin
kötü bir şey olduğunda söz etmiştir. Bunun içinde insanların
dostuna veya düşmana karşı utanması aciz kal-
ması için çalışmalıdır.

3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Toplumda dayanışmayı artırır. Çünkü, insanlar birbir-
lerine yardım ettikçe, karşısındaki kişi onun bu yar-
dımını unutmaz bu onun için unutulmaz bir an
olar. Bu unutulmadıkça insanlar arasında saygı,
sevgi ve hoşnutsuzluk artmış olur.

Adı-Soyadı: **FUAT AL**
Sınıfı: **8B**

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILIA.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU | T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

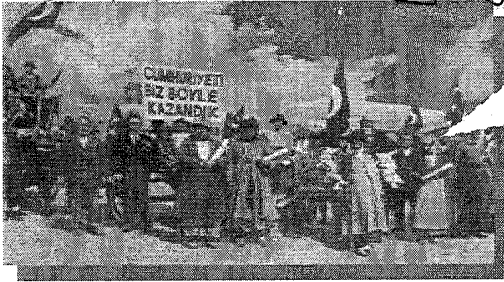
1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk Medeni Kanunu ilk zamanlarda kadınlara siyasi hakları dışında bir sürü haklar vermiştir. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi kadın-erkek arası esitlik olmazdı. Rileyerut ki bu millet sadece

2

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

dedelerimle değil
türk halkıyla ta
zorlanmıştır.

13

Cumhuriyetin bir sürü zorlukla, mücadeleye zorlan-
dığı ifade etmektedir. Bu resimde de gördüğümüz gibi
cumhuriyet sadece erkeklerle zorlanmamıştır; Dedelerimizi
savastırıyor; Nanelerimizde memur tasıyıyor, yerlerini sarımsı

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin
alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını
açıklayınız?

Neden;

* Türk milletinin dili başka
dillerden alınmazdı.

* Türk milletinde kendine
öznel dili olması gerekiyordu.

* Arap alfabesinde zor
olduğu için bu değişiklikle
yapılmıştır.

Sevce;

* Türk halkının okur-yazar
oranı arttırılmıştır.

* Türk milletinin resmi
bir dili olmuştur.

* Bir milletin en büyük unsuru
olan dil sorunu giderilmiştir.

(31)

CS:11

Adı-Soyadı: ÜMMÜHAN KIZILTEPE

Sınıfı: 8-B 305

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Sergilerdim çünkü daha parlak ve daha çok beğenilmesi için özgürlük kazanması için okunma yönüyle beğenilmesi ile bir hayranlık kazanması için sergilerdim.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Bir milletin kendi egemenliği elinde tuttuğu özgürlüktür. Bağımsızlık ve ulusunda kendi kendini yönetme yetkisine sahip olmak ulusal egemenliktir.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Evet kendi yaşantıma uygun çünkü her insan kendi yaptığı şeylerden sorumlu olur ancak kendi yaptığından kendi sorumlu olur o onun sorunudur. Kendi kendine eder. Yaşantısında kendi ile ilgili olanları ancak kendi karar verir son karar yine onun vereceği karar yine onun dur. Başına gelecek iyi yada kötü olaylar yine onundur.

Adı-Soyadı: ÜMMÜHAN KIZILTEPE
Sınıfı: 8B - 505

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ. MUHAMMED:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Zamanı bosa harcamo anlamında vakit nakittir. Çünkü
zamanı bosa harcağımızda nasıl geçtiğini hem anlaya-
mayız hemde bu işi yaptım diyemeyiz. Aylak aylak
ddanmak müslüman ve zamanı değerlendirmesini bilene
yakışmaz

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Alın teri dökmeden, emek harcamadan başkalarından geçimlerini
sağlamaya çalışanlara bos dolanan bos insanlara denir. Ancak
Destların gözünden düşer gittiği yer de sevilmaz bos bos
yaşamaya çalışır.

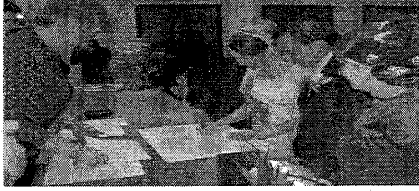
3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Çünkü zekat barış mutluluk ve huzuru sağlar. 4
Kardeşliği artırır. Malının kırkta birini yoksullara vermek tir.
sen yoksullara verdikçe Allah' da sana verir Çünkü.

Adı-Soyadı: ÜmmüHAN KILTEPE
Sınıfı: 5B 505

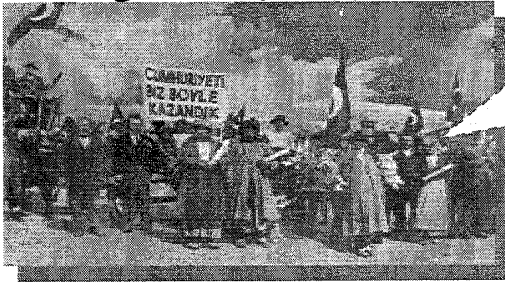
2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILIA.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınların evlenme, boşanma, özgürlük hakları seçme
seçilme, meslek hakkı seçim hakları verilmesi onların haklarında
kadınlara haklara kavuşmasında başarılarıdır. buda
en büyük sorun olarak kadınlar için

Yandaki resmi
inceleyerek,
Cumhuriyetimizin
kuruluşuyla ilgili
düşüncelerinizi
alttaki boşluğa
yazınız.

2)

Kadın, erkek, genç, yaşlı, küçük, büyük cumhuriyeti
kazanmışımızı ayırım yapmadığımızı herkesin emek,
harcayıp ter döktüğü gençlikle yaşlılıkla kazanmışımızı
vatanımıza bağlı olduğumuzu anlatmaktadır

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin
alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını
açıklayınız?

Harflerde okunulmasının zor olması

Türkte de Türk alfabesinin kullanılmak istenmesi

Türk dilini Türkçeye zenginleştirilmek istenmesi

32

5-8

Adı-Soyadı: PINAR LINSAL
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Evet sergilerdim. Çünkü insan ne ise öyle akmalı seyircilerinin karşısına. Azeri konusursa bunda kitaba yazılıken dili değiştirir memeli insanların İgisini daha çok çeken önemli etkenlerden biriside çildir.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Bağım sırlığın simgesi olan ulusal egemenlik Türk milletinin elinde tuttuğu bir ayıdır. "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözüyle milletin özgür bir güvercin gibi hareket etmesidir. Dayandığımız tek şey olan ulusal egemenlik aynı zamanda çocuk bayramı olarak kutlanır.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Evet uygundur. Bana zararı olmayan bir kimseyi ben niye yalımdan rahatsız edeyim. Bana zararı olmayanın başımın üstünde yeri var; ama bana zararlı olanın benimde ona yararım değil de zararım dokunur.

Adı-Soyadı: PİNAR LİNSAL
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Her işin başı (sağlıktır). Sağlık olmadan ne iş olur, ne as olur. Önce sağlık, daha sonra boş vakitlerde uğrayacak bir şey bul. Bulamadıysan ara. 5

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Bu dünyaya gelen bir ekmek parası için ne yapıp ne edip didinmeli ve çalışmalı. Eğer evde yatarsan herkesin yüzünden gözünden düşersin. Hiç kimseye bir zararın olmaz. kendine zararın olur. Ne edersen kendin edersin kendine. 4

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Neden önemlidir. Zekat (vermek toplum içinde dayanışmayı, sevgi, dostluğu sergiler, çünkü bir fakir insana zekat verdiğin zaman aranızdaki sevgi bağı kuvvetlenir. 16

Adı-Soyadı: PINAR İN SAR
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A. ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU / T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk medeni kanunu kabul edilmeseydi şimdi biz burarlarda olmazdık, Kadınlar adeta ölmüş halde olurlardı. Ölmüşten kasıt yani onların iyi bir gelecek, yok yoluna ışık tutan birileri yok olurdu. 2

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Cumhuriyeti Atatürk kurmuş bizler yaşatacağız. Cumhuriyet bağımsızlığımız zemsil eden yazılı bir belgedir. - 13

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap harfleri latin harflerine bakarak öğrenilmesi çok zor bir alfabeymiş. Latin harfleri tüm dünyada kolayca öğrenilmiş ve kolayca her yere yayılmıştır. 13

Adı-Soyadı: Sevgi

Sınıfı: Gıplak

8-B 531

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU/8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Evet; sergilerdim. Çünkü; yazar obkunda herkes seni tanıyacak 4
Birden güzel yazar sen Türkiyede yani her şehirde okunacak vede
yazar olan kişi kendiyile gurur duyacak. yani ben yazar
olsaydım kendimle gurur duyardım. - 13

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik çok güzel, çok önemli bir gündür.
Çünkü; Ulusal egemenlik Atatürk'ün bizlere yani cocuk-
lara armağan ettiği bir bayramdır. Bu bayram ULUSAL
EGEMENLIK VE ÇOCUK BAYRAMI olarak adlandırılır.
yani bizlere ona 23 NISAN ÇOCUK BAYRAMI diyoruz

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın."
atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Hayır; Çünkü; yılan herkesi sokabilir. yani yılan beni
sokmasın diyince yılan onun bahini dinlemez. yani yılan
herkesi sokabilir. Bu (atasözünde öyle birsey olmayacak
seye amin denilmez

7

13

Adı-Soyadı: Sevqi Cıplak
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Boş kalınca başka bir işe koyul. Sözü bence çok güzel bir söz çünkü boş kalınca vede başka bir işe koyulmazsan ailen kızıabilir sadece eilen değil eve gelenlerde kınaya bilir çünkü söz çok güzeldir.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Yani yukarıdaki sözde söylenmek istenen, Eğer bu dünyada zengin sen fakirin yanında, fakir sen zengin yanında hiç kimse nin işiyoktur. Zengin in arkadaşı onun evinde fakir görünce dolğu qal bilir.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat fakirlere verilir. Yani yoksullara verilir. Zekat verince bir kaç ihtiyacı olsun, gidenebilir yani zekat fakirlere verilir. Zekat vermek olmasaydı, yoksullar sevinemezdi. Bence bu yüzden çok önemlidir.

Adı-Soyadı: Seray Aıplak
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILIA.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Evlilikler asla yolunda gitmezdi

hanımların ellerini basal deyince
bos olması çok kötü birseydin. - 13

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Eğer Türkler savaşa katılmaydılar vede savaşı
yeniemeseydiler şuanda cumhuriyeti kazanmamış
olurduk. 13

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Eğer Arap harfleri kalkmasaydı çok inece
bası kişilerle konuşurdu. Latin alfabesi okunsaydı
bunlar olabilirdi

34

CS15

Adı-Soyadı:

Selma ZENGİN

Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Sergilerdim çünkü; okurlarının karşısına, vatanımın gururunu kırmamak için kahramanlarını ve vatanımı inciltme den gururunu kımadan sergilerdim. - 13

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız. 4

23 Nisan ulusal egemenlik ve çocuk bayramıdır. Ulusal egemenlik çocuk bayramını kapsar ve bu da ulusal egemenlik ve çocuk bayramı olur. 13
16

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Uygundur çünkü; insan bir olay olduğunda yani bir şey olduğunda zaman kendine sorar. Beni sokmayan, bana tanışmayan insan bin yaşasın. 13

Adı-Soyadı: Selma ZENGİN
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU/8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Kur'an: Boş vakit geçireceğin zaman boş geçirme vakitini
bir şeylerle uğraş. - 13 4

Hz. Muhammed: insan sağlığına hiç dikkat etmeyince sağlık
lana zarar geleceğini düşünmezler. İnsan boş vakitlerinde
her zaman bir şeylerle uğraşmalı.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası. 4

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

M. Akif ERSOY'un bu sözünde çalışmanın önemi vurgulan
maktadır. Çalışmadan amacına ulaşamaz ve düşmanın
yüz karası olur, Dostunda maskarası yani düşmanın seni
kınar, karalar dostun ise seninle alay eder - 13 4

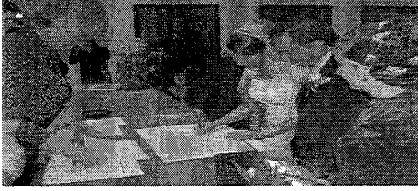
3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek yardıma muhtaç olanlara, yoksul olanlara
kısaça yardıma ihtiyacı olanlar için önemli zekat verme

Adı-Soyadı: SELMA ZENGİN
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A. ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Sevme ve seçilme hakkı. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi hep sorun çıkardı ve bu haklar tanınmasa da kanun hep ezilirdi. 13 16

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Yandaki resim cumhuriyetin kazanılması. Biz bu cumhuriyeti kazandık. = 13

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap alfabesi yerine Latin alfabesi getirilmiştir. Çünkü

Arap alfabesi Sakımda bulunsaydı kimse okuyamaz ve dilimiz gelişmemiş olurdu. 16

35

517

Adı-Soyadı: SEYMA KARTAL
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU' 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Evet sergilerdim çünkü en basit sergilerdim kahramanları olmayan bir roman yada kitap olmasın romanlarda yada kitaplarda kahramanlar olmadan kitaplardan hiç birsey anlamayız, ve de öyle kitap olmasın lazım ben olsaydım kesinlikle sergilerdim. - 5

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

M. Kemal Atatürk 'ulusal egemenlikte TBMM'yi açınca, ulusal egemenlik kendi başına kavuştu - 13
ve şimdi Türkiye, ulusal egemenlik olduğu için çok rahat. - 2

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Evet her insan kendi yaptığı doğruyu yada yanlışını mutlaka hesabı kendisi verecektir insanların canlarının ne kadar kıymetli olduğunu için yılanı hiç sevmedikleri halde bir kere sokarsa diye ona iyi sözler söylerler. - 7

4
4

Adı-Soyadı: SEYMA KARTAL
Sınıfı: 8 B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU|8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:"İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Peygamber efendimiz burada vaktin boş geçtiğine
ve insanların yada hıkmisenin sağlığına dikkat etmediğini
anlatmaktadır. ve insanlara kurani kerimden boş vaktinde
başka bir işe koyul diye cazırlanmıştır.

13

16

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

M. Akif Ersoy burada çalışmadan hatıra / konen men
ları uyurup onların sonunda ne olacağını cazırlanmıştır
çalışmadan kazanılmı bir şeye konunca sonunun
böyle olup dostu neş olup düşmanı maskara olduğunu
açıklamaktadır.

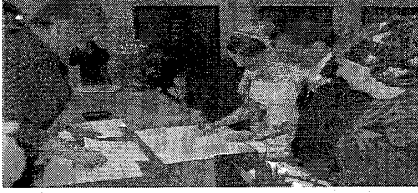
3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek insanların için çok önemlidir
Çünkü insanın zengin çocu insanı fakir olduğu
için zekat vermek fakir insanların geleceği
ve sağlığı için en büyük fedakarlığı yapmış oluruz
zekat vermek bunun için önemlidir. - 13

Adı-Soyadı: Seyma Kartal csi.5
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILIA.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Eğer bu kanun ortaya çıkmasaydı çoğu kadın evleri tarafında disütlü ve evlendikten sonra neven basanemazdı onun için bu kanun kadınların haklarını gösteren bir kanundur. 13 4

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Türklerin türkiyeyi karadüklerini resimde anlatarak 13
bir türkiyeyi cumhuriyeti böyle karadük değiştirir
ve her türküne eg- vererek onların arkasında
durduğu in cumhuriyeti karadüklerini saçklemişler 13

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

1 Kasım 1928 de Arap Alfabesi sek her bir sebilde olduğu in harf inkılabı çikmiştir ve Alfabe kalaylaşarak Latin alfabesi çikmiştir. 13 11

36

es:10

Adı-Soyadı: Tuğba KARTAL
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Sergilerdim - 5 çünkü vatanımız için gurur duyacağım bir eseri yazardım. Çünkü

vatanımıza için yazardım.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

23 Ulusal Egemenlik çocuk bayramı / yanında da TBMM kuruldu. 23 Nisan çocuklara anne şandır. 23 Nisan annacı çocuklar eğlen sin diye mutlu olsun diye 23 Nisan ku ruldu. 11 13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yarasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Uygundur çünkü her insanda önce bir olay veya birşey olunca hemen kendine sorar. yani bana uymayan insan bin yarasın der. - 4 16

Adı-Soyadı: Tugba KARTAL
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Kur'an'da boş vakitli kalan insan olmasın her
kes birşeyle uğrassın insanlar boş vakit
boş boş geçirmesin bir vakit bilginin işin boş
birde bilgin işin sağlık
değersizdir.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Eğer bir insan gece gündüz çalışsa
her insan yüzünde bu insan çalışandır. Ama
gece gündüz çalışmasa dostuna yüz kara-
sı derdi düşmanına ise maskara der-
di.

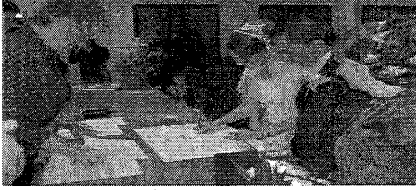
3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zengin insanların yoksullara bir miktar
para vermesi yani yardım etmesi yetim
lere yardım etmesidir.

Adı-Soyadı: Tugba KARTAL
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Eğer bu kanun kabul edilmeseydi evlenirken nikah kıyılmasaydı. Kadınlara haklar verilmeseydi. Kadınlar her zaman ezilirdi.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Resimde Cumhuriyeti kazanmışlar onun için Cumhuriyeti biz böyle kazandık demişler - 4

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap harfleri yerine Latin alfabesi getirildi. Çünkü eğer arap harfleri şimdi sağımızda olsaydı. Kimse anlamazdı ve okuyamazdı. - 5

Adı-Soyadı: Neslihan KARAL
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

İnsanların zamanlarını ve sağlıklarına önem vermediklerini ve insanlara boş vakitlerinde başka bir işe koyulması ve sağlıklarının değerini bilmesi boş vakitleri boşa harcaması

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Kim kazanıcı ile para kazanmasa o insana hiç bir insan saygı göstermez ve bu da düşmanın bir kızıdır. Yani herkes alının teri ile para kazanmalıdır.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermez fakir insanlara yardımdır. Bundan hem zekatı veren insan hem de alıcı insana yarar olur. Veren insan yardım yapmış olur. Alın Fakir bir insan ise evine o para ile bir ekmek alır.

Adı-Soyadı: Neslihan KARTAÇ
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlar seçme ve seçilme hakkına kavuşmuştur.
Kabul edilmeseydi - 5 esitlik ve kadınların hakları olmaz ve
bude esitlik olmazdı. 11

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Cumhuriyeti bütün halk birliğinde ve halkımız
Savaşlarda askerlerimize mermi taşıyarak katkıda bulunmuşlardır.
Bude Türk milletinin beraberce çalışıp hedeflerine ulaştıkları
anlarına gelir.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin
alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını
açıklayınız?

Arap alfabesi 1 harfleri 2er olduğu için 1 birleştirilip yerleri
Latin alfabesini kullanırsak 4 hem harfler daha kolay
öğrenilmeye başladı ve Latin alfabesi olduğu gibi alınmadı. Biraz
değişiklik yapıldı. - 7

38

5/10

Adı-Soyadı: SA ÜNAL
Sınıfı: 81A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Sergilendim çünkü bir tönnesini seçer onun tarafında olursan etekiler o eserde oynamağlarda. "Eh iyisi" hepsini ² oynat ve tarafsız ¹³ olmalısın yazar isen.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik Birçok bayramdır. - 5

Ulusal egemenliği Çauşuklara Atatürk armağan etti. Her 23 Nisan'da ulusal egemenlik kutlanır.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Her kimse kendi yaptığı şeylerin karşılığını alırlar eğer bir iyilik yaparsan karşılığında iyiliğini bulursun yani kendi yaptıklarının kendine yaparsın. - 13

Beni sokmayan yılan hep yaşasın. Bana zarar olmasın ve his olmasın. - 13

Adı-Soyadı: İSRA ÜURAL
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ. MUHAMMED:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vaktidir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Boş kalmadan başka bir iş yap. Boş kalmak zamanını boşa harcar hem muhtes olursun hem de vaktin boşa geçer. 16

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Eğer bir ekmek parası kazanmasan hem aç kalırsın hem de ona buno muhtes ka
lırsın onlarda seninle dolga geçerler. 16

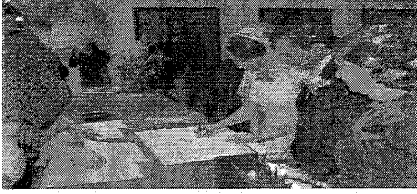
3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat zenginlere fonda Zenginler zekat vermesse fakirler hem aç kalır hemde fakirler zenginlerin kölesi olurlar. Bu yüzden önemlidir. - 5

Adı-Soyadı: İSA ONAL
Sınıfı: 81A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A. ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU / T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Seçme seçilme hakkı - 4
Kadın erkek miras eşitliği - 4
Kadınlara haklar verilmeseydi kadınlar hep ezili
di.

Yandaki resmi
inceleyerek,
Cumhuriyetimizin
kuruluşuyla ilgili
düşüncelerinizi
alttaki boşluğa
yazınız.

2)

Zorluklarla kurulmuş kadınıyla, çocuğuyla yaşlısıyla
gençsıyla kurulmuş olan Cumhuriyet'tir. Öyle zorluk
larla kurulmuştur. 16 13
5

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin
alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını
açıklayınız?

Latin alfabesi kolay öğrenildiği için Latin alfa-
besi seçildi. Türkçenin sadece % 10 okuma yazma
bildiği için Latin alfabesini seçti. - 13
16

39

es. 16

Adı-Soyadı: RİDVAN GİPLAK
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız herhangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Yani bazı şeylere üstünlük vermeme gibi başlıklarını daha iyi görmek yerine herkese eşit davranılması gerekir. ben zaten eşit davranırdım. Bu davranış belli eserlerimi daha çok beğendirir. 2

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusun kendi egemenliği kendine göre özgürlükleri ve bağımsızlığıdır. Halkın kendi egemenliğini kendi elinde bulunmasıdır. Ulusal zaten anlamı bir milletin kendine özgü şeyleri dir. Ulusal egemenlikte milletin kendi hak ve özgürlükleridir. Bir kişiye ya da zümreye bağlı değildir. 5

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Herkesin yaptığı kendine kimseyi ya da başka birini itiraf etmez. Bence bu atasözleri kendini düşünme gibi olur. Yılan beni sokmasa başka birini sokmayacak anlamına gelir. Böyle kencil davranışlar bize uygun değil. Bir kişinin yaptığı hatayı ilbaki de o gelecek diye bir şey yok. Buna katıllık dayanışma gösterilmesi gerekir ve böyle yapmalıyız. 13

Adı-Soyadı: RIDVAN CIPLAK
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU | 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

HZ. MUHAMMED: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vaktir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Bos kalmanın yararlı olmadığını ve bos kaldığımız yere bos zamanı geçirmek yerine bir işe, yada başka bir şey yapmak daha iyidir. Sağlık insan için gerekli bir şeydir. Hz. Muhammed sağlığımıza dikkat edilmesini ve bos zaman

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

İnsan ailesini geçindirmek için çalışmazsa, ailesi zorluk sekerse bunun ne anlamı var. Herkes para kazanırsa, ailesine bakarsa, ailesine zorluk çektiyse hayırlıdır, yararlıdır. Bunları yapmazsa millete maskara, dostunun (ise yüz karası) olur

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat toplum içinde dayanışmayı sağlar ve sevgiyi artırır. Zekat toplumun düzenini sağlar. Toplum zekat verirken toplumun bazı kesimlerine yardım gerektiklerine el uzalır. Böylelikle dayanışma ve kötü olaylar ortadan kalkar.

Adı-Soyadı: RIDVAN CIPLAK
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILIA.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk Medeni Kanunu ile Türk milleti ve Türk kadını çağdas medeniyet milletler seviyesine çıkmıştır. Kadınlar toplu da söz sahibi olmuştur. Aynı anda kadınlar seçme ve seçilme hakkı

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

na sahip oldular Olmasaydı Kadınlar ve Türkiye geri bir devlet olacaktı.

2)

Cumhuriyet o dönemlerde çok zorluklarla kurulmuştur. Kurtuluş Savaşının henüz süren ve saltanat kaldırılınca mecburen bir devlet kurulmak zorundaydı. Millet o zaman zaten varını yoğunu kurtuluş savaşına vermişti, Millette hiç bir şeyi Devlet böyle kurulmuştur. -13

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap Alfabetesi öğrenilmesi çok zordu, Bunun için M. Kemal 1 Kasım 1928 'de Harf İnkılabını yapmıştır. Her daha iyi öğrenilecekti. Herde çağdas bir millet haline gelmişti.

40

515

Adı-Soyadı: H. Basri E. 10/4
Sınıfı: 8N

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Ben de bir yazar olsaydım yazılardan, konulara göre tarafsız olurlar yazardım. Çünkü yazarlar tarafsız olurlar.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Bir ulusa kendi şartlarında egemenlik olmadan başka egemen olmasınlar - 13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Evet çünkü her insan bedene göre hareket ediyor. Hata yapınca da başkalarının yanına gidip dardını anlatıyor. - 13

CSB

Adı-Soyadı: H. Basri Ciplak
Sınıf: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul."(İnşirah)

H.z.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve H.z. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

H.z. Muhammed boş vakitlerimizi Boşa geçirmememiz gerektiğini anlatıyor - 13

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

İnsanın kendi parasını kendi kazanmasından dolayı or
- 13

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Çünkü zekat vermek insanlara sebatı kazandırır. Zekat vermek zenginlere şandır.

Adı-Soyadı: H. Basri Ciplak
Sınıfı: 8'N

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlara seçme ve seçilme hakları verilmiştir. Bu haklar verilmeseydi artık karışık herke birbirleriyle karışırdı.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Cumhuriyetimizin kadın - erkek - yaşlı - genç zengin herkezin mücadelesiyle edip kazandığını anlatıyor.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Okunması öğretilmesi kolaydı. - 5
Toplumun seviyesinin düşük olması ile Latin alfabesi getirilmiştir.

(4)

esli

Adı-Soyadı: ALİME GİPLAK
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Evet . Ben yazar olsaydım aydınını yapardım.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Evet yaşantımıza uygun . Çünkü birisi kötü bir şey
iş yaptığı zaman başka biri benim cezemci
değil de kendi bacağından asılır. -13

Adı-Soyadı: ACİME ÇIPLAK
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

1. Biz hemen işimiz bitmeye oturuyoruz başka bir iş yapmıyoruz ama bir süre dinlendikten sonra işlerimize vorsa onu yapıyoruz. -13
2. Bazi insanlar var ki sağlığının değerini bilmezler. fakirlerde sağlığının değerini bilirler ama parası varsa vaksas his birsey yapmazlar. Ama boş vakitlerinin değerini bilirler işleri bitince birane başlarlar.
- 2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası, vorse yaparlar biri bitince birane başlarlar.
- Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Fakirde dse çalışmasa bir işte kendi parasını kazanmasa herkes den olmayı tercih ederse düşmanları öna aüler. Onun için herkes kendi arının parasını yemeli.

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek toplumsal için iyi bir şey. -13

çünkü çok fakirler var babası olmayan yada başka bir şeyi olmayan zenginler ve aucusu vakti yerinde olanlar zekat vermezler.

Adı-Soyadı: °

Sınıfı:

CS16

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmeseydi. Bugün kadınlar ev hanımları olacaklardı sadece erkekler olacaktı. Bir meslek sahibi olurlardı. Ama şimdi kadınlar da bir şey oluyor işler işi yapıyorlar öğretmenler kadınlar eşlerinden para istemek zorunda değil kendi parasını kazanıyorlar.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Cumhuriyet:

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Çünkü o zamanlar Arap alfabesi çok zordu.

Ama şimdiki kolaydı. — 5

52

9.5

Adi-Soyadı: TIRGAY İNAN

Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A. ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8. SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Evet çünkü her yazarlar eserlerini oluştururken tarafsız bir şekilde toplum karşısına çıkarır ve kendi düşüncelerini ifade eder. - 13

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Bir ulusun kendini eşit şartlarda ayrılmadık olarak egemen olmasıdır. - 13

ULUSAL EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Bence uygundur çünkü yılanların aklı olmadığından yılan beni sokmasın bin yaşasın demeden anlamaz - 13

Adı-Soyadı: TURGAY İWAN

Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A. ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8. SINIFLAR DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnsirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vaktidir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Kur'an = Çünkü Allah tenbel insanları sevmez.

H2. Muhammed: İnsanlar sağlığını ve vaktine değer yani önem vermeye

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Bir insan bir işe başlamayı değil de her dilenmeyi ve istemeyi ister. ve her nasıl elişirse öyle gider hiç işkürmanı, çalışmayı düşünmez sürekli dilemcilik yapmak ister. -4

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek fakir insanlar hariç maddi durumu iyi olanlar zekat vermek zorunda değildir. ve zekat insanlara farzdır. hırzizlik v.b. kötülükten korur -4

Adı-Soyadı: PURGAZ İVAN
Sınıfı: 8-A

1916

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Sosyal haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi, eğitimde de kadınların hakları olmazdı.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Cumhuriyet çok zorlukla kazanıldı ve kazanmak çok kolay olmadı. Ama Türk milletinin ve M. Kemal'in inancı Cumhuriyeti kazanmayı başardı - 13

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Okunması ve öğretilmesi kolaylaşmıştır. Okur yazar oranı arttı.

43

CSİ 7

Adı-Soyadı: Şerife Avcı
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Sergilerdim - çünkü eserlerini kendilerinin - 16
sergilemeleri kahramanlıklarını göstermeleri. - 4

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

ulusal egemenlik özgürlük insanların
kimseye emri altında yaşamazlar. - 13
kendisi hallettine yaşarlar. - 13
Bir ulusun kendini sesik şartlarda
öğecde egemen olurdu. - 13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın."
atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

uygundur çünkü her insan kendi
yaptığı hatalarını kendi yapar. - 13

Adı-Soyadı: Serife Avcı
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A. ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8. SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an: "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed: "İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

İnsanların kendi sağlığına ¹⁶ dikkat etmemeleri - 13
Boş vakitlerimizi ¹⁶ değerli değerlendirmeliyiz.
Boş durmamalıyız. Sağlığımıza çok dikkat
etmeliyiz.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Bu dünyada yaşayacak san elin ¹³
ekmek parası bulacak yoksa
düşmanını maskarası olursun. - 4

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Çünkü fakirlere yardım etmek - 4
Zekata herkese de verilir.
Zekat durumu kötü olanlara
verilir. Durumu 1

Adı-Soyadı: Şerife Avcı
Sınıfı: 8/A

5.7

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU.T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk medeni kanununda kadınlar seçme ve seçilme hakkına sahip oldular. kabul edilmeseydi bir talafa olurdu.

16

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Kurtuluş savaşımızı kadınlarda katılarak kazanmışlar. Eğer savaşmasalardı biz buraya gelemezdik cumhuriyetimizi böyle kazanmışlar.

13

4

6

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap harflerinin zor olması öğrenilmemesi - 13
okuma yazamadan daha kolaylaşması - 13
neredeyse neredeyse herkes tarafından - 11
bilinmemesi, millet mekteplerinin açılması.

44

csib

Adı-Soyadı: Mürsel Güneş

Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Evet sergilerdim, çünkü tarafsız olmak çok püzel bir huydur. Ben taraf tutanları dermen taraf tutanlar toplumdaki sevilmeyen bunun içinde tarafsız olmayı tercih ederim.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik: Bir ulusun kendisini eşit paslar ve oyunculuk olmada o yerde egemen olmasıdır. 13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Hayır çünkü bu atasözleri kendileri uygun. 13
öğrenen bencildir bencillik püzel bir huy değildir.
bu içinde ben o uygun değildir. 13

517

Adı-Soyadı:
Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul."(İnşirah)

H.z.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve H.z. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Zamanın
re hadislen
tır
iyi değerlendirilmesidir. Kur'an
zamanın kıymetini bilmez. vurgulanmış

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Bos durmamalıyız re bir ekmek parası kazan
malıyız. Düşmanlarımıza maskara olmamalıyız
Dostlarımızın yüzü kara çıkarmalıyız

3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

zekat vererek hırsızlık v.b. kötülüklerin ortadan
kalkmasına ortam hazırlamış oluruz. vakıflara
yardım etmeliyiz.

13

Adı-Soyadı: *Merve Çınar*
Sınıfı: *8/A*

5.8

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A. ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU | T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Sosyal haklara kavuşmuşlardın. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi kadınlar istedikleri işte çalışamazdı.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Cumhuriyet zor şartlarda kuruldu bunun kolay kolay terk edilemez ve Türk gençliğini onay koru.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap harflerinin okunması ve öğrenilmesi zor. Onun için Latin alfabesine geçildi. Bu harflerle yazılan kitaplar okunması kolaylaştı. Okur yazar oranı arttı.

(5)

2516

Adı-Soyadı: Merve KAPITAL
Sınıfı: 8/A No 363

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Bir bir yazar olsaydım aynı sergilerdim -5
Çünkü Taraf tutardım okurlarım beğenmezler -5
okumazlardı -5

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Ulusal egemenlik ikoyutma tarzıdır millî irade
temelindedir -13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın."
atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Bir kimsenin yaptığı suça, bir kimse daha -11
ortaklık edince mazamandır -13
Her koyun kendi bacağından asılır diye
Bu atasözü benim yaşantıma uygun değil -13

Adı-Soyadı:
Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Hz. Muhammed bize caşırstırın bin olmadığı zaman boş vakitlerinde Kur'an oku sevap al Allahın bize verdiği nimetlerin değerini bilemiyoruz.

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Kim bu dünyada ekmek parasını kazanmasa
0 dostunu utandırır, ama düşmanın hoşuna gider
2

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek toplumsal önemli.
vandır çünkü bu dünya malının zekatını
verirse o kişinin iddianı çok sevap olur. 13
2

Adı-Soyadı:

Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU | T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk medeni: kadınlara gösterilen saygı ve katkı:
Eğer böyle bir saygıdan dolayı kadınlara kesin hakları
kayılmıştı. Bu nedenle Atatürk'ün 13/11/1928
kararıyla kadınlara hakları verildi.

2)

Yandaki resmi
inceleyerek,
Cumhuriyetimizin
kuruluşuyla ilgili
düşüncelerinizi
alttaki başluğa
yazınız.

Atatürk savaşın sonra Cumhuriyeti kurdu ve
halkın güvenini topladı ve böylece
Atatürk'ün halkın güveniyle Cumhuriyeti kurması.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin
alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını
açıklayınız?

Osmanlı'nın bu harfler yazmanın kolaylığı - 16
Arap harflerin öğrenilmemesi eğitimin öğretimin - 13
artmasıyla millet mektepleri açıldı.
16

ub

2018

Adı-Soyadı: SEDA KURT
Sınıfı: 8/A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Yukarıdaki yazarı Ben yazsaydım evet sergilerdim aynı tavrı sergilerdim. Çünkü sergi güzel bir şey ve insanlara yardım dokunurdu ve ben böyle bir şey yapardım.

11
5
6

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik kavramı toplumun gerçeklerini yansıtır. Toplumun kendine vurulmuşdur. — 13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Yukarıdaki atasözünü bence uygundur. — 7

Çünkü: Herkez kendi ailesine bağlıdır. — 6

ve Sorumludurlar. — 4
7

Adı-Soyadı: SEDA KURT
Sınıfı: 8/A

5/16

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul."(İnşirah)

HZ.Muhammed:"İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş
vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen
durumu açıklayınız?

Hz Muhammet yukarıdaki vaktin ve sağlığın
önemk oluşunu ifade eder ve sağlığın ve
cevrenin talafıssı yoksa zaman her zaman
değerlendirilmez. -13-13

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Herbese göre herkezin bir işi mesleği vardı
ve Galison bir insan her yerde ve her
olanda sevili.

3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

zekat vermek fakirlik ortadan kalkmış
olur. 6, 16

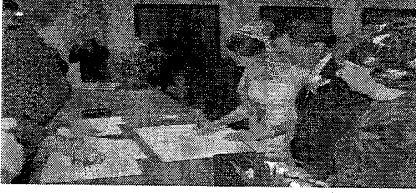
insanlarda da işi ve sığı bir bağ olur.
zekat vererek insanlar mutlu edebiliriz.
ve birzede faydası doğurur. -4

Adı-Soyadı: SEDA KURT
Sınıfı: 8/A

CS13

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk medeni kanunu kadınlara seçme
ve seçilme hakkı tanımıştır. yani boşanma
ve miras hakkı tanımıştır. — 7

boşanma
ve
miras

2)

Yandaki resmi
inceleyerek,
Cumhuriyetimizin
kuruluşuyla ilgili
düşüncelerinizi
alttaki boşluğa
yazınız.

Cumhuriyetimizin kuruluşu kolaylıkla
kurulmuşlardı ve — 13

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin
alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını
açıklayınız?

47

ESİT

Adı-Soyadı: Songül CİPLAK
Sınıfı: 8-13

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU' 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden?

Çünkü eserde ne anlatılmak istendiğini resimler sergiler.
Birde çocuklar okurken çok hoşlarına gidiyor. — 5
Eserde ne anlatılmak istendiğini resimler de anlatır.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik milletin bağımsızlığını ve T.B.M.'nin ¹
M.Kemal Atatürk'ün tarafından ilan edilmesikle yönetim haktan
eline geçtiğinin sembolüdür. Ve bu tarikh her yıl çocuk bayramı
olarak kutlanır. — 13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın."
atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Her insan ne yaparsa kendine yapar çünkü sonuçları,
ne olursa olsun hiç kimseden sonuçlara giden
bir kişi her şeyi göze alıyorsa kendine yapar. — 5
Kızı benden uzak olursa ne yaparsa yapsın. — 13

13

esif

Adı-Soyadı: Songül Cıplak
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul."(İnşirah)

HZ.Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Hiç kimse boş kalamaz, boş vakitlerini iyi değerlendirmelisin, boş vakit ve sağlık kadar önemli hiç bir şey yoktur. Önce sağlık sonra boş vakit. -13

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

insanlar alın teriyle para kazanıyorlar ama gel onu den / onlara sor, Beş on kuruz kazanmak için kendilerini harap ve bitir ediyorlar. Evde kilerde yan gelip yattıyorlar para gelsin mi, nasıl gelirse gelsin, Kim zaman düşmanları bile kendilerini güldürüyorlar.

3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat her keze verilen malından veya paradan verilen bir miktar verilen para. -11
Toplumun birbirine yardım etmesi her komşu bakımından ihtiyaçlarını görmesidir. -16

Adı-Soyadı: Songül Cıralık
Sınıfı: 8-13

CS16

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlara da seçme ve seçilme hakkı tanınmıştı - 6
Çünkü oğ kullanma, tozama, özgürlük onların da hakkı - 13
Sonra dayanışma almazdı - 13

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

2)

Kadın, erkek genci oğulları hepse cumhuriyetler - 13
kazanmak için evlerin deki bebekleri birarke
savarmaya gittirizlerdir, Hiç kimse yılmadı ki. - 13

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap harfler: anlaşılmas ve zor olduğu için
Latin alfabesine geçilmiştir. Çünkü Latin alfabesi
insanlara anlaşılır ve kolay olduğu için arap alfabesi
kaldırılmıştır.

(48)

25.7

Adı-Soyadı: Sevgin Avcı

Sınıfı: 8/11 511

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1- Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilemiydiniz? Neden?

Bence yazar ayrımcılık yapmamalıdır. Ama yarı a daman yeteneklerine göre yazsa Bence daha iyi olur. Şilin ve haksızlık olmaz.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız.

Ulusal egemenlik halkın düzenliliği ve fagdas ükeler gibi yaşama için uygulanmıştır. - 3

Halk kadikendini yönetir. - 6

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu? Neden?

Bence uygun değil. Çünkü herkes kendini düşünmekte başkalarını düşünmez. Bu hayat kısıp olacaktı. - 3

Bence fagdas ve muhtu Bin yaşama için in san lar arasın dan Toplum sal dayanı Sma o luo lida.

Adı-Soyadı: Sezgin Dincer

Sınıfı: 8/C 5/1

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8. SINIFLAR DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vaktidir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Yani boş zamanı değerlendirerek
Boş zamanları değerlendirerek bir
ce bir işi ona keyif veren bir
iş olur. -13

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Yani dünyaya gelmişiz ki kahını
geleceğiz. Kim bir ekmek parası, kaza
Namusu o adam adam değil dir
Kim Sain yüzüne bakamaz. -4

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek Allah'ın kullarına
emrettiği emirlerden biridir.
Zekat vermek kendini temizlemek
güvaneliğini eline almak gibi bir şeydir. -13

Adı-Soyadı: Sezgin Ayvaz

Sınıfı: 8/C 511

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlara seçme ve seçilme hakkı
verildi. Eğer verilmeseydi erkekler
onları döver ve işkence ederlerdi.

Yandaki resmi
inceleyerek,
Cumhuriyetimizin
kuruluşuyla ilgili
düşüncelerinizi
alttaki boşluğa
yazınız.

2)

Cumhuriyet çağdaş bir yaşamı
biçiridir. İnsanlar herkes kendi kendi
ni yöneltecektir. Ve bu sayede
yurdumuz düşmanlardan korunacak.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin
alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını
açıklayınız?

Bence Arap Alfabesini bilmeyen
çok oldu. İsim Latin Alfabesine
geçilmesi ileri sürülmüştür.
Bence ikisi de aynıdır.

u9

5.8

Adı-Soyadı: LEYLA ÖNER
Sınıfı: 8-B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

Sergilerdim, çünkü: istelik, özgünlük bir eserde çok önemlidir.

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

Ulusal egemenlik K. Atatürk'ün TBMM'yi asır millet: bağımsızlığa ulaştıran bir maddedir. -13

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Uygundur, çünkü: herkes kendi yaptığı işlerden, kendi yaşantısından sorumludur. Yani hırsızlık yapan birini cezalandırırlar masumu değil.

Bu deyim uygun değildir, çünkü: insan sadece kendisi: düşünürse bu dünya düşünür herkes kendi aklorlarında koşmalıdır. -13

16

CS/10

Adı-Soyadı: LEYLA İNER
Sınıfı: 8/B

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul." (İnşirah)

Hz. Muhammed:" İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler. Bunlardan biri sağlık, diğeri boş vaktidir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Zamanın çok değerli olduğu ve onu dindurmanın zor olduğunu bu yüzden boş kalan zamanı değerler dindurmalıyız zaman çok değerlidir onu boş bırakmamalıyız. //

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşünceyi açıklayınız?

Ekmek parası kazanılmayan, evinin yada başka bir yerin gesimini sağlamayan bir insan dostuna ihanet etmiş gibi olurken düşmanı olan insanlara ise alay aleti olup, dalga gesilir. Eğer bir mastora olmak isteniyorsa ekmek parası kazanır //

3) Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

Zekat vermek, darda kalan insanların bir nevi hayatını kurtarmaktır. Zekat vererek yeri insanlar tanıyıp onlarla dayanışma içinde olurlar, bu zamanla geniş kitlelere yayılır ve insanlar el ele vermiş devir gibi olurlar. //

Adı-Soyadı: LEYLA ÖNER
Sınıfı: 81B

519

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Türk Medeni kanunu ile kadınlar seçme ve seçilme hakkına sahip olup erkeklerle eşit haklara sahip oldular. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bizim kadınlar kullanılmıyş bir medenî gibi olacaktı.

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki başluğa yazınız.

2)

Türk halkının Cumhuriyeti yatarak değil de onu katarmaya çalışarak katardıkları. Gocunun, gercinin, yaşlının Cumhuriyet için bir şeyler yaptığını ortaktadırlar.

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Arap harfleri öğrenilmesi zordu ve toplum içinde kültürde birlik yoktu, bu yüzden ortak bir dil olarak Latin alfabesi seçildi. Toplumda Kültür birliği sağlanmış oldu.

50

CS15

Adı-Soyadı: ESHA İNAN
Sınıfı: 8-A

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU 8.SINIFLAR TÜRKÇE
DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Yazarlar eserlerini oluştururken, eserlerindeki kahramanlarını tarafsız bir şekilde okurlarının karşısına çıkarmalıdır. Sizde bir yazar olsaydınız oluşturacağınız her hangi bir eserde bu tavrı sergilermiydiniz? Neden ?

2- "Ulusal egemenlik" kavramını kapsamlı bir şekilde açıklayınız .

"Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir"

Egemenlik toplumda herkesin söz sahibi olmasıdır.

3- "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözleri yaşantımıza uygun mu ? Neden ?

Evet, çünkü toplumumuzdaki insanlar okadar kötü ki birbirinin kötülüğünü isteyen insanlarla dolu. Bir insan başkasına kötülük yaparsa kendine yapmış olur. "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." atasözü de insanları rahatsız etmeyenin durduk yere ona uymayan kişinin kendi halinde olmasıdır. - 13

6

Adı-Soyadı:

Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A.ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU|8.SINIFLAR DİN
KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE DEĞERLENDİRME
SORULARI

1) Kur'an:" Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul."(İnşirah)

Hz.Muhammed:"İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler.Bunlardan biri sağlık,diğeri boş vakittir."

Yukarıdaki Kur'an mealinde ve Hz. Muhammed'in hadisinde vurgulanmak istenen durumu açıklayınız?

Hz.Muhammed (s.a.v) insanların sağlıklarının değerlerini bilmediklerini boş vakitlerini iyi değerlendirmediklerini vurgular. Bir insan her şeyi vaktinde yapmalıdır."Bugünü yarın bil yarını bugün bil." diye atasözü vardır. Yani boş vakitlerimizi değerlendirmeliyiz. 13

2) Kim kazanmasa bu dünyada bir ekmek parası,
Dostun yüz karası düşmanın maskarası.

M. Akif ERSOY

Yukarıdaki beyitte vurgulanmak istenen düşüncüyü açıklayınız?

Bir insan bu dünyada çalışmayıp boş boş gezerde para kazanmazsa evine acublarına bir ekmek götürmezse düşmanlarının ağızında maskara olur. 15

3)Zekat vermek toplumsal dayanışma için neden önemlidir? Açıklayınız

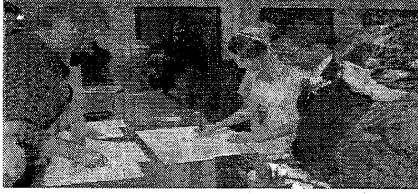
Zekat vererek insanlar arasında bağ oluşur. Fakirlik ortadan kalkar. İnsanlar dünyada ki insanlara yardım hem de öbür dünyada yerini hatırlar. 15

Adı-Soyadı:

Sınıfı:

2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI A. ERTUĞRUL İLKÖĞRETİM OKULU T.C
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ II. DÖNEM ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARI

1)

Türk Medeni kanunu ile kadınlar hangi haklara kavuşmuşlardır. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi bugün toplumda ne gibi sorunlar ortaya çıkardı? Açıklayınız.

Kadınlar Türk Medeni kanunla seçme ve seçilme hakkına sahip oldu. Tek kişiyle bir kere evlenme hakkına sahip oldu. Eğer bu kanun kabul edilmeseydi kadınlar sahihsiz kalırdı. İnsanlar onları da görmezdi. - 13

2)

Yandaki resmi inceleyerek, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla ilgili düşüncelerinizi alttaki boşluğa yazınız.

Cumhuriyet sadece zor şartlarda kurulmuş ki... insanlar çocuklarını bırakıp sarıya gitmişler karda kiş da hiç geri çekilmemişler. Zorlukların karşılığını almışlar. - 14

3) 1 Kasım 1928 de yapılan değişiklikle Arap harfleri bırakılmış ve Latin alfabesine geçilmiştir. Bu inkılabın (harf inkılabı) neden ve sonuçlarını açıklayınız?

Latin alfabesine geçerek eğitim ve öğretim daha çok kolaylaştırılmış. Öğretim daha çok artırılmıştır. Nedeni de herkesin okur yazar olmasıdır. - 13